

Regesten Oud Archief Den Haag

Door drs. Ronald A. van der Spiegel

Inleiding

De basis van deze bewerking was G. 't Hart, *Inventaris van het Oud-Archief der gemeente 's-Gravenhage* 2 delen (Den Haag 1957). Het toegangsnummer is 0350-01. De regesten in deze publicatie stonden ook op internet, helaas zonder datering.¹ Ik begon deze bewerking met die te downloaden. Vervolgens heb ik aan de regesten m.b.v. 't Hart de dateringen toegevoegd. Daarna heb ik waar dat kon, de lokalisering van huizen en percelen toegevoegd.

De bedoeling van deze bewerking is om personen, straten, huizen, percelen en beroepen terug kunnen vinden. Vooral in het Haagse. Ik heb hierbij voor gemakkelijk zoeken de beroepsaanduidingen omgezet naar hedendaags Nederlands.

Waar er huizen in Den Haag worden genoemd, heb ik getracht die op de kaart te plaatsen. Dat heb ik gedaan met behulp van volgende publicaties (in de noten gebruik ik alleen de naam van de auteur):

- Ter Meer Derval A. ter Meer Derval, 'Namen van eigenaren van huizen, met de huisnamen in het Spaansche tijdvak 1550-1574', *Jaarboek Die Haghe* 1934 (Den Haag 1934) 24-128. Zijn nummers zijn hier aangeduid met TMD;
- Kersing V.L.C. Kersing, "Als men ter stove waert gaet. Haagse topografie in de 14e eeuw", *Jaarboek Die Haghe* 1997 (Den Haag 1997) 5-37;
- Pabon N.J. Pabon, *De Hofboeken van 's-Gravenhage 1458-1561* (Den Haag 1937). Ook aangeduid met de afkorting HB.

Tot slot: niemand is perfect. Hoe zorgvuldig ik heb geprobeerd te werken, er zullen nog tikfouten en identificatievervalsingen in deze 71 bladzijden staan.

De regesten

- 16- 7-1313 [Regest 01] Willaem, grave van Henegouwen, van Hollant etc. oorkondt, voor de burens in het ambacht van die Haghe, dat wie land koopt of door versterf verkrijgt, dat eertijds dienstschuldig was of nog is, zal dienen op zulke wijze en in die mate als door 's-graven voorouders is bepaald.²
- 23-8-1370 [Regest 02] Aelbrecht, palensgrave bi den Rijn, Hertog van Beyeren, ruwaert van Henegauwe, van Hollant etc. schenkt aan de goede lieden van het dorp van der Haghe de privileges dat zij wegens borgtocht voor doodslag en leemten nergens behoeven terecht te staan buiten of binnen hun merke; dat wie in het dorp vecht of perlement maakt op gelijke wijze gestraft zal worden als te Leiden; voorts dat wie van buiten in de merke komt wonen om deze privileges te genieten vijf jaar met burens schot en lot zal moeten betalen, of als hij eerder vertrekt 5 pond aan de graaf en 5 pond aan het dorp zal moeten afdragen.³
- 18-5-1373 [Regest 03] Aelbrecht, palensgrave bi den Rijn etc. geeft de goede lieden van zijn dorp van den Hage tolvrijheid in al zijn landen en stelt de boeten vast, welke zij zullen verbeuren bij doodslagen en 'leemten'.⁴

- 8-2-1376 [Regest 04] Aelbrecht, palensgrave bi den Rijn etc. machtigt de schepenen en schotbare lieden in den Haghe, dat zij self hun schot mogen zetten, waarmede zij jaarlijks 's graven dienst doen, en bepaalt, dat ieder die schepen van den Haghe is of worden zal en als zodanig vermeet recht te spreken, ten eeuwigen dage schot zal betalen van al zijn goed.⁵
- 14-4-1377 [Regest 05] Aelbrecht, palensgrave bi den Rijn etc. geeft uit naam van zijn broeder Hertog Willem van Beyeren, Graaf van Henegouwen en van Holland, (Willem V) en uit zijn eigen naam als ruwaard, aan de inwoners in die Haighe en in het ambacht van der Haeghe en aan hun nacomelingen waar zij ook wonen zullen in zijn landen, het recht, dat men hen niet zal mogen dagen of inwinnen voor enig baljuw in genoemde landen om borg te zijn voor doodslagen of mishandelingen gepleegd door enig bloedverwant. Indien echter iemand van hun bloedverwanten zich schuldig zou maken aan doodslag of mishandeling, die zou zijn bloedverwant of diens nakomelingen niet meer zoengeld af mogen panden, dan van elke eerste leede van een doodslag 5 schellingen; en van een mishandeling 2,5 schelling, als hij van zijn bloedverwanten een 'kerve' (aandeel in het maaggeld) had, of met recht voor de baljuw gewonnen had.⁶
- 20-4-1383 [Regest 06] Aelbrecht, palensgrave bi den Rijn etc. vergunt de burenen in der Haghe, dat zij met het gerecht allen die land kopen of gekocht hebben in der Haghe, waar 's Graven erfhuur op staat, te dienste en te schote zullen mogen zetten en dat zij met de rechter van der Haghe zullen mogen keuren over straten, platen en wedden.⁷
- 20-7-1387 [Regest 07] Aelbrecht, palensgrave upten Rijn, etc. geeft aan de goede luijden van Sceveninge tolvrijheid voor alle tolleren in Holland en Zeeland.⁸
- 10-9-1400 [Regest 08] Aelbrecht, palensgrave op ten Rijn, Hertoge in Beijeren, Grave van Henegouwen, Hollandt etc. geeft aan de welgeborenen en huislieden wonende in het Oestambocht van der hage een privilege betreffende het presteren van wagensdiensten voor zich en zijn hof, met veertien wagens elk met vier paarden tussen Haarlem en de Maas en Woerden en Oudewater en de Maas en voor het vervoer van koorn, wijn, etc. etc. ten behoeve van het hof, binnen het ambacht, waartegenover zij zullen genieten vrijdom van heervaart, voor zover zij geen welgeborenen zijn, en vrijdom van al 's Graven tolleren, de inkomsten uit de vleeshal, welke Jan die Leuwe de goudsmid placht te hebben, en die uit de vismarkt. Voorts zal men niemand gijzelen of lijfswang aandoen zonder rechtmatig vonnis en niemand gevangen zetten, die bereid is borgtocht te geven, en zullen er geen woningen binnen het ambacht worden verwoest of afgebroken.⁹
- 6-11-1407 [Regest 09] Willem, palensgrave opten Rijn, Hertoge in Beijeren, Grave van Henegouwen, Hollant etc. geeft aan de goede luyden van der Hage en Hageambocht een privilege betreffende de wagensdiensten, vrijdom van heervaart en tol, de inkomsten uit accijnzen, vleeshal, vismarkt en kraan etc. Voorts zal men niemand gijzelen of lijfswang aandoen zonder rechtmatig vonnis en niemand gevangen zetten, die bereid is een borgtocht te geven en er zullen geen woningen binnen het ambacht worden verwoest of afgebroken. Verder zal de baljuw ieder jaar op Sinte Kathrinedag (25 november) uit welgeborenen en huislieden 7 goede mannen tot schepenen kiezen, die met de dagelijkse rechter zullen keuren des dorps- en ambachts oorbaar. Tenslotte zal bij versterf de nieuwe graaf zich laten huldigen door de goede lieden van het ambacht en hem doen, zoals zijn andere landen en steden doen sullen.¹⁰

- 6-5-1408 [Regest 10] Willem, palensgrave upten Rijn, etc. verklaart, dat volgens vroeger gegeven handvesten overtreding van door schout en schepenen van Den Haag gemaakte keuren beboet zal worden, en dat 2/3 van de boete aan de Graaf en 1/3 aan het dorp zal komen, en staat toe, dat zij hun aandeel in die boete zelf mogen inwinnen en inpanden zonder dat iemand van 's graven wege zich daarmede bemoeien zal.¹¹
- 24-8-1412 [Regest 11] Willem, palensgrave opten Rijn, etc. geeft aan de goede lieden van der Hage en Hagheambocht het privilege zelf degenen aan te wijzen, die wagendiensten zullen presteren; dienstbaar land, dat geestelijk goed gemaakt is, te lossen, en dat een ieder, wie ook, die schotbaar land koopt, schot en 'oncostghelden' daarvan zal moeten betalen.¹²
- 10-11-1412 [Regest 12] Dammas Pieterssoen verklaart voor schepenen in den Haige schuldig te zijn aan Jacob Huygezoen of houder der brief 6 pond Holl. 's jaars eeuwigdurende erfpacht te betalen eensdeels op 1 oktober en andersdeels op 1 mei staande op 2 huizen en erven en een stuk land daarachter gelegen aan de Westzijde van de Delfweg, belend, ten zuiden Jan Ommeloep en Jacob Jan Bowuszoen [Leesfout voor Jacob Jan Bodenz? RAVdSp], ten westen die Laen, ten noorden Dirrick Stiermans erfgenamen en ten oosten die heerstraat.¹³ Zie regest 306.
TMD??? Westzijde Wagenstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.¹⁴ De westbelending is volgens mij de Raamstraat.
- 4-9-1414 [Regest 13] Willem, palensgrave upten Rijn, etc. consenteert Gheryt Huygensz. 'die men hiet scheriaer' (N.B. scheriaer = lakenscheerder), dat hij zijn huizinge met de gang daaraan, gelegen aan het 'marctvelde' van het dorp van den Hage aan de noordzijde van Jacob Aerneszoens huizinge, zoveel vooruit zal mogen brengen als het huis van Jacob Aerneszoon en het huis van Aernt van der Woude daarnaast, op voorwaarde, dat de buren van Den Haag de gang naar de beek zullen mogen gebruiken in geval van brand etc. en behoudens 's graven recht op de hofpenning van dit terrein als tot nog toe.¹⁵
Zie regesten 201, 224 en 225.
TMD22 Huis De Pelikaan, Oostzijde Hoogstraat of heel misschien TMD566 Huis In Keulen Oostzijde Groenmarkt (v/h Vismarkt).¹⁶ De tweede mogelijkheid heeft mijn voorkeur gezien de ligging ten noorden van een ander perceel maar kan gezien het volgende niet juist zijn. De Pelikaan lag ten noorden van de latere Halstraat oftewel de hier aangegeven gang. Echter, Regest SNG83 plaatst de weduwe van Gerrit scheriaer als zuidbelending van TMD21 en dat duidt dus voor Gerrit op TMD22. Het HB1458 noemt anachronistisch het volgende perceel aan de oostzijde van de Hoogstraat: Gerijt scheriaer met de poort ernaast.¹⁷ De gang naar de beek is de latere Halstraat blijkens de regesten 201, 224 en 225.
- 31-12-1418 [Regest 14] Johan en Jacob van Beyeren, hertog en hertogin van Lothrijck, Brabant en Lymborch, marcgraaf en - gravin des heijligen rijcx, graaf en gravin van Henegouwen, Hollant etc. bekennen schuldig te zijn aan de schutters in het dorp van der Hage 100 gouden Engelse nobels. En omdat de hoofdman en gemene gezellen der schutterij in de parochiekerk van der Hage willen stichten een "cappelrie" ter ere Gods en St. Joris en die willen doteren met 10 Engelse nobels 's jaars voor de nagedachtenis van hertog Willem van Beyeren, schenken de hertog en hertogin hun tot opbrengst dier rente van 10 nobels 's jaars 6 morgen land in Monsterambacht geheten Heijn-bonen woninge, in gebruik bij Arent van der Burch, voor 14 pond 's jaars, en 4 morgen land in het

- Stamp upten knoopstock, dat in huurwaar heeft Heer Peter van den Zande voor 6 pond 's jaars. En omdat de schutters hen daarvoor de som van 100 Engelse nobels kwijtschelden, verlenen zij aan de 4 hoofdlieden en de 12 oudsten der schutterij de collatie der voornoemde cappelrie.¹⁸
- 14-2-1423 [Regest 15] Evert Dirricxzoen en Doe Willemszoen, verklaren voor schepenen in Den Haghe schuldig te zijn aan Heer Geryt Jansz. priester, of aan den houder der brief 40 schellingen Holl. 's jaars eeuwige rente, staande op het erf waar nu ter tijd de ramen op staan, belendt ten zuiden Jan van Styen, ten westen Machtelt Meyers laen, ten noorden Vinc Leertouwer, Pouwels Schoemaicker, en Geryt Stiermanszoon, ten oosten Dirrick Airntsz. en Gerijt Bartoutszoon.¹⁹ TMD??? Oostzijde Raamstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.²⁰ De Machteld Meijerslaan is volgens mij een voorloper van de Raamstraat.
- 23-8-1423 [Regest 16] Jan Wijnez. verklaart voor schepenen in Den Haighe schuldig te zijn aan Dirrick Roelensz. of den houder der brief 5 pond Holl. 's jaars eeuwig durende erfhuur, te betalen op 'Valckenburger marct' staande op een erf gelegen tussen het erf van Dirrick Roelensz. en de huizen en erven gelegen aan het Spoye aan de Westzijde van de vaart, op voorwaarde dat de heijnsloot 8 voet wijd zal blijven en voor ieder vrij bevaarbaar.²¹ TMD??? Waarschijnlijk geen. Een perceel gelegen ten westen van het Spui en ten oosten van de Voldersgracht (v/h Volderslaan).
- 13-7-1431 [Regest 17] Pieter Jacobszoen verklaart voor schepenen in Den Haighe schuldig te zijn aan Jan van Steyn of aan de houder der brief 3 pond Holl. 's jaars eeuwige rente, te betalen op 1 mei, staande op een stuk land Zuid van Den Haag, belend ten noorden de gemene ramen, ten oosten Pieter Gerritsz., ten zuiden Kersten Roelensz., ten westen Machtelt Meijers laen.²² Zie regest 306. TMD??? Oostzijde Raamstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.²³ De Machteld Meijerslaan is volgens mij een voorloper van de Raamstraat.
- 28-2-1434 [Regest 18] Rudolff van Diepholt, bisschop van Utrecht, regelt de rechtspraak der provisoren en dekens in Holland, Zeeland en Vriesland opnieuw, teneinde tegemoet te komen aan de klachten der onderdanen van de hertog van Bourgondië, graaf van Holland etc.²⁴
- 19-1-1443 [Regest 19] Martijn Aerntssoen, priester, provisor van Delfland, Cornelis Oelaertsz, kanunnik van Onser Vrouwen klooster te Middelburch, cureyt in Den Hage, Pieter Jansz. kapellaan tot Eykenduijnen, Mr. Geryt van Rye. Mr. Vranck Zael, Pieter uter Lyer, priesters; Jan Heinrichsz. Coninck, Willem Pietersz. Aernt Willem, Florys Jansz. Cuper en Pieter Gerytszoen, hoofdlieden van St. Sebastiaen; Jan Willemsz. en Jan Dircxsz. hoofdlieden van St. Crispijn en Crispiaen, verklaren naar aanleiding van de twisten tussen (die twee broederschappen, waarvan de beslechting aan hen staat, dat de broederschappen in zaken van godsdienst ten eeuwigen dage zullen handelen als één broederschap, behalve dat die van St. Sebastiaen het feest van St. Sebastiaen op hun kosten zullen vieren, en die van St. Crispijn en Crispiaan hun feest op hun eigen kosten; wanneer een lid van het St. Crispijns en Crispiaensgilde, die voor de datum van deze brief niet geschoten had, mee wil schieten die moet geven 1 pond was aan het altaar van St. Sebastiaen en is dan lid van het St. Sebastiaens-gilde, behalve, dat hij slechts éénmaal de 13 groot per jaar moet betalen. En wanneer een elsenaar (schoenmaker) in het gezelschap van St. Sebastiaen meester wil worden, dan moet hij ook aan voornoemd altaar 1 pond was geven.²⁵

- 9-8-1446 [Regest 20] Filips, hertog van Bourgondië, etc. oorkondt, dat hij aan alle baenridsen, ridders, knapen, goede steden en onderzaten van Holland geordonneerd heeft, dat de magen, die onschuldig zijn aan doodslagen of leemten een vrede van zes weken zullen genieten, opdat gedurende die tijd beide partijen pogingen kunnen doen tot verzoening. Voorts ordonneert hij op welke wijze het recht van zeventuig gehanteerd zal worden.²⁶
- 20-3-1447 [Regest 21] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Huge Pieterszoon verklaarde schuldig te zijn aan Jan Broer een eeuwige jaarlijkse rente van 40 schellingen, verzekerd op zijn huis en erf aan de oostzijde van de Spoye, belend ten noorden Clais Wiggersz. ten zuiden Jan Credo en ten oosten Lijsbet Kocx.²⁷
Zie regesten 72, 287 en 289.
TMD1107 Oostzijde Spui.²⁸ Zie voor bewijsvoering regest 287. Zie ook nog regest HG394 betreffende TMD1110 dat eveneens Lijsbet Kocx als oostbelender heeft.
- 26-7-1447 [Regest 22] Schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij op verzoek van de gemene meesters en knapen van den volre ambacht een aantal keuren betreffende dit ambacht hebben gegeven, n.l. ten eerste: De meesters zullen hun knapen betalen des zaterdags of zondags, op een boete van 20 schellingen. Ten tweede mogen de knapen des Maandags niet gaan werken zonder hun loon ontvangen te hebben. Ten derde zal geen voller zijn klant van de drapeniers geld lenen. Ten vierde zal geen knaap zijn meester geld lenen. Niemand mag het meesterschap van de vollerij uitoefenen tenzij hij drie jaar gevold heeft. De meester zal slechts één leerknapp mogen nemen per jaar. Geen knaap zal voor minder werken dan voor zijn vastgestelde loon en ook de meester mag geen knapen huren voor minder dan het vastgestelde loon. De meesters mogen de drapeniers credit geven, maar zij moeten binnen drie maanden het hun ontbrekende bekend maken, nadat het werk is gereed gekomen, waarna de klacht door schout en schepenen wordt behandeld. De oude gildebrieff blijft volkomen van kracht.²⁹
- 27-6-1450 [Regest 23] De stadhouder-generaal en raden van Holland verklaren, dat die van Den Haag zich terecht beklaagd hebben over het heffen van de markttoel te Gorinchem door Jan Knobbout als rentmeester van de landen van Arckel of degenen, aan wie hij de tol verhuurd heeft, en dat zij op grond van het privilege van hertog Willem van 1407 november 6 (zie Reg. no. 9) ten eeuwigen dage van deze markttoel vrij zullen zijn.³⁰
- 6-12-1450 [Regest 24] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Pieter Jansz. verklaarde schuldig te zijn aan Willem Reyster of den houder der brief 4 pond 10 schellingen Holl. 's jaars eeuwigdurende erfrente, te betalen op 1 oktober staande op een stuk land aan de Zuidzijde van Den Haag, waar hij 18 ramen op gezet heeft, belend ten noorden de gemene oude ramen, ten oosten Aechte Huijgen Verwers en haar kinderen, ten zuiden het zusterhuis en gemeen convent in Den Haag, ten westen de Laan.³¹
TMD??? Oostzijde Raamstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.³²
- 4-1-1451 [Regest 25] Filips, hertog van Bourgondië etc. verklaart, dat schout en gerecht van den Haag tot nu toe plachten geen eed in rechte af te nemen in het ambacht van Den Haag van geldelijke schulden of dergelijke zaken, hetgeen tot nadeel van de justitie strekt, zodat hij schout en schepenen consenteert voortaan aan ieder, die zulks verzoekt, volkomen recht te doen en ieder, die de eed behoort te worden afgenomen in wereldlijke zaken, deze af te nemen, evenzeer in

- besloten als buiten besloten tijd, gelijk men zulks pleegt te doen in de stad Leyden en andere steden.³³
- 18-3-1452 [Regest 26] Filips, hertog van Bourgondië etc. staat toe, dat schout en gerecht van Den Haag tot weesmeesters zullen aanstellen vier eerbare en rijke mannen gedurende de tijd van tien jaar en daarna tot zijn wederzeggen. Bovendien staat hij toe, dat stadhouder en raden van Holland zullen kiezen 32 notabele personen, buurlieden van Den Haag, die telken jare op Sinte Katherinenavond (24 november) een nominatie van 14 personen zullen opmaken, waaruit de stadhouder en raden, of op hun last de baljuw 7 schepenen zal kiezen. Het kiescollege van 32 zal zich zelf door coöptatie aanvullen. Ook deze bepaling geldt voor 10 jaar en daarna tot 's hertogen wederzeggen.³⁴
- 20-4-1452 [Regest 27] Schout en schepenen oorkonden, dat zij op verzoek van de gemene vollers en bij consent van de drapeniers aan de vollers keuren geven betreffende hun ambacht.³⁵
- 24-5-1454 [Regest 28] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Dirrick Evertsoen en Ysbrant Thielmansz. verklaarden schuldig te zijn aan Alijdt Willemsdochter, ministersse van het St. Elijsbetten susterhuys in Den Haag of den houder der brief 3 pond Holl. 's jaars eeuwigdurende erfrente te betalen op 1 oktober, verzekerd op een stuk land aan de Zuidzijde van Den Haag, waar zij 12 ramen op gezet hebben, belend, ten noorden de gemene ramen, ten oosten Gerrit Beyen, ten zuiden een gracht en vaart, ten westen de zusters en het gemeen convent bovengenoemd. De zusters zullen vrije doorvaart door de gracht houden voor al hun have en goed.³⁶ Zie regest ELI37.
- 10-8-1454 [Regest 29] Filips, hertog van Bourgondië etc. doet uitspraak in de kortelings plaats gehad hebbende geschillen en vechtpartijen in het ambacht van de volrije in Den Haag, waarbij hij tussen partijen een eeuwigdurend bestand maakt op overtreding waarvan verbeurte van leven en goed gesteld wordt, en beslist, dat zij tevreden moeten zijn met de ordonnantie op de volrije volgens hun oude brief zonder enige nieuwe bepaling te verlangen.³⁷
- 24-10-1457 [Regest 30] Ministra en gemeen convent der besloten zusters van Sinte Elysbetten in Den Haag oorkonden, dat zij de raammeesters toestaan de rente, die zij hebben op ramen in de 'Nieuwe Hoeven' niet meer op Bamisse (1 oktober) maar op 1 mei aan het convent te betalen.³⁸
- 12-3-1460 [Regest 31] Filips, hertog van Bourgondië etc., oorkondt, dat hij de voorwaarden vaststelt, waarop de vollers van Den Haag, die in strijd met een overeenkomst, vroeger gesloten tussen de bureu van Den Haag en het vollersambacht bij nacht en ontij in de kerk de kist hebben opengebroken, waar het zegel van het gemene ambacht in was en daarna een uitgang gedaan hebben, waardoor zij lijf en goed verbeurd hebben, door stadhouder en raden weer in genade zullen worden aangenomen.³⁹
- 10-4-1461 [Regest 32] Filips, hertog van Bourgondië etc. staat aan schout en schepenen van Den Haag toe om wanneer de rechtsdag, welke zij eens in de veertien dagen houden, op een heiligendag valt, die rechtsdag te verleggen naar een werkdag in diezelfde week, en dat zij voortaan ook tijdens markten te recht zullen mogen zitten.⁴⁰
- 2-9-1462 [Regest 33] Charles de Bourgoigne, comte de Charrelois, seigneur de Casteaubelin et de Bethune verbiedt op verzoek van de gedeputeerden der goede steden van Holland en Friesland om voortaan nieuwe kloosters te timmeren of op te richten in Holland en Friesland zonder toestemming van de

- landsheer, die die toestemming niet zal geven zonder vooraf de goede steden daarover gehoord te hebben. (Frans).⁴¹
- 24-11-1462 [Regest 34] Philippe, duc de Bourgoingne etc. bevestigt de privileges, welke door zijn zoon, de graaf van Charolais, gegeven zijn aan de edelen, goede steden en het platte land van Holland, onder anderen op het stuk van de electie en verkiezing der wet in de steden voor de tijd van 10 jaar (Frans).⁴²
- 25-7-1464 [Regest 35] Willem Pieterzoen, Pieter Gerytzoen, Jacob Martijnsz, Jan van Kerckingen, Wouter Wier en Geryt Diriczx Wier doen uitspraak als scheidsrechters in het geschil tussen de broederschap van St. Sebastiaen of het busschuttersgilde en het St. Crispijns- en Crispiaens gilde betreffende gezamenlijke verplichtingen, godsdienstige plechtigheden en het gebruik van de Doelen. Welke uitspraak op verzoek van de scheidsrechters bezegeld is door de provisor en deken van Delfland.⁴³
- 8-10-1465 [Regest 36] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Airnt Knoop verklaarde schuldig te zijn aan Willem Pietersz. of de houder der brief 20 schell. Holl. 's jaars eeuwige rente te betalen St. Lambertsdag (17 september), verzekerd op 4 roeden erf in het Zuideinde van Den Haag over St. Anthonisbrug, belend aan de oostzijde Michiel Claesz, ten zuiden die Leydtwech, ten westen Claes Neel en ten noorden Airnt Knoop.⁴⁴
TMD??? Niet de Noordzijde Gedempte Burgwal want de St. Anthonisbrug lag in de Wagenstraat (v/h Zuideinde) ter hoogte van de lijn Gedempte Burgwal/Gedempte Gracht. Misschien Noordzijde Padmoes.
- 3-6-1467 [Regest 37] Martinus filius Arnoldi presb. Traj. dioc. keizerlijk notaris, verklaart, dat magister Tielman filius Henrici, provisor en deken van Delfland, Florencius filius Nicolai Dedam, priester; Johannes Hugo filius Nicolai Dedam, et Gerardus filius Theoderici barbitonsoris als arbiters tussen Mr. Petrus Dunth cureit van Den Haag voor zich en de kapellaan en de burenen van Scheveningen ter anderer zijde, de eigendom van het huis en erf, waar de kapellaan nu te Scheveningen in woont, overgeven tot behoef van de cure van Scheveningen, met het huisraad daarbij behorende terwijl de kerkmeesters van Scheveningen de cureyt van Scheveningen voor reparaties moeten schadeloos stellen, doch na deze reparatie moet de pastoor van Scheveningen zelf voor het onderhoud zorgen.⁴⁵
- 30-10-1468 [Regest 38] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Geertruyt Jacobs Harperts weduwe met haar zoon Harpert verklaarde verkocht te hebben aan Pieter Roelofsz. een stuk land gelegen over St. Anthonis brugge aan de westzijde van de Delfwech, belend ten zuiden Willem Pietersz. land, ten westen Sinte Lijsbetten susterhuys, ten noorden de raemgraft en ten oosten Jacob die Wielmaker en Geertruyt voornoemd zelf, met een jaarlijkse rente van 8 pond Holl. belast.⁴⁶
TMD Geen, nabij TMD875 Westzijde Wagenstraat.⁴⁷ Zie voor deze lokalisering regesten MEM114 en MEM115 betreffende TMD875 met eveneens Willem Pietersz als zuidbelender. TMD875 lag direct ten noorden van de Raamgracht dus dat kan hier niet zijn bedoeld.
- 22-7-1470 [Regest 39] Charles, hertog van Bourgondië etc. beveelt en verklaart ten verzoeken van schepenen en raad van Den Haag, dat iedereen, die handwerk doet of koopmanschap bedrijft en in Den Haag woont, met de inwoners van de 'ville de la Haye' zal moeten betalen in beden etc., uitgezonderd de dienaren en officieren van zijn herberg, de stadhouder, raden etc. (Frans.)⁴⁸

- 4-9-1470 [Regest 40] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Cornelis Dammesz. verklaarde schuldig te zijn aan de hoofdliden van Sinte Zeversgilde of wolleweversgilde, of de houder der brief een rente van 20 schell. Holl. 's jaars te betalen St. Jans dach decollatio (29 augustus), verzekerd op zijn huis en erf, waar hij nu in woont, staande aan de vismarkt, belend ten westen en ten zuiden Jacob Jansz. de bodezoen, ten oosten en ten noorden de heerstraat.⁴⁹
TMD559 Huis De Zon, Zuidzijde Groenmarkt (v/h Korenmarkt en v/h Vismarkt).⁵⁰ Lokalisering op basis van de oost- en noordbelending. Zie ter bevestiging regent HG408.
- 9-7-1474 [Regest 41] Charles, hertog van Bourgondië etc. doet in het parlement van Mechelen uitspraak in hoger beroep in het proces, eertijds gediend hebbende voor stadhouder en raden in Holland, tussen de paters, maters en conventen der drie zusterhuizen in Den Haag en de procureur-generaal van Holland enerzijds, en baljuw, schout en schepenen van Den Haag anderzijds, waarbij het vonnis van stadhouder en raden wordt vernietigd en bepaald wordt, dat de neringdoende conventen in Den Haag mede zullen dragen in de lasten, evenals alle andere ingezetenen.⁵¹
- 31-10-1475 [Regest 42] Charles, hertog van Bourgondië etc. oorkondt, dat hij op het request van de ontvangers van het schot in Den Haag Johan Huyche en Berthelmeus Arntsz. met schout en schepenen, houdende, dat allen, die in Den Haag huizen en landerijen hebben, daarvan schot moeten betalen, maar dat de genoemde ontvangers, toen zij het bedrag van 12 groten bij Johan Oom wilden innen voor zijn woning in Den Haag, dit bedrag niet ontvangen hebben, dit geschil verwijst naar het parlement van Mechelen.⁵²
- 9-11-1475 [Regest 43] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij schuldig zijn aan Pieter Maertinsz. de timmerman of de houder der brief een eeuwigdurende rente van 19 pond 10 schell. Holl. 's jaars te betalen op 11 november, verzekerd op de nieuwe school en op het raadhuis, in mindering van het geld, dat men hem schuldig van het timmeren van de nieuwe school.⁵³
- 5-11-1477 [Regest 44] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Symon Jansz verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Bartoutsz of de houder der brief een eeuwigdurende rente van 3 pond Holl, 's jaars, te betalen met Voorschoter- (28 juli) en Valkenburgermarkt (9-17 september), verzekerd op 5 morgen land gelegen in het ambacht van Wassenaar, op 1 morgen land, eveneens gelegen in het ambacht van Wassenaar in de raem, en op zijn huis en erf, waar hij nu ter tijd in woont in 't Voorhout belend ten westen Jan Oom van Wingaerden die oude, ten noorden de heerwech, ten oosten Jan Jansz. Wiggersz, en ten zuiden dat Voorhoudt
- Marge z.d. renten en constitutiebrieven van eigendommen van een huis en erf tot dezelve fundatie (Heilige Drievuldigheidshuisjes) specterende.⁵⁴
- TMD1193??? Noordzijde Voorhout met aarzeling. Het HB1458 noemt Jan Oom van Wijngaerden als hofhuurbetaler sinds 1474 van het vierde perceel ten oosten van het Huis van Borselen, hetgeen TMD1188 is. Dat levert voor Jan OvW TMD1192 op. Voor het vijfde perceel betaalde sinds 1470 Symon Jansz de hofhuur. Dat levert voor zijn perceel TMD1193 op. Voor het zesde perceel betaalde sinds 1469 Jacob Jan Wiggersz de hofhuur (TMD1194).⁵⁵ Mijn aarzeling komt voort uit de altijd bestaande mogelijkheid van splitsing en samenvoeging van percelen! De noordbelending is de Denneweg.

- Zie ook nog regest MEM127 dat ik niet kon lokaliseren, betreffende – vermoedelijk!- de oostbelending.
Zeker niet is bedoeld TMD1198 Noordzijde Voorhout.⁵⁶ Dit is het TMD-nummer van de 6 H.Geestkamers op het Voorhout. De Heilige Drievuldigheidshuisjes stonden in het Padmoes.
- 14-10-1478 [Regest 45] Schout en schepenen in Den Haag oorkonden betreffende de overeenkomst in het geschil tussen de drapeniers en volders, gemaakt na de uitgang der laatsten, waarop zij hebben toegestemd weer naar Den Haag terug te keren.⁵⁷
- 18-8-1479 [Regest 46] Maximiliaan en Maria, hertog en hertogin van Oostenrijk etc. vergunnen de mater en de andere zusters religieuzen van het klooster St. Agnieten binnen Den Haag zelf hun koren te malen binnen de omheining van het klooster.⁵⁸
- 17-4-1480 [Regest 47] Maximiliaan en Maria, hertog en hertogin van Oostenrijk etc. vergunnen pater, mater en de gemene religieuzen van het klooster van St. Marie in Galileën binnen Den Haag zelf hun koren te mogen malen binnen de omheining van het klooster.⁵⁹
- 7-5-1481 [Regest 48] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Goessen Louwerijsz. verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pietersz of de houder der brief 10 schell. Holl. eeuwige rente 's jaars te betalen met Mei, verzekerd op een tuin en erf in 't Zuideinde van Den Haag, belend ten oosten Pieter Pietersz voornoemd, ten zuiden Bartholomees Claesz, ten westen Heijnrick Gerritsz en ten noorden de Laan.⁶⁰
Zie regest 52.
TMD Geen. Zuidzijde Laan. Of zou het Padmoes zijn bedoeld? Ik heb de verwijzing naar regest 52 aangebracht op basis van de vindplaatsen van dit en dat regest.
- 1-10-1481 [Regest 49] Maximiliaan en Maria, hertog en hertogin van Oostenrijk etc. geven op verzoek van schepenen en raad van de stede van Den Haag een mandement tegen de suppoosten van den Hove, die weigerachtig zijn te contribuieren in de beden met die van Den Haag, waarbij tevens omschreven wordt, wie aanspraak kunnen maken op vrijstelling.⁶¹
- 11-3-1482 [Regest 50] Het Hof van Holland bepaalt naar aanleiding van het mandement van Maximiliaan en Maria van 1481 oktober 1, dat vrijgesteld zullen zijn van contributie in de bede van den Haag alle dienaren, officieren en personeel, gerekend tot de 'escroen' van den huysen van de hertog en hertogin en de ordinaris en extra-ordinaris raden van Holland, de procureur, advocaat en griffier van Holland, Adam van Cleve en Vranck van Nesse secretarissen ordinaris, Ghijsbrecht van der Mije, Floris Oem van Wijngaerden, Joost Willemszoen en Mr. Cornelis van Scheveningen, secretarissen extra-ordinaris, 'alle ridders, kerckelicke of gheestelicke luyden, alle doctoren, licentiaten, ende advocaeten, die doctoren oft licentiaten zijn, zes van de procureurs postulant voor den voorscreven Hove, bij namen Jan Meynert zoen, Ailbrecht van Loo, Willem de Latter, Mr. Melis Zael, Duyst Pieterszoen ende Anthonis Jansoen; ses exploictiers, bij namen Jan Wouterszoen, Lourys Ghijsbrechtszoen, Harpar Claeszoen, Jan Aerntszoen, Dirick van Vuytwyck ende Heynrick van Cralinghen ende dat bovendien oick vrij ende exempt blijven ende weesen sal Jan Schout als deurwaerder ende bewaerer van de voorscreven Camere van den Raide ende vier boden te weten Symon Claeszoen, Jan Kempenzoen, Coppin van Billenborch, ende Geryt Tack'.

Wanneer echter die van Den Haag te eniger tijd assistentie nodig hebben tegen iemand anders van de secretarissen, advocaten etc. etc., zal het Hof hun alle assistentie, die nodig is, verlenen.⁶²

- 9-9-1482 [Regest 51] Maximiliaan, hertog van Oostenrijk etc. geeft een mandement, waarbij hij de baljuw, schout, schepenen, schutters, rijkdom en gemeente van Den Haag beveelt Den Haag in vier quartieren te verdelen bij egale portie en bij loting te kiezen een vierde deel der inwoners die zich terstond bij de kapitein-generaal, de heer van Montigny moeten voegen om te dienen in de oorlog tegen de hertog van Cleve, die van Utrecht en hun medestanders.⁶³
- 30-7-1483 [Regest 52] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Mr. Claes Mathijsz verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pietersz of de houder der brief 18 schell. 8 penn. Holl. eeuwigdurende rente 's jaars te betalen op Meidag, verzekerd op een tuin en erf in het Zuideinde van Den Haag over de St. Anthonisbrugge aan de St. Jacobsstraat, belend ten oosten Pieter voornoemd, ten zuiden Mr. Claes Meynertszoonszoon, ten westen Jan de Volre en ten noorden St. Jacobsstraat.⁶⁴ Zie regest 48, een door mij aangebrachte verwijzing op grond van de vindplaats van dit en dat regest.
TMD??? Zuidzijde Padmoes c.q. St.Jacobstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
- 30-7-1483 [Regest 53] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Boudijn Symonsz. verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pieterszoen of de houder der brief een eeuwigdurende rente van 8 schell. Holl, 's jaars te betalen op Meidag, verzekerd op een tuin en erf aan de St. Jacobsstraat over de St. Antonisbrugge, belend ten oosten Boudijn voorscreven, ten zuiden Mr. Claes Meijnertszoonszoon, ten westen Mr. Claes Matthijsz., ten noorden St. Jacobsstraat.⁶⁵
TMD??? Zuidzijde Padmoes c.q. St.Jacobstraat. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
- 12-8-1483 [Regest 54] Het Hof van Holland geeft een dictum in het proces tussen de gemene buren en inwoners van het dorp van Scheveningen als eisers en de baljuw, schout en schepenen van der Hage, verweerders, waarbij die van Scheveningen in het gelijk worden gesteld en met de inwoners van Den Haag zullen ponden penning-penning gelijk in alle beden, subventiën, ruitergelden etc. en dat de ponding en zetting zal worden opgemaakt door twee gecommiteerden uit het Hof, twee uit Den Haag en twee uit Scheveningen.⁶⁶
- 12-8-1483 [Regest 55] Het Hof van Holland geeft een sententie in het proces tussen de gemene buren en inwoners van het dorp van Scheveningen als eisers en baljuw, schout en schepenen van der Hage als verweerders, waarbij die van Scheveningen in het gelijk worden gesteld en voortaan met de inwoners van Den Haag zullen ponden penning-penning gelijk in alle beden, subventiën, ruitergelden etc. en dat de ponding en zetting zal worden opgemaakt door twee gecommiteerden van het Hof, twee van Den Haag en twee van Scheveningen.⁶⁷
- 28-8-1483 [Regest 56] Maximiliaan en Filips, hertogen van Oostenrijk etc, verlenen op verzoek van baljuw, schout en schepenen van Den Haag om open brieven van relievement in 't cas van appel tegen de sententie van het Hof van Holland in hun proces met de buren van Scheveningen, appèl op de kanselier en Grote Raad.⁶⁸
- 10-9-1483 [Regest 57] Bartholomeus van Sparwoude, exploitier van de Kamer van de Rade van Holland geeft de Heer van Champuans ridder en kanselier en de

- Grote Raad van Mechelen kennis, dat hij ten verzoeke van baljuw, schout en schepenen van Den Haag de open brieve van relievement in cas van appèl heeft betekent aan het Hof van Holland en aan die van Scheveningen, en hen heeft gedagvaard.⁶⁹
- 4-2-1484 [Regest 58] Maximiliaan en Filips, hertogen van Oostenrijk etc. geven aan baljuw, schout, schepenen en rijkdom van hun dorp van der Hage octrooi tot het heffen van een accijns op bieren en wijnen om te voorzien in hun financiële moeilijkheden als gevolg van de oorlog tussen Holland en de stad Utrecht, behoudens dat de suppoosten van den Hove daarvan exempt zullen zijn.⁷⁰
- 3-9-1484 [Regest 59] Jan Oem van Wyngaerden, baljuw, Claes Willemsz., schout, en gemeen schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij verkocht hebben aan Dirc Dircxdochter een jaarlijkse losrente van 1 pond Vlaams, om een som gelds, die zij bekennen geleend te hebben, betaling ieder jaar op onser lieven vrouwen dach navitatis.⁷¹
Zie regesten 129 en 295.
- 3-9-1484 [Regest 60] Jan Oem van Wyngaerden, baljuw, Claes Willemsz. schout, en gemeen schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij aan St. Nicolaas gasthuis in Den Haag verkocht hebben een losrente van 2 pond 's jaars, om een geleende som gelds, betaling ieder jaar op onser lieven vrouwen dach nativitatis.⁷²
- 8-11-1484 [Regest 61] Maximilien et Philippe, archiduc d'Autriche etc. geven aan baljuw, schout en schepenen van Den Haag een acte de licence om met 'escoutette, eschevins, manans et habitants de Scheveninghe' tot een accord te komen, niettegenstaande het proces tussen hen in cas d'appèl hangende is voor de kanselier en de Grote Raad.⁷³
- 9-11-1484 [Regest 62] Maximiliaan en Filips, aartshertogen van Oostenrijk etc. staan aan baljuw, schout en schepenen van het dorp van der Hage toe bij de Grote Raad van Mechelen in appèl te gaan tegen het vonnis van stadhouder en raden van Holland in hun proces tegen Mr. Gerrit van der Mije, waarbij hem vrijdom van accijns was toegestaan, niet alleen voor zichzelf en zijn gezin, maar ook voor allen die bij hem inwonen.⁷⁴
- 14-11-1484 [Regest 63] Maximiliaan en Filips, aartshertogen van Oostenrijk etc. geven aan de eerste deurwaarder en sergent van wapenen, naar aanleiding van de klacht van baljuw, schout, schepenen en rijkdom van Den Haag, dat de suppoosten van Den Hove de wijnen, die zij accijnsvrij krijgen, gebruiken om te tappen tot groot nadeel van de Haagse tappers en van de opbrengst der accijnzen, bevel zorg te dragen dat de suppoosten voor de wijnen en bieren, die zij in hun huis tappen en verkopen, de accijns zullen betalen, uitgezonderd de edelen, de officieren en de anderen, die 's hertogen wedden en pensioenen genieten.⁷⁵
- 26-11-1484 [Regest 64] Jacob Cornelisz. exploitier van de kamer van rade van Holland verklaart ten verzoeke van schout en gerecht van Den Haag aan de heren van de kamer van rade van Holland bij absentie van de stadhouder, exploit te hebben gedaan van de brieve van relievement in cas van appèl van 1484 november 9. (Zie Reg. no. 62).⁷⁶
- 16-6-1485 [Regest 65] Maximiliaan en Filips, aartshertogen van Oostenrijk etc. staan aan baljuw, schout, schepenen en de overige gemeente van het dorp van Den Haag toe los- of lijfrenten te verkopen tot een bedrag van 150 pond 's jaars, teneinde het hen mogelijk te maken het aandeel op te brengen in de zware lasten tengevolge van de oorlog en andere ongelden.⁷⁷

- 17-6-1485 [Regest 66] De Heer van Egmond, tot Baer etc. stadhouder-generaal van Holland etc., Jan van Eynetten, proost van Maastricht en Pieter Lanchals, ridder, raad hofmeester van de hertog van Oostenrijk, commissarissen van de hertog in Holland om te fineren zekere penningen tot zijn behoef en tot hulp in de oorlog tegen die van Vlaanderen, oorkonden, dat zij, aangezien de burenen van Den Haag de hertog vergund hebben te anticiperen de somme van 1300 pond Vlaams in de nieuwe omslag, beloven dat men de burenen van Den Haag hiervoor quyt, kosteloos en schadeloos zal houden en voorts, dat men van de 2900 pond, welke zij de hertog geleend hebben voor Utrecht, korten zal wat Den Haag nog schuldig was aan Robrecht Annocque ter zake van hun aandeel in de wapening voor Utrecht, terwijl men de rest zal terug betalen door het af te trekken van het quotum van Den Haag in de nieuwe omslag en wel in acht termijnen, verschijnende St. Jansmisse en Kerstmis 1486, 1487, 1488 en 1489.⁷⁸
- 27-6-1485 [Regest 67] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij overgedragen hebben aan de provisoers van onser lieven vrouwen broeders in Den Hage een erfelijke losrente van 1 pond Vlaams 's jaars om een som gelds die zij van hen geleend hebben, betalingstermijn op Sinte Pieter- en Pauwelsdag.⁷⁹
Zie regest 321.
- 22-10-1485 [Regest 68] Maximiliaan en Filips, aartshertogen van Oostenrijk etc. oorkonden, dat zij, op verzoek van baljuw, schout, schepenen en de overige gemeente van het dorp van der Hage en Hageambocht betreffende de verarming tengevolge van de oorlog met Utrecht en 'de grooten dieren tijd', daar zij het ruitergeld en andere onkosten uit de gemene buidel moesten halen, omdat ze te die tijd nog geen gemene renten of accijns hadden, waarom zij reeds bij een voorgaande brief het recht hebben gekregen een accijns te heffen op wijn en bier, toestaan, dat zij voortaan als hun aandeel van alle beden, subventiën en lasten, te heffen binnen Holland en Friesland, zullen betalen de vier en zeventigste penning, op voorwaarde, dat zij hun accijns niet zullen verhogen zonder nieuw octrooi van de aartshertogen.⁸⁰
- 2-6-1486 [Regest 69] Maximiliaan, Rooms koning en Filips, aartshertog van Oostenrijk etc. vergunnen aan pater, mater en convent van St. Lijsbetten susterhuys, gefondeert in het dorp van der Hage, zelf hun koren te mogen malen in een rosmolen.⁸¹
- 27-11-1487 [Regest 70] Maximiliaan, Rooms koning en Filips, aartshertog van Oostenrijk etc. bevestigen aan schout en schepenen van Den Haag het door hertog Willem verleende octrooi d.d. 1407 november 6 (zie Reg. no. 9) voorzover dit betreft het heffen van een accijns van 3 gr. op een vat hier en 40 gr. op een aam wijn, die gesleten worden in Den Haag en Haagambacht, op voorwaarde, dat zij deze accijns niet verhogen en dat van deze accijns vrij zullen zijn de kanselier, leden en suppoosten van de Grote Raad, stadhouders, raden en leden der Rekenkamer in Holland, suppoosten van den Hove van Holland, leden der ridderschap en geestelijkheid, uitgezonderd zij, die wijn en bier zullen verkopen voor geld.⁸²
Zie regest 76.
- 17-1-1489 [Regest 71] Schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij aan de gemene rietdekkers geven een gildebrieff voor hun ambacht en gilde van St. Blasius.⁸³
- 28-7-1490 [Regest 72] Baljuw, schout en schepenen in Den Haag en Haagambacht oorkonden, dat zij verkocht hebben aan Geryt Jacobsz. 15 schellingen groten Vlaams erfelijke rente 's jaars voor een som gelds, die zij geleend hebben van

- voornoemde Geryt Jacobsz, te betalen op 28 juli van ieder jaar, onder voorwaarde dat zij deze 15 schell. te allen tijde mogen aflossen.⁸⁴
- 11-8-1490 [Regest 73] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij verkocht hebben aan Mr. Claes Pietersz barbier, een erfelijke losrente van 10 schell. 's jaars om een som gelds die zij van hem geleend hebben, te betalen op 11 augustus van ieder jaar.⁸⁵
- 21-2-1491 [Regest 74] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jan Zoet Aelbrechtsz., Jan Boudijns en Cornelis Jacobsz. molenmeesters van de polder bezuiden Den Haag overeengekomen zijn met Danel Jansz. van Langevelt, Pieter Symonsz, Adriaen Jacobsz. en Geryt Gillesz. raammeesters, en Claes Deym en Jan Claesz. verwers, en met de gemene vollers, wonend op de Voldersgracht, dat zij een watermolen zullen plaatsen ten zuiden van Lijsbetten Susterhuys in Den Haag aan de oostzijde van de Susterlaen, die het water moet malen door de Raam en de Volresgracht tot in de vaart, en dat de ingelanden die watermolen op 's lands kosten onderhouden zullen.⁸⁶
- 27-8-1491 [Regest 75] Stadhouders en raden van Holland etc. en het gerecht van Den Haag komen overeen, dat die van Den Haag voortaan niet meer gemoeid of gevexeerd zullen worden met enige extra-ordinaris contributie, maar zullen kunnen volstaan met het betalen van het aandeel in de gemenelands lasten, waarop zij gesteld zijn.⁸⁷
- 12-3-1496 [Regest 76] Filips, aartshertog van Oostenrijk etc. bevestigt aan schout en schepenen van het dorp van Den Hage het door hertog Willem verleende octrooi betreffende hun accijns, vleeshal en vishallen, vismarkten, korenmarkt en diergelijke, en speciaal voorzover dit betreft het heffen van accijns van 3 gr. op een vat bier en 40 gr. op een aam wijn op voorwaarde, dat zij deze accijns niet verhogen en dat van deze accijns vrij zullen zijn de met name genoemde ambtenaren en colleges. (Zie Reg. no. 70).⁸⁸
Zie regest 70.
- 14-9-1496 [Regest 77] Het Hof van Holland gelast, dat die van Den Haag de kosten, die zij gemaakt hebben en nog zullen maken om Nytert Focxs, die met een grote hoop krijgsknechten in het land gelegerd is, met geweld samen met de andere steden te dwingen het land te ontruimen en sloop te gaan, zullen betalen en voorschieten aan het gemene land, en deze kosten in rekening zullen brengen bij de omslag, die over het gemene land geheven zal worden.⁸⁹
- 29-8-1497 [Regest 78] Baljuw, schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij overgedragen hebben aan Pieter Pieter Bartoutsz. een erfelijke losrente van 2 pond Vlaams 's jaars om een som gelds, die zij van hem geleend hebben, te betalen op St. Jans dag decollatio.⁹⁰
Zie regesten 119 en 258.
- 31-8-1497 [Regest 79] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Florys Florysz verklaarde, dat hij met betrekking tot zijn huis 'dat dwers getymmert staet westwaerts met syn muyr ende loodse streckende totten raemgracht, den selven raemen te nae getymmert ende gemetselt -', beloofd heeft, dat te allen tijde te ontruymen na bevel van de raammeesters, zonder daartegen te opponeren.⁹¹
TMD???
- 19-12-1497 [Regest 80] Filips, aartshertog van Oostenrijk etc. geeft aan baljuw, schout en schepenen van het dorp van den Hage octrooi om de renten, welke zij in 1489 verkocht hebben tot opbrengst van het ruitergeld in de oorlog tegen Rotterdam, Montfoort en Woerden, wederom te mogen lossen tegen dezelfde koers n.l. de goudgulden à 10 schell. en een vieryser à 10 groten, waartegen de renten in

- 1489 waren verkocht, niettegenstaande de bepaling in de brieven, dat ze tegen de lopende koers moeten worden gelost.⁹²
- 23-6-1498 [Regest 81] De raad van de aartshertog van Oostenrijk etc. voor Holland, Zeeland en Friesland gelast de burgerij van Den Haag de verontreiniging van de beek tegen te gaan en de bebouwing langs en in de beek op te ruimen, van het sluisje, waardoor het water naar het Spui loopt Oostwaarts tot het 'Paradyse', welke tot nadeel en perikel van de landsheer daar werd getimmerd.⁹³
- 12-6-1499 [Regest 82] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Oetzier Jansz. verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Claesz. een eeuwige rente van 10 schell. Holl. 's jaars, te betalen op Meidag, verzekerd op zijn huis en erf op de Geest, belend ten oosten Geryt Ranaut, ten noorden de pastoor van Den Haag, ten westen Egge die Snider en ten zuiden de heerstraat.
TMD721 Huis Het Paradijs, Oostzijde Achterom.⁹⁴
- Dorso z.d. Copie van de rentebrief van 10 schelling Hollands die Den Haag moet betalen ter cause van de 'goet' [goot! RAvdSp] responderende in de Pastoorsgracht op de Geest over de Vleersteeg noordwaarts op.⁹⁵
- 16-11-1499 [Regest 83] Baljuw, schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij verkocht hebben aan Claes Deym een erfelijke losrente van 10 pond 's jaars om een som geld, die zij van hem geleend hebben, te betalen 31 december ieder jaar.⁹⁶
- 11-9-1500 [Regest 84] Filips, aartshertog van Oostenrijk etc, geeft aan baljuw, schout en schepenen van het dorp van der Haghe consent om, daar de huizen van het dorp tengevolge van de oorlogen en dure tijden overmatig zwaar belast zijn met erfrenten, deze renten aflosbaar te stellen tegen de penning zestien, lijfrenten op twee levens tegen de penning tien, op één leven tegen de penning acht, indien geen aflossingssom is vastgesteld, en bepaalt, dat men voortaan geen los- of lijfrenten tegen een hogere rentevoet mag verkopen.⁹⁷
- 19-3-1501 [Regest 85] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij schuldig zijn aan het St. Nicolaas Gasthuis een losrente van 4 Rijnguldens 's jaars, te betalen op St. Gillisdag.⁹⁸
- 28-6-1501 [Regest 86] Het Hof van Holland geeft een interlocutoir vonnis in het proces tussen Roelof Hermansz. bode, en die van Den Haag waarbij hij veroordeeld wordt te gehoorzamen de keuren en statuten van die van Den Haag betreffende het zetten van de prijs van de wijnen.⁹⁹
- 6-2-1503 [Regest 87] Het Hof van Holland geeft een interlocutoir vonnis tussen die van Den Haag en Jan Dedel van Rijsoirt betreffende de contributie van accijns en schot, waarbij het Hof Dedel toestaat de surséance van de procedure door hem begeert, zonder nadeel voor het principale proces.¹⁰⁰
- 31-3-1503 [Regest 88] Filips, aartshertog van Oostenrijk etc. geeft, naar aanleiding van de klacht van schout, schepenen en gemene bureu van het dorp van den Haghe, dat, niettegenstaande het onlangs verkregen octrooi tot lossing van alle renten op huizen en erven, die van het Capittel in Den Haag en andere geestelijken weigeren te laten lossen, hoewel de renten niet behoren tot hun fundatie, noch door de aartshertog of zijn voorvaderen geamortiseerd zijn, scherp bevel, dat het Capittel en andere geestelijke en wereldlijke personen de supplianten moeten toestaan hun renten weer terug te kopen en te lossen, die

- gehypothekeerd zijn op de huizen, op zware straffen te verbeuren tegen de aartshertog.¹⁰¹
- 27-1-1504 [Regest 89] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Cornelia, weduwe van Jan Duycker, met haar gecoren voogd, verklaard heeft verkocht te hebben aan Mr. Jan van Steenhove een half huis en erf aan de Coornmarkt, waar zij met haar man Zal. in placht te wonen, met de helft van een turfloodse en de helft van een bornput en de helft der renten staande op het huis belend ten oosten en ten zuiden Duyfgen Jan Huygen weduwe, ten westen Mr. Jan van Steenhove, de wed. van Joost Pieters, de verkoopster met haar kinderen en Claes Pietersz vleyshouder, ten noorden de heerstraat. Hiervoor blijft Cornelia voorsz. borg met Claes Claesz brouwer. Cornelia met haar huis in de Kerkstraat belend ten zuiden Thomas Cornelisz., ten westen Pieters Aertsz. erfgenamen, ten noorden Dirck timmerman en ten oosten de heerstraat; en Claes Claesz brouwer blijft borg met zijn huis en erf en brouwerij op het Spui, belend ten zuiden Jan Adriaensz. voor en Dirck Jacobsz. achter, ten westen Claes Sijssen, Jan de Luijckenaer, Willem Jacobsz. en Thielman Thijmansz., ten noorden Daem Cornelisz. en Dirck Jansz. van Cleij, ten oosten de heerstraat.¹⁰²
Zie regest 100.
TMD??? Zuidzijde Groenmarkt (v/h Korenmarkt). Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
TMD646??? Westzijde Schoolstraat. Met aarzeling.
TMD??? Westzijde Spui. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
- 25-5-1505 [Regest 90] Filips, Koning van Castilië etc. geeft, naar aanleiding van het in 1500 aan baljuw, schout en schepenen van Den Haag verleende octrooi tot lossing van de renten staande op de huizen, octrooi aan de heilige geestmeesters van de parochiekerk van het dorp van der Haghe, dat men hun renten, staande op de huizen in Den Haag niet mag lossen.¹⁰³
- 12-6-1505 [Regest 91] Filips, koning van Castilië etc., geeft aan baljuw, schout en schepenen van het dorp van der Haghe en Hageambacht octrooi om tot een somma van 300 pond VI. 's jaars losrenten te verkopen tegen de penning zestien en daarvan rentebrieven uit te geven onder het zegel van Den Haag op het corpus van Den Haag en de opbrengst daarvan te stellen in handen van de ontvanger-generaal, mits deze in hun handen stelt alzulke domeinen en zekerheid, dat zij daaraan jaarlijks kunnen verhalen de betaling der renten.¹⁰⁴
- 12-6-1505 [Regest 92] Filips, Koning van Castilië etc. verklaart, dat hij, daar de grote kosten van de reductie van Gelre en Zutfen, zijn reis naar Spanje etc. niet gedekt kunnen worden door de opbrengst van zijn domeinen en van de beden, besloten heeft de domeinen van de landen van herwaarts over te verkopen en te belasten tot een bedrag van 20.000 pond VI. 's jaars. Hierom hebben de bureu en inwoners van Den Haag toegestemd te verkopen op het corpus van Den Haag de somma van 300 pond VI. 's jaars te lossen tegen de penning zestien; tot betaling van deze 300 pond 's jaars stelt de koning in hun handen de volgende partijen van zijn domeinen n.l. de pacht van het schoutambt, klerkambacht en bodeambacht van der Haghe en de pacht van de Noordmolen, op voorwaarde, dat hij en zijn nakomelingen ze ten allen tijde zullen mogen lossen voor 4800 pond.¹⁰⁵
- 24-6-1505 [Regest 93] Schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij overgedragen hebben aan Jacob Ariaensz, buurman van Den Haag een erfelijke rente van 2 pond VI. 's jaars om een som gelds, die zij van hem geleend hebben, te betalen St. Jansdach midzomer.¹⁰⁶

- 24-6-1505 [Regest 94] Schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij overgedragen hebben aan Claes Willemsz. buurman van Den Haag een erfelijke rente van 1 pond Vl. 's jaars om een som gelds, die zij van hem geleend hebben, te betalen St. Jans dag midzomer.¹⁰⁷
- 30-6-1505 [Regest 95] Simon Longin 'conseillier et receveur general de toutes les finances du Roy de Castille' bekent ontvangen te hebben van schout, schepenen en inwoners van 'la Haye en Hollande' de somma van 4800 pond, welke som zij den koning schuldig waren voor de verkoop van een losrente van 300 pond 's jaars op het corpus van Den Haag ten laste van de koning en waarvoor de koning hun zekere delen van zijn domein in Den Haag in pand heeft gegeven en waarvan zij jaarlijks rekening zullen doen.¹⁰⁸
- 30-9-1505 [Regest 96] Filips, koning van Castilië etc. oorkondt, dat schepenen en gemene burenen van het dorp en vrijheid van Den Haag en Haagambacht Onlangs in pacht genomen hebben het baljuwschap van Den Haag tegen de som van 400 pond Vl. doch dat hij nu tengevolge van de zware lasten, veroorzaakt door de laatste oorlog met Gelre en de reis naar Spanje, welke hij spoedig hoopt te ondernemen, met burgemeesters, schepenen en gemene burenen van Den Haag overeengekomen is, dat zij 200 van de 400 pond zullen afkopen tegen de penning zestien en dat zij verder ook zullen betalen de recessen, welke de koning nog schuldig is aan Floris Oem van Wyngaerden, van het baljuwschap, dat hij in pacht heeft gehad, en dat zij een nominatie van zes personen zullen opmaken, waar uit de koning de baljuw kiest en committeert, gelijk hij nu daartoe gecommiteerd heeft Godschalk Oem, totdat 3200 pond, en hetgeen daarboven aan Floris Oem betaald is, zal zijn gerembourseerd.¹⁰⁹
- 12-10-1505 [Regest 97] Simon Longin 'conseillier et receveur general de toutes les finances du Roy de Castille' bekent ontvangen te hebben van 'Burgmaistres, eschevins et communaulté de la Haye en Hollande' de som van 3200 pond Vl. voor de afkoop van 200 pond rente van de 400 pond 's jaars, welke zij beloofd hebben de koning te betalen als pacht voor het baljuwschap van Den Haag, en waarvoor de koning hun open brieve tot zekerheid heeft gegeven.¹¹⁰
- 17-10-1505 [Regest 98] Filips, koning van Castilië etc. geeft aan baljuw, schout en schepenen van het dorp van der Hage en Haechambacht octrooi om tot een somme van 5000 pond Vl. aan lijfrenten te verkopen tegen de penning zestien voor één leven, en 14 voor twee levens, en daarvan rentebrieven uit te geven onder het zegel van Den Haag, op het corpus van Den Haag, en van de opbrengst te betalen het geld, dat zij de koning hebben toegezegd, en waarvoor zij het baljuwschap van het dorp reeds in onderpand hebben alsmede om daarvan te rembourseren de penningen, welke de raadsheer Floris Oem van Wyngaerden den koning geleend heeft.¹¹¹
- 25-2-1506 [Regest 99] De Rekenkamer in Den Haag verklaart, dat het slot der tweede en laatste rekening van Floris van Wyngaerden van het baljuwschap van Den Haag en Haagambacht gedaan aan het Hof, lopende over 9 jaren en eindigende 1504 september 30, afgehoord en gesloten 1506 februari 25, doet blijken, dat de koning aan Floris van Wyngaerden schuldig is van het reces van het baljuwschap 898 pond 18 schell. 1 penning.¹¹²
- 27-2-1506js [Regest 100] Claes Claesz, brouwer op het Spui, oorkondt dat hij, gepacht hebbende de rosmolen van Den Haag, staande in het Noordeinde, consent van de Rekenkamer heeft om die rosmolen af te breken en weer op te bouwen bij zijn huis en brouwerij aan de oostzijde van het Spui, voor de som van 12 pond te betalen alle meidag aan de koning, verzekerd op zijn huis en brouwerij aan

de oostzijde van het Spui, belend ten oosten de heerstraat, ten westen Willem Jacobsz, ten zuiden Jan Adriaensz, en ten noorden Dirck van Cley.

Zie regest 89

Marge z.d. Aan Den Haag overgegaan.¹¹³

NB Hier klopt iets niet. Een perceel aan de oostzijde van het Spui kan geen heerstraat als oostbelending hebben. Ik vermoed dat de westzijde van het Spui werd bedoeld.

TMD??? Westzijde Spui. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.

14-3-1506 [Regest 101] Florys Oem van Wyngaerden Floryszoon, raad ordinaris in der Cameren van Hollant, bekent ontvangen te hebben van die van der Hage de somma van 898 pond 18 sch. 1 penning Vl. welke de koning van Castilië hem schuldig was per slote van rekeningen, en welke die van Den Haag hem beloofd hadden bij het pachten van het baljuwschap te zullen verschieten.¹¹⁴

30-4-1506 [Regest 102] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Cornelis Heijnricxsz. als erfgenaam van Filips Gillisz, van vaderszijde vervangende alle anderen, die pretenderen zouden erfgenamen te zijn, verkocht heeft aan Claes Willemsz. een vierde van een huis en erf naast het raadhuis van Den Haag met een uitgang in de Gasthuisstraat, zoals het door de weduwe van Filips Gillisz. metter dood ontruimd is, belend ten oosten vóór Willem Meeusz. en achter St. Nicolaas gasthuis, ten westen het raadhuis en achter de Joffr. van Loenersloot, ten noorden de voornoemde Joffr. en de Gasthuisstraat en ten zuiden de heerstraat, belast met een rente van 3 pond 's jaars.¹¹⁵

TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹¹⁶

5-5-1506 [Regest 103] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Joest Willemsz. meister, Jacob Willemsz, gebroeders, en Katherijn Filips Nachtegaelsz weduwe, hun zuster, verkocht hebben aan Claes Willemsz. hun broeder ieder een aandeel, te weten een zesde van het halve huis en erf met de toren aan de ten oosten zijde van het raadhuis met een uitgang in de Gasthuisstraat, hun aangekomen door het overlijden van Juffr. Geertruyt Filips Gillisz, weduwe, hun zuster, en wijlen Filips Gillisz. voorn. hier voortijts gekocht van die van Den Haag, belast met een rente van 3 pond op het gehele huis.¹¹⁷

TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹¹⁸

6-6-1506 [Regest 104] Jan van Leefdaell en Danijs van Leefdaell, gebroeders, vervangende hun zuster van Brakel, bekennen verkocht te hebben aan Claes Willemsz. hun oom een zesde deel van een half huis en erf in Den Haag aan de ten oosten zijde van het raadhuis met een uitgang in de Gasthuisstraat, hen aangekomen door het overlijden van Jonkvr. Geertruyt Filips Gillensz. weduwe, hun tante.¹¹⁹

TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹²⁰

7-7-1406 [Regest 105] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Dirck Korstensz. priester, verklaarde verkocht te hebben aan de gemeen erfgenamen van Gheertruyt Filips Gillisz. weduwe, te weten Meister Jacop Willemsz., Joest Willemsz. en Claes Willemsz. gebroeders, een vierde deel van de erfenis, hem aangekomen bij overlijden van Filips Gillisz. van moederszijde, mitsgaders ook van een vierde van een half huis en erf staande naast het raadhuis van Den Haag, 't welk hij Claes Willemsz. alleen verkocht heeft. Willem Pietersz. stelt zich borg met zijn huis en erf op de hoek van de Jan Heynricxszstraat, belend ten westen Korstijn van der Sonne, ten zuiden heer Jacop die stoel van Roemen, ten oosten en ten noorden de heerstraat.¹²¹

TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹²²

- TMD536 Oostzijde Jan Hendrikstraat.¹²³ Lokalisering op grond van de belendende heerstraten.
- 7-7-1506 [Regest 106] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jutte Bartolomeeus Huygens weduwe verkocht heeft aan de gemeen erfgenamen van Gheertruyt Filips Gillis weduwe, te weten Meister Jacop Willemsz. Joest Willemsz. en Claes Willemsz, gebroeders, een vierde deel van de erfenis, haar aangekomen bij overlijden van wijlen Filips Gillisz. van moederszijde, mitsgaders een vierde deel van een half huis naast het raadhuis van Den Haag, dat zij aan voorn. Claes Willemsz. alleen verkocht heeft. Lijsbeth Duysten weduwe stelt zich borg met haar huis en erf in de Kerkstraat belend ten noorden Meister Cornelis die scoelmeister, ten oosten Pieter Jansz. Duyck, ten zuiden Dirck die timmerman en ten westen de heerstraat.¹²⁴
TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹²⁵
TMD629??? Oostzijde Schoolstraat. Hier met aarzeling geplaatst omdat meester Cornelis de schoolmeester genoemd wordt als noordbelender.
TMD628 was de School.¹²⁶
- 12-7-1506 [Regest 107] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jan Venijn verklaarde verkocht te hebben aan de gemeen erfgenamen van Geertruyt Filips Gillisz. weduwe, te weten Meister Jacop Willemsz. Joest Willemsz. en Claes Willemsz, gebroeders een vierde deel van de erfenis hen aangekomen bij overlijden van Filips Gillisz. van moederszijde, mitsgaders een vierde deel van een half huis en erf naast het raadhuis van Den Haag, dat hij aan Claes Willemsz, alleen heeft verkocht. Wermbout Symonsz. stelt zich borg met zijn huis aan de westzijde van de vaart op te Spoye, belend ten westen Meister Jan die schermer, ten noorden Jan Gerytsz, ten zuiden Vincent Cornelisz en ten oosten de heerstraat.¹²⁷
TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹²⁸
TMD??? Westzijde Spui. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
- 12-7-1506 [Regest 108] Schepenen van Den Haag oorkonden, dat Katherijn Pieter Heijnricxsz huisvrouw, als procuratie hebbende van Pieter Heijnricxsz. haeren man, verkocht heeft aan de erfgenamen van Geertruyt Filips Gillisz. weduwe, te weten Meister Jacop Willemsz, Joest Willemsz en Claes Willemsz. gebroeders, een vierde deel van de erfenis, haar aangekomen bij overlijden van wijlen Filips Gillisz. van moederszijde, en haar vierde deel van een half huis en erve naast het raadhuis van Den Haag, dat zij aan Claes Willemsz. alleen heeft verkocht. Mr. Jacob Holy stelt zich borg met zijn huis, genaamd 'de Pot' op de hoek van de Hoogstraat.¹²⁹
TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹³⁰
TMD1 Huis De Gouden Pot, Oostzijde Hoogstraat.¹³¹
- 10-11-1506 [Regest 109] Kunera van Leefdael Danijsdr. bekent ontvangen te hebben van Claes Willemsz. haar neef, ten behoeve van Jan en Danijs van Leefdael en haar nicht van Brakel 5 ponden groten Vl. voor de verkoop van een zesde deel van het halve huis van Geertruyt Filips Gillis weduwe hun tante.¹³²
TMD119 Noordzijde Korenmarkt, naast het Raadhuis.¹³³
- 22-1-1508 [Regest 110] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij aan de gasthuismeesters van Sinte Nicolaas gasthuis verkocht hebben een erfelijke losrente van 1 pond Vl. 's jaars, om een som gelds, die zij van het gasthuis geleend hebben, te betalen op 20 januari jaarlijks.¹³⁴
- 22-1-1508 [Regest 111] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij aan Joest Symonsz. verkocht hebben een erfelijke losrente van 2 pond Vl. 's

- jaars om een som gelds, die zij van hem geleend hebben, te betalen op 20 januari jaarlijks.¹³⁵
- 17-7-1508 [Regest 112] Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen Dirck Herckensz, schout van Grootebrouck en het gerecht van Den Haag betreffende de zetting en impositie, gedaan door het gerecht van Den Haag, waartegen Dirck aanvoerde, dat hij woont te Grootebrouck en daar van al zijn goederen belasting betaalt, stelt vast, dat Dirck zal betalen de helft van de 12 st. waarop hij door die van Den Haag gesteld is, daar hij met zijn huisvrouw ook in Den Haag woont.¹³⁶
- 17-7-1508 [Regest 113] Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen de gemene boden van het hof en het gerecht van Den Haag betreffende de zetting en impositie door het gerecht gedaan, bepaalt, dat genoemde boden zullen betalen het bedrag, waarop zij gezet zijn, gezien de nood van de tijd en bij provisie, welverstaande, dat die van Den Haag geen zettingen meer zullen doen op suppoosten van den Hove dan in het bijzijn van commissarissen, die het Hof daartoe zal ordonneren.¹³⁷
- 9-8-1508 [Regest 114] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij verkocht hebben aan het St. Nicolaas gasthuis een losrente van 9 Rijnsguldens 's jaars om een som gelds, die zij van het gasthuis geleend hebben, te betalen ieder jaar op St. Laurentiusdag.¹³⁸
- 20-9-1508 [Regest 115] Het Hof van Holland uitspraak doende in het proces tussen Willem Sel met Goessen Louwerisz. enerzijds en de rentmeester van Noord-Holland en de buren van het Achteromme, die de erven van de beek of sloot achter de stal van het hof gebruiken anderzijds, bepaalt, dat de rentmeester zal betalen de kosten van het schoonmaken en opschieten van de beek, waartoe hij beweerde ongehouden te zijn, maar dat hij deze kosten op de buren zal mogen verhalen.¹³⁹
- 16-11-1509 [Regest 116] Willem Oem van Wyngaerden, baljuw van Den Haag en Haagambacht verklaart schuldig te zijn aan schepenen en vroedschap van Den Haag 898 pond 18 schell. 1 penn. VI., waarvan hij elk jaar op St. Bavendag (1 oktober) 100 pond zal aflossen.¹⁴⁰
- 12-1-1510 [Regest 117] Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, regent, en Prins Karel van Spanje etc. oorkonden, dat zij op verzoek van de assijsmeesters van Den Haag, die in proces liggen met Mr. Cornille Sael, toestaan dit proces in der minne te schikken.¹⁴¹
- 25-9-1510 [Regest 118] Het Hof van Holland doet uitspraak in het proces tussen Joost van Dam en het gerecht van Den Haag, en verklaart dat Van Dam de brieven van verpachting van het bodeambacht van Den Haag subreptys en obreptys heeft verkregen en dat deze geen effect sorteren, en dat die van Den Haag voort zullen mogen gaan met de verpachting van dit officie volgens hun privilege.¹⁴²
- 15-10-1510 [Regest 119] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij de losrenten verhogen van de penning 15 tot de penning 16 en dat Willem Jacobsz. zijn rentebrief heeft ingeleverd.¹⁴³
- 17-7-1511 [Regest 120] Adriaen Jacopsz. en Nicolaas Carbon, schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jerassimus Jansz. verklaard heeft schuldig te zijn aan Willem Heyndricxsz. een losrente van 20 schell. 's jaars, verzekerd op zijn huis en erf staande op de graft, belend ten oosten Coman, ten westen Claes Clinckaert, ten noorden de Graft en ten zuiden 't Padmoes, terwijl Cathrijn Jansd. borg blijft.¹⁴⁴

- 3-9-1511 TMD??? Zuidzijde Gedempte Gracht (v/h Voldersgracht) c.q. TMD??? Noordzijde Padmoes. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren
[Regest 121] Adriaen Jacobsz. en Jan van Beveren Jansz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat zij gepacht hebben aan Aelbrecht Jansz. Een jaarlijkse losrente van 4 schell. 4 penn., te betalen op Sinte Bavendag, verzekerd op Jan Huyghesz. waghenaers huis, staande op het Spui.¹⁴⁵
TMD??? Westzijde Spui of Oostzijde Spui. Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.
- 4-10-1512 [Regest 122] Claes Willemsz. buurman in Den Haag oorkondt, dat hij verkocht heeft aan Jacop Adriaensz. van der Wyel en zijn erfgenamen een jaarlijkse losrente van een pond VI. ten laste van het corpus van Den Haag d.d. 1505 St. Jans dag in de zomer.¹⁴⁶
Zie regesten 203 en 204.
- 14-11-1513 [Regest 123] Keizer Maximiliaan en Karel, aartshertog van Oostenrijk etc. staan aan schout, gerecht, vroedschap en rijkdom van het dorp van den Hage toe om tot een somma van 2000 pond VI. aan lijfrenten te verkopen op het corpus van Den Haag, daar die van Den Haag door de sterfte 'die nu ter tijt aldair van der hyeter zieckte regneert' en door de kosten en lasten van de oorlog tegen Rotterdam, Utrecht en Montfoort en de reis naar Spanje van wijlen Koning Filips, tevens door de oorlog met Gelre en de grote schade en lasten van de ruiters geleden, meer dan 900 Rijnsguldens aan erfrenten schuldig zijn en tevens nog hun bede voor dit jaar moeten betalen.¹⁴⁷
- 25-3-1514 [Regest 124] Keizer Maximiliaan en Karel, aartshertog van Oostenrijk etc. verklaren, dat zij door het geven van brieven van commissie als baljuw van Den Haag niet bedoeld hebben die van Den Haag in hun octrooi te verkorten, met bepaling, dat na expiratie van de tegenwoordige pacht die van den Hage weder de nominatie van de baljuw zullen hebben, naar uitwijzen van hun vroegere privilegés.¹⁴⁸
- 28-3-1514 [Regest 125] Keizer Maximiliaan en Karel, aartshertog van Oostenrijk etc. oorkonden, dat zij ontvangen hebben een supplicatie van de buurlieden en rijkdom van het dorp van den Haghe, daar hun vroegere privilege door rebelligheid, twisten en andere inconvenienten niet wel onderhouden is, dat men:
- 1.) uit de rijksten, bekwaamsten en wijsten van het dorp zou mogen kiezen een college van 32, dat door coöptatie wordt aangevuld en welke 32 jaarlijks op St. Katherinenavond een dubbeltal opmaken, waaruit stadhouder en raden de 7 schepenen kiezen;
 - 2.) dat men elk jaar op Oudjaar 2 mannen zou kiezen om dat jaar tesorier te zijn, welke schriftelijk rekening afleggen in handen van burgemeesters of schepenen en 3 of 4 van de vroedschap;
 - 3.) dat de burgemeesters of communimeesters op Goede Vrijdag elk jaar in het openbaar 5 waardijns zullen kiezen;
 - 4.) dat schepenen of burgemeesters geen waardijns of tesorier mogen zijn, maar dat, wanneer een waardijn of tesorier tot schepen of burgemeester gekozen wordt, hij zijn jaar mag uit mag dienen;
 - 5.) dat baljuw, schout, burgemeesters en schepenen elk jaar 4 weesmeesters zullen kiezen, die minstens eens per week moeten vergaderen;
 - 6.) insgelijks, dat schout en schepenen mogen kiezen met advies van de pastoor, kerkmeesters, getijmeesters, heiligegeestmeesters, huiszittenmeesters en ziekenmeesters;

- 7.) dat niemand tot enig ambt verkiesbaar is, die niet 3 jaar buurman is geweest en met de ingezetenen accijns, bede, schot en andere ongelden betaald heeft;
- 8.) dat men voortaan geen keuren maken of afschaffen zal dan door schout, burgemeesters, schepenen en de gemene vroedschap, en ook zonder hen geen geld, goed of wedden zal mogen geven.

Waartegen baljuw, schout en gerecht een tegenrequest hebben ingediend, verlangende, dat hun zou worden toegestaan 10 of 12 personen te kiezen, die zij dagelijks bij zich zouden mogen roepen om over de zaken van Den Haag te beraadslagen. In verband met dit verzoek stellen Maximiliaan en Karel vast, dat:

- 1.) een vroedschap van 24 personen mag worden gevormd, te kiezen door stadhouder, president en raden;
- 2.) deze 24 zullen een nominatie van 14 personen opmaken, waaruit de baljuw jaarlijks op St.Katharinadag 7 schepenen zal kiezen;
- 3.) dat schepenen jaarlijks met Nieuwjaar een nominatie van 4 personen moeten opmaken, waaruit de baljuw 2 trossiers zal kiezen, die jaarlijks voor schepenen, vroedschap en commissarissen van stadhouder en raden hun rekening moeten overleggen;
- 4.) dat schepenen op Goede Vrijdag een nominatie van 10 personen mogen opmaken waaruit de baljuw 5 waardijns kiets; insgelijk voor de verkiezing van gezworenen, printers, raammeesters en lakenbezieners;
- 5.) wanneer de baljuw in gebreke blijft, zullen de stadhouder en raden daar in voorzien;
- 6.) weesmeesters, kerk- en getijdemeesters, heilige geest-, huiszitten- en ziekmeesters zullen worden aangesteld door baljuw, schout en schepenen met advies van de pastoor;
- 7.) geen schepenen zal waardijn of trossier mogen zijn;
- 8.) niemand zal langer dan 2 jaar een mabt mogen bekleden;
- 9.) niemand is benoembaar als schepenen of in enig ambt als hij niet 3 jaar buurman is geweest en mede betaald heeft accijns, schot en bede;
- 10.) geen keuren kunnen wordengemaakt of afgeschafft dan door baljuw, schout, schepenen en vroedschap.

Dit alles zal van kracht blijven tot de meerderjarigheid van prins Karel en daarna tot wederopzeggen. En aangezien Willem Oem, de tegewnoordige baljuw van Den Haag zou kunnen pretenderen geïnteresseerd te zijn, zal hij jaarlijks 100 gulden genieten van die van Den Haag in mindering van zijn pacht, gedurende de tijd van die pacht alleen.¹⁴⁹

31-3-1514

[Regest 126] Keizer Maximiliaan en Karel, aartshertog van Oostenrijk etc. geven aan de graaf van Egmond, gouverneur, Mr. Nicolaas Everardi, president van de raad in Holland, Vincent Cornelisz. rekenmeester, en Aelbrecht van Loo, advocaat van de Staten van Holland, kennis, dat zij, naar aanleiding van het appèl van Willem Oem van Wyngaerden op de Grote Raad te Mechelen betreffende 's Keizers ordonnantie op de gemeente en neringen van Den Haag (zie Reg. no. 125), genoemde ordonnantie confirmeren en gelasten Willem Oem en alle anderen desnoods met geweld tot gehoorzaamheid te dwingen.¹⁵⁰

19-4-1514

[Regest 127] Het Hof van Holland gelast Willem Oem van Wyngaerden gewezen baljuw van Den Haag enerzijds, en Claes Willemsz., Dierick Jansz. in Coelen, Geeryt Bruins en Jan Splinter, gedeputeerden van de vroedschap van Den Haag anderzijds zich ten eeuwigen dage neer te leggen bij de uitspraak

- van hun gekozen arbiters Florys Oem van Wyngaerden, heer van Yselmonde, en Mr. Reynier de Jonge voor de baljuw, en Mr. Vincent Cornelisz. rekenmeester en Jacob Pijnsz. Advocaat fiscaal voor den Hove van Holland voor de vroedschap, op boete van 1000 Philipsguldens, welke uitspraak voor Pinkster naastkomende (4 juni) gedaan moet zijn.¹⁵¹
- 19-4-1514 [Regest 128] Willem Oem van Wyngaerden verklaart voor het Hof van Holland zich neer te leggen bij de submittie tussen hem en die van Den Haag gedaan, afstand te doen van het baljuwschap, en zijn appèl tegen de ordonnantie van ‘onsen genadige Vrouwe’ (de gouvernante) in te trekken en dat de waerdijns en andere officieren van de draperie van Den Haag door de president, Mr. Vincent Cornelisz. en Aelbrecht van Loo als commissarissen van onsen genadige Vrouwe daartoe gesteld, geordineerd hun ambacht aanvaarden en uitoefenen mogen.¹⁵²
- 30-1-1515 [Regest 129] Bertelmeeus Heynricxsz en Geeryt Willemsz. in den rooster, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jan Huygesz. glaesmaecker en Philips Huygesz. verklaarden verkocht te hebben aan Cornelis Zybrantsz. een jaarlijkse losrente van 8 pond Holl. ten laste van het corpus van Den Haag, hen aanbesteren bij de dood van Dierxgen Dierxdochter, hun moeie.¹⁵³ Zie regesten 59 en 295.
- 16-4-1516 [Regest 130] Deken en Capittel van Onze Lieve Vrouwe kapelle collegiael op ’t Hoff in Den Hage exempt, oorkonden, dat zij aan het gerecht, de vroedschap en de gemene bureu van Den Haag verpacht hebben voor 10 jaar de scholasterie van Den Haag voor 24 pond Holl. ’s jaars, te betalen in 2 termijnen, nl. Kerstavond en Odulphi (12 juni).¹⁵⁴
- 30-9-1516 [Regest 131] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Dirrick Woutersz verklaart verkocht te hebben aan schout en gerecht ten behoeve van het corpus van Den Haag een huis en erf op de Geest, belast met 3 pond 8 schell. Holl, ’s jaars, belend ten oosten Gerrit Ranaut, ten zuiden Huyge de wever, ten westen Heyl Douwens en ten noorden de heerstraat.
Marge z.d. ‘Beroerende de coop van seeckere cameran an ’t pesthuys van Den Hage’.¹⁵⁵
Vlak bij TMD375a Zuidzijde Slijkende, het Pesthuis van Den Haag.¹⁵⁶ De in het regest genoemde percelen komen vrijwel naast elkaar voor in het HB1512.¹⁵⁷
- 8-10-1516 [Regest 132] Karel, Koning van Castilië etc. geeft op supplicatie van vroedschap en gerecht van Den Haag, dat zij door de oorlog met Gelre, die onlangs geweest is, en de grote beden en subventiën en de verhoging der verponding in financiële moeilijkheden gekomen zijn, zodat er bij de rekening der tesoriers tot en met 1515 gedaan een deficit bleek te zijn van 6700 pond en dat zij dit tekort zouden willen dekken door een capitale impositie of door verkoop van los- of lijfrenten, octrooi tot verkoop van lijfrenten tot een bedrag van 2500 pond Vl. en een capitale impositie tot een bedrag van 2000 pond Vl., terwijl met betrekking tot het resterend tekort van 2200 pond gewacht zal worden tot de voorgaande rekeningen en ook die over dit jaar zullen zijn afgehoord.¹⁵⁸
- 18-12-1516 [Regest 133] Karel, Koning van Castilië etc. geeft aan baljuw, schout, schepenen en de ingezetenen van Den Haag en Haagambacht octrooi om de accijns op wijnen en bieren te verhogen, onverminderd de vrijstelling van de suppoosten van den Hove, omdat de ingezetenen zeer bezwaard zijn geworden door heden en schattingen, ruitergelden etc. en daarenboven grote overlast

hebben ondervonden door logies van ruiters en voetknechten, omdat Den Haag open en onbesloten is, waardoor een aantal ingezetenen vertrokken is naar plaatsen, waar zij minder overlast ondervinden, terwijl bovendien in strijd met het privilege van Maximiliaan en Filips van 1485 het aandeel van Den Haag in de opbrengst der algemene lasten is gebracht van 1/74e op 1/37e deel.¹⁵⁹

Zie regest 68.

21-3-1517 [Regest 134] Karel, Koning van Castilië etc. bevestigt het privilege van hertog Willem van Beyeren van 6 november 1407 (zie Reg. no. 9), bekrachtigd bij acte van 27 november 1487 (zie Reg. no. 70) en 12 maart 1496 (zie Reg. no. 76), opnieuw op verzoek van burgemeesters, schepenen en raad van het dorp en heerlijkheid van den Hage, alleen voorzover het de accijns aangaat, en staat bovendien toe de accijns op wijn en bier te verdubbelen, terwijl wordt aangegeven wie als suppoosten van den Hove van de accijns exempt zullen blijven.¹⁶⁰

Zie regesten 70, 76 en 134.

21-3-1517 [Regest 135] Karel, Koning van Castilië etc. oorkondt in aansluiting op het voorgaande privilege (zie Reg. no. 134), speciaal wat betreft de bieren wijnaccijns, wie van de suppoosten van den Hove met name gereserveerd en geëxempteerd zullen zijn van de genoemde accijns.¹⁶¹

Zie regest 134.

26-5-1518 [Regest 136] Wermbrecht Willemsz. en Willem Jansz., schepenen in Den Haag oorkonden, dat Pieter Gijsbrechtsz die Vlaming verklaarde schuldig te zijn aan de hoofdmannen van Sinte Zeveren gilde een rente van 1 pond Holl. 's jaars, verzekerd op zijn huis op de Voldersgracht, belend ten westen Jacop Willemsz, ten oosten Vries Aemsz, ten noorden Willem Jacopsz Scouten boomgaert en ten zuiden de heerstraat.¹⁶²

TMD Noordzijde Gedempte Gracht (v/h Voldersgracht). Ik kan dit perceel niet nader lokaliseren.

17-1-1519 [Regest 137] Schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat het corpus van Den Haag schuldig is aan Geeryt Jansz. Ranaut of de houder der brief een som van 8 pond en 5 st. VI. wegens de koop van een huis en erf op de Geest, tussen St. Anthonis capelle en het Sieckhuys van der pestilentie.¹⁶³

Zie ook regest 324.

TMD375a Het Pesthuis Zuidzijde Slijkeinde.¹⁶⁴ Ter Meer Derval plaatst het Pesthuis direct westelijk van de St.Anthoniskapel (TMD375). TMD376 en TMD377 zijn in 1562 aldus deze auteur de kamers van Cornelis Hugensz, die in 1564 aan het pesthuis kwamen. Zie daarvoor regest 324. Er is dus geen apart TMD-nummer voor het in 1519 aangekochte huis en erf van Ranaut. Ik concludeer dat dit huis en erf in 1562 behoorden tot het pesthuis en geeft het daarom het TMD-nummer van dat Pesthuis.

12-4-1519 [Regest 138] De graaf van Nassau, van Vianden, heer van Breda, stadhoudergeneraal etc. oorkondt, dat hij, kennende het consent van 's konings wegen gegeven aan de ziekhuismeesters betreffende het planten van bomen langs de Rijswijkse weg, verbiedt en interdiceert, dat iemand de bomen en gewassen langs bovengenoemde weg mag schillen, snijden, kerven of vernielen, of door paarden of andere beesten laten beschadigen op een boete van 12 pond, waarvan 1/3 aan baljuw, schout en gerecht van Den Haag komt.¹⁶⁵

12-4-1519 [Regest 139] Karel, Koning van Castilië, etc. geeft op supplicatie van baljuw, schout en schepenen van het dorp en de vrijheid van den Hage, inhoudende, dat

- op 's konings ordonnantie enige tijd geleden de vroedschap van deze vrijheid was afgezet en supplianten bevolen was zich niet meer met het regiment van Den Haag te bemoeien en over de voorgaande jaren rekening af te leggen voor zekere commissarissen, waarbij gebleken is, dat het dorp meer dan 12000 pond schuld heeft, octrooi, dat zij gedurende vier maanden niet lastig gevallen mogen worden om betaling der schulden en renten.¹⁶⁶
- 25-6-1519 [Regest 140] De graaf van Nassau, Vianden, heer tot Breda, stadhouder-generaal en president en raden van Holland etc. geven aan baljuw en gerecht van Den Haag mandement op Engel Pieters te Rotterdam, die niettegenstaande de door de koning aan Den Haag verleende surcheance van betaling inwoners van Den Haag heeft doen gijzelen wegens achterstallige renten, inhoudende om deze inwoners terstond uit de gijzeling te ontslaan.¹⁶⁷
- 20-7-1519 [Regest 141] Adriaen van Cranenbrouck, exploitier van den Hove van Holland verklaart het mandement van de stadhouder van 1519 juni 25, op 28 juni aan Engel Pieters en het gerecht te Rotterdam en op 1 juli aan Mr. Heynrick Sas, priester en kanunnik te Naaldwijk en het gerecht aldaar te hebben geïnsinueerd.¹⁶⁸
- 20-7-1519 [Regest 142] Adriaen van Cranenbrouck, deurwaarder van de Grote Raad te Mechelen verklaart, dat hij, ten verzoeken van baljuw, schout en gerecht van Den Haag de brieven van octrooi (Reg. no. 139), waaraan deze relatie gehecht is, behoorlijk geïnsinueerd heeft n.l. op 3 juni 1519 aan Willem Claesz. Deym, Mr. Jan van Scienhoven (lees fout voor Mr. Jan van Stienhoven c.q. Steenhoven? RAvdSp), rentiers; op 6 juni 1519 aan schout, asinck ende gebuyeren van Voirburgh en verschillende crediteuren van Den Haag en gerechten van plaatsen, die Haagse buurluyden om schulden hadden doen gijzelen.¹⁶⁹
Zie regest 139.
- 20-4-1520 [Regest 143] Heynrick, grave van Nassau etc. heer tot Breda, stadhouder-generaal van Holland, Zeeland en Vriesland, doet uitspraak naar aanleiding van de klachten van die van Den Haag, dat in strijd met 's konings privilege enige van de suppoosten van den Hove, met namen Claes van Dam, Jan van Stapels, Marinus Jansz. en die cipier van de voorpoorte onder voorwendsel van vrijdom van accijns wijn tappen aan personen die vrij zijn van accijns als aan diegenen, die onvrij zijn van accijns. De stadhouder bepaalt nu, dat genoemde personen voortaan niet meer mogen tappen, behalve dat zij de wijn, die zij nog hebben zullen mogen uittappen, mits dat zij daarvan accijns aan Den Haag betalen, en dat nu als de drie vrije tappers zullen fungeren Crispijn Jansz. van Boschuyzen, Jaspas de Beauvoir en Everaerd van Gras, conchierge van den Hove, die bij ede zullen moeten verklaren alleen aan vrije personen te zullen tappen.¹⁷⁰
Zie regest 144, 145 en 146
- 24-4-1520 [Regest 144] Willem Pieterssoen, deurwaarder van den Hove, verklaart, dat hij op bevel van het Hof van Holland op het stadhuis van Den Haag in presentie van schout en gerecht bij klokgeslag de sententie van de graaf van Nassau, heer tot Breda, stadhouder-generaal etc. van 1520 april 20 (Reg. no. 143) heeft gepubliceerd.¹⁷¹
- 24-4-1520 [Regest 145] Jan de Jonge, substituut-griffier van Holland, verklaart dat hij op bevel van het Hof van Holland in de grote raadskamer na de audiëntie van de rolle in presentie van de procureurs, advocaten, auditeurs, suppoosten en het gemene volk, in tegenwoordigheid van de Mrs. Jan van Duvendoerde en Jaspas Lievinszoen, raadsheren, als commissarissen ter audiëntie, de sententie van de

- graaf van Nassau etc. stadhouder-generaal, heeft bekend gemaakt en gepubliceerd (Reg. no. 143).¹⁷²
- 26-4-1520 [Regest 146] Jan de Jonge, substituut-griffier etc. verklaart, dat Jaspar de Beauvoir, secretaris, en Everart de Gras, conciërge, met zijn dienstmaagd, als vrije tappers de eed hebben afgelegd op het onderhouden van de ordonnantie van de graaf van Nassau van 1520 april 20 (Reg. no. 143).¹⁷³
- 21-5-1520 [Regest 146a] Wermhout Willemsz. en Willem Jansz. schepenen in Den Haag oorkonden, dat Maritgen Pietersdr, huisvrouw van Symon Ysbrantsz. verklaarde verkocht te hebben aan Jorys Engelszoon den Engelsman een huis en erf met een poort en uitgang, waar de beek ten Noorden aan grenst, welke poort is een Haagpoort in het Achterom, waardoor de eigenaar vrije passage zal moeten toestaan.¹⁷⁴
TMD??? Noordzijde Achterom. Ik kan dit huis niet nader lokaliseren. Een Haagpoort is een brandgang.
- 1-6-1520 [Regest 147] Jan de Jonge, substituut-griffier etc. verklaart, dat Crispijn Janssoen van Boschuyzen bij zijn eed als rentmeester van de espargnes gedaan, beloofd heeft te onderhouden en door zijn vrouw en zijn boden te doen onderhouden de ordonnantie van de graaf van Nassau etc. van 1520 april 20 (Reg. no. 143).¹⁷⁵
- 29-6-1520 [Regest 148] Karel, Rooms koning etc. oorkondt, dat burgemeesters, schepenen en raad van het dorp en vrijheid van den Haghe hem te kennen gegeven hebben, dat zij door de oorlogen die in Holland geweest zijn, en de grote kosten van beden en lasten en van onderlinge twisten een groot deficit gekregen hebben, en daarop provisie verzoeken, waarop hij na onderzoek door commissarissen bepaalt, dat de trossiers over een periode van 10 jaar de achterstallige renten zullen afbetalen, terwijl hij als zodanig voor die periode naast de tegenwoordige trossiers Adriaen de Milde en Jan Cammaicker, Adriaen Jacobsz Conynck benoemt en bepaalt, dat zij jaarlijks rekening zullen doen op het schepenhuis voor baljuw, schout, schepenen en de principaalste en notabelsten in tegenwoordigheid van de raad en rekenmeesters van Holland, van welke rekening een dubbel bewaard zal worden in de Rekenkamer, en geeft trossiers, regeerders en ingezetenen van Den Haag sauvegarde gedurende deze tijd van surcheance, zodat zij niet in lijf of goed mogen worden gearresteerd, beslagen of geturbeerd.¹⁷⁶
- 8-1-1521 [Regest 149] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij overgedragen hebben aan de meesters van Sinte Nicolaes gasthuis in Den Haag een losrente van 2 pond Vl. 's jaars om een som gelds, die zij van het gasthuis geleend hebben, te betalen ieder jaar op 9 januari.¹⁷⁷
- 14-10-1521 [Regest 150] Het Hof van Holland doet uitspraak in het proces tussen Dirick Pietersz. deurwaarder van de Grote Raad en van het Hof van Holland, en de regeerders van Den Haag, waarbij eerstgenoemde veroordeeld wordt zijn aandeel in een capitale impositie te betalen, door de regeerders van Den Haag over de ingezetenen omgeslagen.¹⁷⁸
- 10-6-1522 [Regest 151] Keizer Karel (V) confirmeert de uitspraak van Heynrick, graaf van Nassau etc. heer tot Breda etc. stadhouder-generaal van Hollandt, Zeelandt en Vrieslandt betreffende de vrijdom van accijns voor de suppoosten van den Hove, en de instelling van drie vrije tappers, d.d. 1520 april 20 (Reg. no. 143).¹⁷⁹
Zie regest 143.

- 12-9-1522 [Regest 152] De Grote Raad van Mechelen doet uitspraak in naam des Keizers in het proces tussen de magistraat van Den Haag en Johan van der Meije, Andries Meeusz. en Dienick Reijersz. over het schot, dat zij verschuldigd zijn, waarbij gelast wordt, dat de conclusies aangaande hun geschil zullen worden neergelegd in het onderhavige stuk, waaraan partijen desgewenst een korte verklaring mogen toevoegen.¹⁸⁰
- 2-12-1522 [Regest 153] Keizer Karel V en de Grote Raad van Mechelen oorkonden, dat zij, op het verzoek van de regeerders van Den Haag om het proces, dat deze voeren tegen Jan van der Meije, Andries Meeusz. en Dierick Reijersz. te mogen renuntiëren zonder boete, aan de regeerders van Den Haag dit verzoek toestaan.¹⁸¹
- 2-12-1522 [Regest 154] Het Hof van Holland doet uitspraak in het proces tussen Willem Sonderdanck, gewezen schout van Den Haag, impetrant, en baljuw, schout en schepenen van Den Haag als representerende het corpus, gedaagden met Aernt Pietersz, Meeus Heijndricxz, Huych Aerntsz, Adriaen Geerytsz, Geryt Willemsz. in den Rooster, Jan Splinter, Jacob Cornelisz. Ballemaker, Cornelis Jansz. in Den Os, de erfgenamen van Dirick Jansz Duycker, Geryt Deym, Willem Jansz Schouten, Dirick Jansz. Deym, Jacob Ariaensz. van der Wiele, Willem Jansz in Engelant, Pieter Pieter Baertsz, Geryt Bruynsz, Willem Jacobsz, Adriaen Jacobsz, Cornelis Jansz van Montfoirt, Gijsbrecht Diricsz, Jan Nachtegael, Claes Willemsz, Pieter Claesz en Cornelis Zybrantsz, ook gedaagden als gewezen vroedschap van Den Haag en als privé personen, en wijst de impetrant zijn eis over het sluiten van de rekening van het schoutambacht over de jaren 1517 en 1518 door de baljuw en schepenen toe, hun bevelende de impetrant van de pacht van het schoutambacht ongemoeid te laten, maar ontzegt hem zijn eis tegen de vroegere vroedschap in privé.¹⁸²
- 19-4-1523 [Regest 155] Keizer Karel verleent aan schepenen en tesoriers van Den Haag kwijtschelding van de helft van een amende van 100 Filipsguldens, waarin zij vervallen waren ter zake, dat zij zich niet presenteerden in de gijzeling op het 2e défaut nopens hun aandeel van de bede volgens de laatste verponding van het jaar 1518.¹⁸³
- 31-7-1524 [Regest 156] Keizer Karel geeft, naar aanleiding van de geschillen, gerezen tussen de gemene burenen en ingezetenen van Den Haag en de tesoriers en regeerders aldaar betreffende de rekeningen, gedaan van de accijnzen en andere inkomsten sedert 1514, een ordonnantie op het beheer der financiën, het doen van rekeningen etc.¹⁸⁴
- 12-8-1524 [Regest 157] Anthonie de Lalaing, graaf van Hoichstraeten, stadhouder-generaal van Holland geeft een instructie voor de nieuwe tesoriers van Den Haag.¹⁸⁵
- 12-8-1524 [Regest 158] Anthonie de Lalaing, graaf van Hoichstraeten, stadhouder-generaal van Holland, geeft een ordonnantie en instructie voor de kerk-, getijden-, geest-, huiszitten-, gasthuis- en ziekhuismeesters van Den Haag.¹⁸⁶
- 12-8-1524 [Regest 159] De stadhouder-generaal ontslaat op hun verzoek de schepenen, die Katherijne 1523 zijn aangesteld van hun eed, nadat hij hun request eerst aan de regentes, aartshertogin van Oostenrijk, hertogin en gravin van Bourgoingnen, had gezonden en open brieven van commissie had ontvangen om de schepenen van Den Haag van hun eed te ontslaan en nieuwe schepenen te committeren.¹⁸⁷
- (16?-)-8-1524 [Regest 160] Keizer Karel geeft, na de ongeregeldheden voorgevallen op 21 januari lestleden over het opbrengen der dubbele accijns, aan de gemene burenen

van Den Haag en Haagambacht op hun supplicatie een acte van pardon op voorwaarde, dat zij betalen zullen een amende civile van 2500 gld. in handen van de rentmeester, en dat van deze gratie uitgezonderd zullen zijn Adriaen de Smit, alias harnasmaker, Heijn Hughes, Pil Robrechtsz, en dat de vonnissen tegen Mr. Pieter, de secretaris, Schel Neel (dit is Scheel Neel), procureur en Adriaen Cornelisz, gezegd Bosselman, van kracht blijven.¹⁸⁸

Zie regest 167.

- 23-8-1524 [Regest 161] Keizer Karel geeft op verzoek van de gemene burenen van Den Haag en Haagambacht, ter betaling van de amende civile en ander onkosten tengevolge van de ongeregheden op St. Agnetisdag (21 januari) en 17 juli jongstleden, octrooi aan schepenen om met Mr. Joost Sasbout, raad, Mr. Thielman van Dulleken, rekenmeester, en Mr. Jacob de Jonge, auditeur van de rekenkamer een capitale impositie te heffen van de burenen en ingezetenen van Den Haag en Haagambacht van 4000 pond Vl., door de tresoriers van Den Haag en Haagambacht te ontvangen en door hen te betalen aan de ontvanger der espargnes in Holland.¹⁸⁹
- 20-3-1525 [Regest 162] Keizer Karel geeft een edict, waarbij de verkoop wordt gelast van alle roerende goederen, lenen en renten in handen van kerken, kloosters, conventen, gasthuizen, hospitalen, godshuizen etc. binnen één jaar en maatregelen worden vastgesteld om in de toekomst te voorkomen, dat dergelijke stichtingen en instellingen goederen, renten etc. verkrijgen door koop of vererving.¹⁹⁰
- 21-9-1525 [Regest 163] Keizer Karel verklaart, dat hij, op request van het gerecht van Den Haag om ter voorziening in de buitengewone lasten ter zake van een reis naar Oostland, en voor hun aandeel in de nieuwe bedde van 80.000 pond door de Staten van Holland in Breda geconsenteerd, 10 of 12 van de rijkdom te willen ordonneren, die met het gerecht het corpus van Den Haag representeren en capitale impositie zouden mogen maken, 12 personen aanstelt, te weten Aernt Pietersz, Geeryt Bruynsz, Dirick Deym Jansz, Willem Jansz in Engellant, Adriaen Jacobsz de Coninck, Jan Nachtegael, Cornelis Jansz Montfoert, Jan Cornelisz Cammaicker, Adriaen de Milde, Simon Jansz Tinnegieter, Willem Meeusz en Geeryt Deym, om met het gerecht het corpus van Den Haag te representeren, capitale impositie te maken en over andere zaken van importantie te adviseren en te helpen besluiten. Het college zal telken jare gelijk met de schepenen vernieuwd of gecontinueerd worden en tussentijdse vacatures zullen worden aangevuld door de stadhouder.¹⁹¹
- 23-1-1526 [Regest 164] De Rekenkamer geeft order aan Pieter Pijnsz, schout van Den Haag, betreffende het bewaren van de jurisdictie van de Keizerlijke Majesteit tegen de geestelijke rechters, die veel zaken ter kennis nemen, die buiten hun competentie vallen, strijdende tegen het concordat met Bisschop Rudolf (van Diepholt), waarom president en raden de artikelen van het concordat gevisiteerd hebben en de hierbijgaande memorie voor de officieren van de K. M. hebben opgemaakt.¹⁹²
- 26-1-1526 [Regest 165] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij overeengekomen zijn met Jacop Lodewijcxszoon dat hij van een leeg erf, toebehorende Den Haag en gelegen in het Achteromme naast het huis van voorn. Jacop, hij zijn huis zal mogen trekken een stuk, van voren 3 en van achteren 1 voet breed, mits betalende een recognitie van jaarlijks een braspenning, op voorwaarde, dat als Den Haag op die plaats een vismarkt vestigt, hij een ander even groot stuk van een ander persoon koopt en vrij zal wezen van de recognitie.¹⁹³

- Zie regest 166.
TMD721 Huis Het Paradijs, Oostzijde Achterom.¹⁹⁴
- 31-1-1526 [Regest 166] Jacop Lodewijcxzoon verzoekt aan de Rekenkamer om confirmatie van het consent hem verleend door de regeerders van Den Haag om zijn huisje staande aan het Achteromme en genaamd 'het Paradijs' te vertimmeren en vernieuwen met daarbij trekking van zekere lege plaats, mits betalend een erfhuur van 1 braspenning 's jaars. Met appointement van de Rekenkamer in margine.¹⁹⁵
Zie regest 165.
- 27-5-1526 TMD721 Huis Het Paradijs, Oostzijde Achterom.¹⁹⁶
[Regest 167] Keizer Karel, op supplicatie van Jan Splinter Claeszoen, dat hij is geweest tesorier van Den Haag van de jaren 1517 en 1518 zonder enig geld te ontvangen van zijn voorgangers, terwijl hij bovendien grote sommen moest betalen aan beden etc. terwijl tevens zekere renten waarvoor die van Den Haag zich hadden verbonden, bij 's Keizers ordonnantie van 1524 augustus 16 zijn geroyeerd etc. etc., kondigt maatregelen af tot herstel van de orde in de Haagse financiën.¹⁹⁷
- 15-3-1527 [Regest 168] Het Hof van Holland verklaart, naar aanleiding van het geschil tussen de gemene vissers van Krimpen en Lekkerkerk en andere omtrent Yselmonde gezeten enerzijds en baljuw, schout en gerecht van Den Haag anderzijds over het verbod van laatstgenoemden te vissen voor Scheveningen, met consent van beide partijen, dat de bovengenoemde vissers niet mogen vissen voor Scheveningen van St. Maarten in de winter tot Lichtmisse, van Lichtmisse tot Pinxteren toe alleen met scholnetten, ook binnen de limiten, en van Pinxteren tot St. Maarten, zoals het hen zal gelieven.¹⁹⁸
NB Sint Maarten in de winter is op 11 november, Maria Lichtmis is op 2 februari en Pinksteren valt op wisselende data, op zijn vroegst op 10 mei en op zijn laatst op 13 juni.
- 6-7-1527 [Regest 169] Keizer Karel geeft op supplicatie van burgemeesters, schepenen en raad van dorp en heerlijkheid van den Haghe verlenging van het octrooi van 1516 tot verdubbeling van de accijns op de bieren voor de tijd van 6 jaar.¹⁹⁹
- 24-7-1527 [Regest 170] De graaf van Hoichstraten, heer van Montigny, van Culemburgh, van Borssel etc. stadhouder-generaal, en de raden des Keizers in Holland etc. geven bevel tot publicatie van het octrooi van 6 juli 1527 betreffende de continuatie van de accijns.²⁰⁰
- 27-8-1527 [Regest 171] Aernt Pietersz. en Kors Pietersz. van der Beeck, schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jacob Adriaensz. van der Wyel en Pieter Pietersz. als voogden van de onmondige kinderen van wijlen Willem Meeusz. met de weesmeesters Jan Willemsz. en Cornelis Jansz. als man en voogd van Anneken Willemsdr. verklaarden verkocht te hebben aan Pouwel Dircksz. bode van Den Haag, een huis en erf op 't kerkhof, belend ten zuiden 't stadhuis, ten oosten Mr. Cornelis Claesz, priester, ten noorden 't huis 'de drie haringen' en de heerstraat.²⁰¹
TMD Geen?, Achter het Stadhuis.
- 27-7-1527 TMD111 Huis Drie Haringen, Achter het Stadhuis.²⁰²
[Regest 172] Schout en schepenen in Den Haag oorkonden, dat zij verkocht hebben aan Mr. Cornelis Claesz, priester, een huis en erf liggende achter zijn huis en erf, mitsgaders het oude kantoor van de clerck van den Haige, belend ten westen het stadhuis en de bastaard van Fouckenburch, ten oosten en ten zuiden Mr. Cornelis Claesz. zelf, ten noorden het huis de 'drie haringen' en de

heerstraat, met bepaling, dat op de zolder van het raadhuis nooit ramen mogen worden gemaakt uitziende naar het Oosten op het erf van Mr. Cornelis Claesz. 'dan staende lichten, diewelcke nijet upghaen en sullen'.

Marge z.d. Vercooping van de reste van de bovengescreven huijsinge mitten erven, mit reservatie van lichten.²⁰³

TMD Geen?, Achter het Stadhuis.

TMD111 Huis Drie Haringen, Achter het Stadhuis.²⁰⁴

4-12-1527 [Regest 173] Het Hof van Holland bevestigt het accoord voor commissarissen uit den Hove op 14 oktober 1527 gemaakt tussen Heer Symon Willemsz, priester, pater van St. Agnieten binnen Den Haag met Mr. Balthasar van Hogelande, advocaat, en Jan Stapel, procureur, enerzijds, en Aernt Pietersz, Adriaen Gerritsz, Huych Aerntsz, Kors Pietersz, schepenen en Pouwel Dircksz gedeputeerde van Den Haag met Mr. Huych van Eijnden anderzijds betreffende het geschil over zekere vuilnis of brandput, strekkende aan de muur van het convent en uitgaande in de Torenstraat, welke die van Den Haag zullen onderhouden, doch die een waterlozing zal hebben door het erf van het convent.²⁰⁵

TMD Geen, Westzijde Torenstraat.

5-1-1529 [Regest 174] De Heer van Assendelft, eerste raad, Mr. Joost Sasbout, raadordinaris in Den Hove van Holland en van de rekeningen in Den Haag geven een beslissing in het geschil tussen die van Den Haag en Huge de Goudsmit, Jacob de Smit, Jan Ariaensz en Mr. Aernt Hugez, die in de afgelopen oorlog als gijzelaars meegegaan zijn naar het land van Gelre voor de brandschat van Den Haag, en die voor hun schade 'als voer heure getrouwicheit, vreesse ende anders', grote schadevergoeding eisen, waarbij bepaald wordt, dat zij elk 100 gouden Philipsguldens ineens zullen krijgen en levenslang een rente van 3 Rijnsguldens per jaar, inplaats van vrijdom van accijns, zoals zij verlangden

Marge z.d. Acte van accoordt van den vier ostagiers van den Hage in den overval van den rebelle Gelderschen in den Hage den [6-5-1528js].²⁰⁶

9-4-1529 [Regest 175] Mr. Cornelis Claesz. priester verklaart ter griffie van den Hove van Holland, dat wijlen Mr. Gielis Jansz. Duyck priester, een rentebrief had van 2 pond Vl. 's jaars lijftochte, die na diens overlijden in zijn bezit gekomen is als erfgenaam van voorn. Duyck, doch door de invasie van de Gelderschen in Den Haag zoek geraakt, welke brief sprekende was 'up 't lichaem van den Haege', waarom hij belooft deze brief, wanneer ze mocht worden gevonden, te leveren in handen van de tresorier, daar hij ten volle van de achterstallige en verschenen renten voldaan is.²⁰⁷

29-1-1530 [Regest 176] Schout, burgemeesters, schepenen en regeerders van Delft en schepenen en regeerders van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn wederzijds poorters, inwoners of burenen vrij te stellen van betaling van het recht van exue, terwijl ook erfenissen vrij zullen zijn, tenzij die ten goede komen aan geestelijke conventen en collegiën.²⁰⁸

11-10-1531 [Regest 177] Keizer Karel bepaalt, dat binnen de landen van Holland buiten de besloten steden, Den Haag en Alkmaar daaronder gerekend, niemand nieuw zal mogen opstellen enige weverijen, looierijen, metselarijen, timmerijen, of dergelijke ambachten, die men binnen besloten steden behoort uit te oefenen, noch deze neringen doen uitoefenen, terwijl voorts niemand binnen 600 roeden

- van de besloten steden bakkerij en tapperijen zal mogen oprichten. Op het platteland van Holland mag men geen nieuwe brouwerijen meer oprichten.²⁰⁹
- 29-12-1532 [Regest 178] Maerten Adriaensz en Huych Adriaensz, schepenen in Den Haag oorkonden, dat Symon Jacobsz, Jan Heynricxsz en Claes Ysbrantsz verklaren in erfhuur genomen te hebben van de raammeesters van Den Haag Lenaert Jansz en Cornelis Pietersz een zeker stuk land liggende aan de noordzijde van de gang van de Raam, die men in 't Zuideinde ingaat, strekkende van de voorn. Jan Heynricxsz tot de sloot toe in de lengte en breedte van de voorn. gang tot de voorn. Symon Jacobsz en Claes Ysbrantsz en Dirck Jacobsz erve toe, voor een jaarlijkse huur, te betalen op St. Mathijsdag aan de raammeesters.²¹⁰
TMD Geen, ten westen van de Westzijde Wagenstraat.
- 29-12-1532 [Regest 179] Maerten Adriaensz. en Huych Adriaensz. schepenen in Den Haag oorkonden, dat Adriaen Barentsz. Fijtgen Koenendochter met haar voogd Dirck Adriaensz. en Willem Jacobsz. van Tetroe verklaarden in erfhuur genomen te hebben van de raammeesters van Den Haag elk een stuk land van 4 roeden, beginnende op de raamsloot opwaarts, en Oostwaarts tot haar erven van haar huizen voor een jaarlijkse huur te betalen aan de raammeesters op St. Matthijsdag.²¹¹
TMD Geen, ten westen van de Westzijde Wagenstraat.
- 21-4-1533 [Regest 180] Gerrit Willemsz. 'in den Roester' oorkondt, dat hij verkocht heeft aan Jan Splinter de rentebrief, door deze gestoken, van date den 11 augustus (14)90, inhoudende een jaarlijkse losrente van 10 schellingen ten laste van 't corpus van Den Haag.²¹²
- 12-12-1533 [Regest 181] De Rekenkamer geeft consent aan Mr. Aernt van Zeyst, advocaat, Geryt van Renoy, auditeur van de Rekenkamer, Dirck Heyn 't Hou, Kors Pietersz Verbeecke, Jan Cammaicker, Jacob Meeusz, vervangende de andere naaste geburen van een klein steegje of slop aan de Zuidzijde van de Spuistraat tussen Mr. Aernt van Zeyst en Dirck Heyn 't Hou dat dient als brandgang, dat slop te mogen afsluiten met een hek.²¹³
TMD Geen, Zuidzijde Spuistraat. Een voorganger van de Haagpoort?
- 3-8-1534 [Regest 182]] Schout, schepenen en regeerders van Den Haag verzoeken het Hof van Holland toestemming om tezamen met de heren van de rekeninge een klein rivierken, dat door 't Noordeinde, de Hoogstraat en het Achteromme loopt, genaamd 'die beek', die vervuild en verdroogd is, te laten uitdiepen en schoonmaken, ten einde de vleeke van der Hage te voorzien van bluswater in geval van brand. Met appointement in margine van het Hof om de onkosten om te slaan zowel over de suppoosten, die het aangaat, als over de gemeente van Den Haag.²¹⁴
- 5-8-1534 [Regest 183] Schout en gerecht van Den Haag keuren, met consent van het Hof van Holland en de Rekenkamer, dat ieder die aan de beek woont, hij zij vrij of niet, gehouden is de beek voor zijn deur te doen uitdiepen en schoonmaken en de platinge te doen repareren, binnen veertien dagen.²¹⁵
- 31-5-1535 [Regest 184] Het Hof van Holland doet uitspraak in het proces tussen de weduwe en erfgenamen van Mr. Nicolaes Everardi, in leven president tot Mechelen, impetrant in rau actie, en Gheryt Korstensz, buurman in Den Haag, gedaagde, als borg voor een losrente van 2 pond Vl. 's jaars door wijlen Willem Bol in zijn leven deurwaarder van den Hove van Holland en Anna Gerritsdr zijn huisvrouw op 27 juli 1518 aan genoemde president verkocht, onder verband van hun huizen en erven aan de Zuidzijde van de Plaats in Den Haag, belend ten westen Jan Heynricxsz huis en ten oosten Willem Willemsz

de Snijers huis; en beslist, dat de gedaagde geëxecuteerd zal worden voor de hoofdsom plus een jaar rente, terwijl de impetranten hun verdere eisen ontzegd worden.²¹⁶

Misschien TMD1155 Huis In Gorchum, Zuidzijde Plaats.²¹⁷

18-12-1535 [Regest 185] Marten Adriaensz. en Anthonis Aertsz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Adriaen Pietersz. verklaarde verkocht te hebben aan het Sint Seveersgilde binnen Den Haag of den houder der brief een losrente van 1 pond Holl. 's jaars, te betalen 1 mei en staande op zijn huis en erf op de Voldersgraft, belend ten oosten Adriaen de Wever, ten westen Vries Aems, ten zuiden Pieter de Vries en ten noorden de heerstraat.²¹⁸

TMD??? Zuidzijde Gedemptegracht (v/h Voldersgraft).

24-2-1536 [Regest 185a] Het Hof van Holland geeft een sententie in het geschil tussen Jacob Willemsz. van Leyden en Anthonis Paets schout te Zoeterwoude over de 60e penning als pondgeld van de koop van een woning in het ambacht van Zoeterwoude, welke Jacob Willemsz. aan de schout Paets schuldig zou zijn, hetgeen de eerste ontkende, daar de koop een half jaar na de opveiling had plaats gehad, waartegen de schout aanvoerde, dat de costume in Zoeterwoude was, dat het pondgeld van goed, dat binnen een jaar en zes weken na de openbare veiling verkocht was, nog verschuldigd was, welk pondgeld Jacob Willemsz bij de koop in 1531 ook beloofd had te betalen, maar waartoe hij later onwillig bleek; dat de mannen van Rijnland in hoger beroep de schout van Zoeterwoude in het gelijk hadden gesteld, welk vonnis het Hof van Holland thans bekrachtigt en derhalve Jacob Willemsz. veroordeelt tot betaling van kosten.²¹⁹

28-6-1536 [Regest 186] Maerten Adriaensz. en Huych Adriaensz. Goudsmit, schepenen in Den Haag oorkonden, dat Kathrijn Aelbrechtsdr. met Jan Plumeon, haar gekoren voogd, verklaarde verkocht te hebben aan Yefgen Maertijnsdochter een huis en erf staande in de 'cleyne Lombertstraet' belast met 10 stuivers 's jaars ten behoeve van het St. Jozefsgilde, belend ten westen Mary Gillis, ten noorden Steyn Bommenairs, ten oosten het erf van Den Haag en ten zuiden de heerstraat

Marge z.d. "Roerende t erf dat den Hage toebehoort, leggende achter die put teijnden de Nobelstraet over tLombartsteechgen".²²⁰

Ergens in de reeks TMD343 - TMD349 Noordzijde Lombardsteegje. TMD342 en TMD350 zijn resp. de west- en de oosthoek.²²¹

9-8-1536 [Regest 187] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag verklaren, dat zij tot oorbaar van de ingezetenen en tot bevordering van de godsdienst voor de tijd van zes jaar uit naam van deken en kapittel van het Hof zullen administreren de scholasterie van Den Haag, zonder dat zij daar iets van ontvangen zullen, hetzij van de Haagse meesters of van de kinderen. Na afloop der termijn zullen ze aan het kapittel rekening en verantwoording doen en zal men nagaan of Den Haag aan de scholasterie en administratie te kort komt of niet, en zal het kapittel de scholasterie weer aan zich kunnen trekken.²²²

9-8-1536 [Regest 188] Het Hof van Holland bepaalt op verzoek van deken en kapittel van de Onze Lieve Vrouwe kapel op het Hof in Den Haag en de baljuw, schout en gerecht van de vleckte van den Haige, dat niemand binnen Den Haag enige particuliere school zal mogen houden voor jongens, tenzij hij de rector van de grote school 10 stuivers per kwartaal per kind betaalt en dat ieder priester of geestelijke, die een particuliere school wil openen een wereldlijke borg zal

- moeten stellen voor de betaling van dit loon aan de rector en tevens, dat de regeerders van Den Haag gehouden zullen zijn in de gemene school goede en geleerde schoolmeesters aan te stellen volgens de bepalingen door hen daarover gemaakt en aan den Hove geëxhibeerd.²²³
- 13-8-1536 [Regest 189] Dirck Adriaenszoen, eerste deurwaarder van de camer van den rade in Holland verklaart bij klokslag van het stadhuis binnen Den Haag gepubliceerd te hebben de ordonnantie van de scholen van 1536 augustus 9 van het Hof van Holland. (Zie Reg. no. 188).²²⁴
- 20-9-1536 [Regest 190] De graaf van Hoogstraten etc. stadhouder-generaal en de eerste en andere raden in Holland etc. gelasten de eerste gezworen exploitier van de kamer van raide in Holland op verzoek van deken en kapittel van O.L.V. kapel op het Hof en aan baljuw, schout en gerecht van Den Haag met behulp van de officier der plecke zonodig ten uitvoer te leggen de ordonnantie van het Hof van Holland d.d. 1536 augustus 9. (Zie Reg. no. 188).²²⁵
- 13-11-1536 [Regest 191] De camere van de rekeninge in Den Haag doet uitspraak in het geschil tussen Anthonie van Pypelaer, congierge van den Hove, en die van Den Haag over het arresteren op het Spui van zekere Rijnse wijnen, die Pypelaer uit Dordrecht had doen komen, zonder dat hij die in zijn kelder mocht doen brengen, waarbij bepaald wordt, dat de congierge zal gelden als een der drie vrije tappers om te mogen tappen óf Westerse óf Rijnse wijnen aan vrije personen, doch niet beide tegelijk.²²⁶
- 16-12-1536 [Regest 192] De griffier van Holland oorkondt, dat Anthonis Pypelaer, congierge van den Hove en Joncvrouwe Anna van Gras, zijn huisvrouw en haar twee dienstboden in zijn handen de eed hebben afgelegd om te onderhouden de ordonnantie van de grave van Nassau etc. d.d. 1520 april 20 op de vrije tappers. (Reg. no. 143).²²⁷
Zie regest 143.
- 26-2-1537 [Regest 193] Het Hof van Holland machtigt de baljuw van Den Haag recht en justitie te doen over zekere rabauwen, lediggangers en delinquenten door hem gevangen, en beveelt de schepenen van Den Haag met hem te recht te zitten, niettegenstaande dat het geen ordinaris rechtsdag is.²²⁸
- 16-4-1537 [Regest 194] Kors Pietersz. van der Beeck en Nycasius Anthoniszoen van Flory, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Cornelis Claesz. priester, met Mr. Jan Plumeon, zijn gekoren voogd, verklaarde verkocht te hebben aan Jan Willem Bertolmeuszoon een huis en erf op de Koernmarkt van den Hage naast het stadhuis, met drie pond Holl. 's jaars daarop staande ten behoeve van het kapittel van Den Haag, belend ten westen het stadhuis en het huis van de bastard van Fouckenburg; ten noorden Mr. Cornelis zelf en het huis 'de drie haringen'; ten oosten Mr. Antonis Aerntszoon en ten zuiden de heerstraat. Mr. Cornelis Claeszoon bekende voldaan te zijn met een schepenschuldbrief van 1125 Car. guld. op denzelfden datum gepasseerd, hierdoor getransfigeerd.²²⁹
TMD119 Noordzijde Korenmarkt.²³⁰
TMD111 Huis Drie Haringen, Achter het Stadhuis.²³¹
- 26-4-1537 [Regest 195] Het Hof van Holland geeft de regeerders van Den Haag verlof de accijns van den Hage te mogen verpachten, zoals dat de laatst voorgaande jaren is geschied.²³²
- 10-7-1537 [Regest 196] De graaf van Hoogstraten, stadhouder-generaal etc., en de eerste en andere raden van Holland etc. beveelt aan de eerste gezworen exploitier van de camere van den rade in Holland, op verzoek van baljuw, schout en

- schepenen van Den Haag, te publiceren de open brief van gratie, respijt en state van 1537 april 29.²³³
- 12-7-1537 [Regest 197] Dirck Adriaenz., eerste deurwaarder van de camere van den rade in Holland, verklaart op verzoek van baljuw, schout en schepenen van Den Haag, van het stadhuis bij klokslag de opene brieve van gratie en respijt van 1537 april 29, te hebben afgekondigd.²³⁴
- 12-7-1537 [Regest 198] Burgemeesters, schepenen, raden en gemeene vroedschap van de stad van der Goude verklaren met die van der Hage overeengekomen te zijn wederzijds poorters en inwoners vrij te stellen van betaling van het recht van exue, bij erfenisse, besterfenisse, huwelicke als andersins.²³⁵
- 2-5-1538 [Regest 199] Baljuw, schout en Gerecht van Den Haag geven een ordonnantie voor de gemene schutten van den hantbussche, tot onderhoudenis van hun schutterij en gilde, inhoudende, dat de regeerders van Den Haag de schutterij jaarlijks zal betalen 80 Car. guldens. Ten tweede zal men de schutterij geven elk persoon ieder half jaar een half pond kruit. Als de schutters de papegay schieten zullen zij accijnsvrije wijnen en bieren mogen drinken, zolang hun feest duurt. Zij moeten elk een goede hantbussche hebben met gereedschap, terwijl zij om de drie maanden geïnspecteerd zullen worden, etc.²³⁶
- 2-5-1538 [Regest 200] Het Hof van Holland verklaart, dat enige tijd geleden bij ordonnantie van de graaf van Hoogstraten, stadhouder-generaal van Holland etc. is opgericht een nieuwe schutterij van cloveniers en dat deze o.a. is toegezegd, dat er een plaats en doelen gemaakt zou worden waar deze schutterij zou kunnen oefenen; dat de stadhouder nu bevolen heeft deze plaats zonder uitstel aan te wijzen, waarom het Hof op advies van de rekenkamer en de rentmeester-generaal van Noordholland, Willem Goudt, geordonneerd heeft aan die van Den Haag, die volgens zekere brieven verplicht zijn die doelen te maken op hun kosten, deze doelen te maken aan de Oostzijde van de handboogdoelen naast de sloot, die loopt tussen de voetboogdoelen en de handboogdoelen, en die in te richten zoals in Delft.²³⁷
- 205-1538 [Regest 201] Kors Pietersz. van der Beeck en Nycasius Anthonisz. (van Flory), schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Symon Jacobs Wiggerszoon verklaarde te consenteren, dat de heer van Assendelft, eerste raad presiderende in Holland zijn leven lang met zijn familie een doorgang zal mogen hebben door de steeg tussen het huis van hem, Symon Jacobs, en Mr. Anthoenis Herweijer, doctor in de medicijnen, en strekkende voorts Oostwaarts tot op 't hof.
Zie regesten 13, 224 en 225.
Marge z.d. Consent voor het leven van de heer van Assendelft door de Halpoort.²³⁸
- TMD22 Huis De Pelikaan, Oostzijde Hoogstraat.²³⁹
- 24-5-1538 [Regest 202] Baljuw, schout en gerecht van Den Haag consenteren aan Cornelis Jansz, alias Muysen, wonende in het Voorhout, om het slop of de doorgang gelegen tussen zijn huis Oostwaarts en Vincent Wouterszoon, lopende van het Voorhout tot de Deenenweg, wijd vijf roevoeten, te verleggen twee huizen verder Oostwaarts, te weten Oostwaarts van het huis van Ysbrant Huygenszoon de Snijder op het erf van genoemde Cornelis Jansz., op voorwaarde, dat Den Haag dezelfde rechten zal hebben om het te gebruiken, als van het oude slop naar ouder gewoonte.²⁴⁰
TMD1202 Noordzijde Voorhout. Dit was in 1562 het perceel van Cornelis Jansz Muysen. Vincent Woutersz betaalde toen de hofhuur voor TMD1204.²⁴¹

- 11-6-1538 [Regest 203] Adriaen Stalpart van der Wiele oorkondt, dat hij aan zijn neef Jan Willem, procureur postulant voor den Hove van Holland heeft verkocht een rentebrief van 6 pond Vl. 's jaars ten laste van het corpus van Den Haag, te betalen St. Jansdag in Junio.²⁴²
Zie regest 122.
- 11-6-1538 [Regest 204] Adriaen Stalpart van der Wiele oorkondt, dat hij aan zijn neef Jan Willem, procureur postulant voor den Hove van Holland, heeft verkocht een rentebrief van 12 pond Vl. 's jaars ten laste van het corpus van Den Haag, te betalen St. Jansdag in Junio.²⁴³
- 14-3-1539 [Regest 205] Keizer Karel geeft, op verzoek van baljuw, schout en gerecht van Den Haag aan hen een octrooi om voortaan degenen die 'uit onser vlecken van den Haige trecken ende hun in eenige andere van onsen steden mitter wone begeven willen' te dwingen gelijk recht van exue te betalen als de magistraat van de andere stad eist van zijn poorters, die vertrekken om zich metterwoon in Den Haag te vestigen, doch niet meer.²⁴⁴
- 15-3-1539 [Regest 206] Anthony de Lalaing, graaf van Hoogstraten, stadhouder-generaal van Holland etc. ordonneert, dat volgens het verzoek van baljuw, schout en Gerecht der vlecke van den Hage, hoewel zij van 1383 af geprivilegeerd zijn alle de inwoners van hun huizen en erven schot en lot te doen betalen (zie Reg. no. 6) tot nu toe, en thans van de Keizer verkregen hebbende octrooi om accijns te heffen van wijnen en bieren om de beden te betalen, de impositie op de huizen bij forme van schot, bedragende omtrent hondert Car. guld. voortaan afgeschaft zal zijn.²⁴⁵
Zie regest 6.
- 14-4-1539 [Regest 207] Keizer Karel bevestigt op verzoek van baljuw, schout en gerecht van Den Haag het privilege van Hertog Willem van Beyerens van 1408 mei 6 (zie Reg. no. 10) dat van de boeten en breuken vallende op overtreding van de keuren gemaakt door schout en schepenen van Den Haag het derde deel geapliceerd moet worden ten behoeve van Den Haag.²⁴⁶
Zie regest 10.
- 16-4-1539 [Regest 208] Keizer Karel bevestigt de geïnsereerde ordonnantie gegeven door het Hof van Holland op verzoek van de deken en kapittel van de Onze Lieve Vrouwe kapel op het hof in Den Haag en van de baljuw, schout en gerecht van Den Haag van 1536 augustus 9 (zie Reg. no. 188) betreffende de grote school en het houden van particuliere scholen.²⁴⁷
Zie regest 188.
- 18-5-1539 [Regest 209] De graaf van Hoogstraten, stadhouder-generaal etc., de eerste en andere raden van Holland, Zeeland en Friesland, geven last tot publicatie van de ordonnantie van Keizer Karel van 1539 April 16. (Zie Reg. no. 208).²⁴⁸
Zie regest 208.
- 26-6-1539 [Regest 210] Het Hof van Holland consenteert aan gedeputeerden van Den Haag uit naam van die van Scheveningen de omslag van 1 stuiver op de Oost- en Westambachten van Delfland voor één keer, tot herstel van de zeedijk voor Scheveningen, welke genoemde ambachten zich bereid verklaard hebben aan die van Scheveningen te lenen, terwijl het Hof verklaren zal, wanneer zij de geleende penningen zullen kunnen en moeten terugbetalen.²⁴⁹
- 5-9-1539 [Regest 211] De Koningin-regentes gelast, op de klacht van de gemene burens van de Spoye in Den Haag dat daar dagelijks vele oneerlijke taveernen en herbergen van bordelen gehouden worden door de dienaren van de procureur-generaal en van de baljuw van Den Haag, hetgeen tot allerlei ergernis en

overlast voor de fatsoenlijke burenen aanleiding geeft, dat de procureur-generaal van Holland en de baljuw van Den Haag en hun dienaren zich zullen wachten op het Spoye dergelijke oneerlijke herbergen voortaan te houden, en beveelt de stadhouder tegen overtreders streng op te treden.²⁵⁰

Zie regest 212.

9-9-1539 [Regest 212] De graaf van Hoogstraten, stadhouder-generaal etc. en de eerste en andere raden van Holland etc. gelasten de eerste gezworen exploitier op verzoek van de gemene burenen van het Spui in Den Haag de ordonnantie van H.M. de koningin van 5 september 1539 (Reg. no. 211) ter executie te leggen en overtreders te straffen met een boete van 20 Car. guld. voor de Keizerlijke Majesteit.²⁵¹

Zie regest 211.

13-9-1539 [Regest 213] Keizer Karel verklaart op supplicatie van schepenen en wethouders van Sceveninge onder het ambacht van Den Haag betreffende de grote schade door de zee aan de dijk, de duinen en het dorp van Scheveningen aangericht en de grote kosten tot herstel daarvan, aan de gemene burenen van het dorp van den Hage, onder welks ambacht Scheveningen ressorteert, kwijt te schelden een derde van hun quote in de bede van dat jaar om dit geld te employeren tot onderhoud van de duinen, en bovendien uit het ander 2/3 deel van hun quote een gift van 500 Car. guld. te geven om voor hetzelfde doel te gebruiken.²⁵²

19-11-1539 [Regest 214] Het Hof van Holland ontslaat, op het request van de burenen en ingezetenen van Haichambocht, dat zij met die van Den Haag een lichaam zijn en dat, indien de regeerders van Den Haag over de inwoners en huizen van Den Haag geen schot heffen over 1538, ook zij daar van ongemolesteerd moeten blijven, maar dat de regering van Den Haag toch enige van de ingezetenen van Haagambacht heeft doen gijzelen om het schot van 1538 te betalen, de requiranten uit de gijzeling.²⁵³

28-11-1539 [Regest 215] Het Hof van Holland machtigt de baljuw van Den Haag om extraordinaris en op andere dan gewone rechtsdagen te procederen tegen enige delinquenten, die hij gevangen heeft en beveelt de schepenen van Den Haag met hem te recht te zitten en recht en justitie te doen.²⁵⁴

9-4-1540 [Regest 216] J. de Jonge verklaart, dat Marcelis Adriaensoen bij ede beloofd heeft te zullen onderhouden en door zijn huisvrouw en boden te doen onderhouden als vrije tapper de ordonnantie van de graaf van Nassau van 1520 april 20 (Reg. no. 143).²⁵⁵

Zie regest 143.

2-8-1540 [Regest 217] Het Hof van Holland gelast op request van Mr. Frans van Geertsbergen, Pieter van Nes en andere bewoners van de Plaats en het Noordeinde, dat baljuw en gerecht van Den Haag keuren zullen, dat niemand zijn vuil en as anders zal neergooien, dan in de crebbe of vuilnisput aan het Noordeinde, en dat daarin geen vuur of hete as gebracht mag worden op een boete van 3 pond, waarvan de helft zal komen aan de aanbrenger, hij zij dienaar van de baljuw of niet; voorts zullen zij op gelijke boete keuren, dat de wagens en karren niet meer mogen staan voor de 'Cogge', maar in het Noordeinde bij Claes Clickert, en daarvandaan Noordwaarts.²⁵⁶

Zie regest 242.

TMD222 Huis De Kogge, Westzijde Noordeinde.²⁵⁷

Opmerking 'Hart' De 'crebbe' bevond zich voor het huis De Kogge.

- 11-10-1540 [Regest 218] Keizer Karel etc. geeft op supplicatie van baljuw, schout en gerecht van het dorp van den Haghe betreffende de financiële moeilijkheden tengevolge van de overval van de Geldersen, de overstromingsramp in Scheveningen, het verbranden van toren en kerk van Den Haag door blikseminslag, en de kosten van reparatie van het stadhuis, straten, putten etc., octrooi tot verlenging van de brieven van surcheance van betaling van de oude schulden en tot verlenging van het octrooi tot het heffen van de dubbele accijns, beide voor 6 jaar, en geeft hun kwijtschelding van 1/4 van alle ordinaris en extraordinaris beden, eveneens voor 6 jaar, behalve, dat die van Den Haag elk jaar 400 pond Vlaams van hun oude schulden zullen aflossen; dat zij zullen onderhouden een schutterij van 100 handboogschutters; dat zij zullen repareren straten, ‘crebben’ (= vuilnisputten) etc., klokken en uurwerk van de toren en dat zij die van Scheveningen ook zullen te hulp komen. Voorts zullen de tesoriers van ‘onze vrijheid van den Hage’ jaarlijks hun rekening voor een van de raad en een van de rekenkamer doen.²⁵⁸
- 19-1-1541 [Regest 219] Het Hof van Holland, uitspraak doende in de zaak tussen Jan Henricksz. Nachtegael, Jan Splinter Claesz. en Vranck van der Houve ter ener zijde en de magistraat van Den Haag ter ander zijde betreffende de betaling van zekere achterstallige lijfrenten, gekocht in 1517 en geroyeerd in 1524 tengevolge van een oproer tegen het slechte beheer van de magistraat sedert 1513, beveelt de verweerders (de magistraatspersonen) binnen drie weken hun bewijsmateriaal, dat zij de lijfrenten terecht geroyeerd hebben, in te leveren.²⁵⁹
- 9-4-1541 [Regest 220] Keizer Karel geeft naar aanleiding van de questie, gerezen na het overlijden van Mr. Willem de Cock tussen de regeerders van Den Haag enerzijds en de hoofdmannen van de cloveniers met de weduwe van gen. Mr. Willem anderzijds betreffende het gebruik van het huis en erf genaamd ‘de Coelthuyn’ of de nieuwe doelen, octrooi aan die van Den Haag ten behoeve van de gemene gildebreeders van de cloveniers tot gebruik van huis en erf voor de exercitie en handtering van de bussen aldaar, gelijk zijn grootvader Keizer Maximiliaan en hij zulks vergund hebben aan die gemene busschutters en de broederschap van St. Sebastiaan op 12 juli 1509, mits betalende 6 Car. guld. per jaar en 60 Car. guld. aan genoemde weduwe ineens, terwijl de Keizer voor zich en zijn nakomelingen de eigendom van de voorsz. nieuwe doelen reserveert.²⁶⁰
- 26-4-1541 [Regest 221] Het Hof van Holland geeft de regeerders van Den Haag verlof de accijnzen van Den Haag te verhuren of verpachten zoals in de voorgaande jaren geschied is.²⁶¹
- 17-5-1541 [Regest 222] Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen de weduwe van Jan Nachtegael en haar kinderen met de weduwe van Jan Splinter en Vranck van der Houve als rentmeester van het convent van Sinte Marie upt Spoey ter ener zijde en de regeerders van Den Haag ter ander zijde betreffende de betaling van achterstallige lijfrenten, genoemd in het charter d.d. 1541 januari 19 (Reg. no. 219), absolveert de gedaagden van de eis en conclusie hen gesteld door de impetranten.²⁶²
- 1-9-1541 [Regest 223] De regeerders van het vlek van Den Haag verbinden zich jaarlijks 6 Car. guldens te betalen in handen van de rentmeester van Noord-Holland ten profijte van de Keizerlijke Majesteit voor het gebruik van huis en erf der cloveniersdoelen. (Zie charter d.d. 1541 april 9, Reg. no. 220).²⁶³

- Zie regest 220.
- 23-2-1542 [Regest 224] Nicasius Anthonisz. van Flory en Hillebrant Albrechtsz. schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Lijsbeth Jacobsdr. weduwe van Simon Jacobsz. en Mr. Pieter Aerntsz, haar gekoren voogd; Frans Symonsz., Claes Ysbrantsz, als man en voogd van Katherijn Simonsdochter; Geertruyt Simonsdochter en Neeltgen Simonsdochter met Frans Simonsz. hun broeder als hun voogd, verklaarden te verkopen aan Adriaen Dircksz. een huis en erf met een poort daaraan staande en met het recht van 't nederhoff daaraan, gelegen op de Zuidoosthoek van de Hoogstraat, genaamd de 'Pellecaen', belend ten noorden Vincent de Vleyshouder, ten zuiden Mr. Anthonis de Doctoer, ten oosten de beek en 's graven hof; ten westen de markt en de Hoogstraat.
Marge z.d. Koopbrief van het huis waar nu van is gemaakt de Vleeshal.²⁶⁴
- 15-5-1542 TMD22 Huis De Pelikaan, Oostzijde Hoogstraat.²⁶⁵
[Regest 225] Nicasius Anthonisz. van Flory en Anthonis Aertsz., schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Adriaen Dircxsz. buerman van Den Haag verklaarde te transportereren ten behoeve van het gemene corpus van Den Haag het huis en erf, dat hij 1542 februari 23 op last van de regeerders van Den Haag gekocht heeft van de weduwe en erfgenamen van Simon Jacob Wiggersz, staande op de hoek van de Hoogstraat en genaamd 'de Pellecaen'
Marge z.d. Transport van de koop van hetzelfde huis, nu zijnde de Hal op naam van het corpus van Den Haag.²⁶⁶
- 27-5-1542 TMD22 Huis De Pelikaan, Oostzijde Hoogstraat.²⁶⁷
[Regest 226] Joost Heynricxssoon van Colster, deken, Mr. Pieter, Jan Bruynssoon, Jan Wouterssoon, Cornelis Simonssoon en Mercelis Adriaenssoon, als hoofdlieden; Jan Janssoon de Fevers, Joris Willemssoon van Cats, Jan Clemenssoon, Pieters Eegenssoon, Adriaen Brandewijnman, Anthonis Nycasiussoon, Cornelis Danielssoon Snijder, en Adriaen Heyndricxssoon met Jacob Willemssoon Ruyter, schutters, komen overeen met Jacob Willemssoon Ruyter voorn. en Lysbeth, diens huisvrouw, dat zij hun leven lang zullen mogen wonen in de cloveniersdoelen op zekere voorwaarden.²⁶⁸
- 29-11-1542 [Regest 227] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag, met consent van de vroedschappen, verklaren schuldig te zijn aan Heynrick Vabrie van Breda, wonende te Loeven in Brabant, smid en horlogemaker dier stad, of de houder der brief, de som van 1299 Car. guld. ter zake van het nieuwe horologie door hem ten behoeve van Den Haag geleverd en gemaakt, waarvan hij reeds 300 gld heeft ontvangen, en beloven voorts, dat hij telken jare met 1 mei en met St. Andriesdag in de winter (30 november) 100 gulden zal ontvangen, totdat de som voldaan is.²⁶⁹
- 18-7-1544 [Regest 228] Keizer Karel geeft, op supplicatie van baljuw, schout en gerecht van Den Haag, dat zij door de menigvuldige oorlogen en door de invasie en overval van het vlek door de Geldersen geheel verarmd zijn en ook de draperie, welke de voornaamste nering daar placht te zijn, bijna geheel te niet is, zodat zij niet langer in staat zijn de lasten te dragen, octrooi tot het verkopen van lijfrenten tot een som van 1000 Car. guld. op het corpus van Den Haag en speciaal op de inkomsten van de nieuwe vleeshal.²⁷⁰
- 3-9-1544 [Regest 229] Kors Pietersz. van der Beeck en Nicasius Anthonisz. van Flory, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat heer Pieter Houttuyn met Mr. Jan

- Plumeon, zijn gekoren voogd, verklaarde verkocht te hebben aan Den Haag de rentebrief d.d. 1475 november 9 (Zie Reg. no. 43).²⁷¹
Zie regest 43.
- 31-8-1545 [Regest 230] Keizer Karel geeft op supplicatie van baljuw, schout en Gerecht van Den Haag een verlenging van het octrooi van 1540 oktober 11. (zie Reg. no. 218) voor de tijd van zes jaar en kwijtschelding van 1/3 deel in alle ordinarijs en extra-ordinarijs beden, eveneens voor zes jaar, mits dat die van Den Haag op hun kosten zullen onderhouden een schutterij van 80 knipbussen en hun rekening doen voor commissarissen uit het Hof van Holland, en straten, putten en huizen zullen repareren bij advies van het Hof van Holland.²⁷²
- 22-4-1546 [Regest 231] De Heer van Praet, stadhouder-generaal en de eerste en andere raden in Holland bevelen de eerste gezworen exploitier op verzoek van baljuw, schout en gerecht van Den Haag publicatie van het octrooi van 1545 augustus 31. (Zie Reg. no. 230).²⁷³
Zie regest 230.
- 29-4-1546 [Regest 232] Dirck Adriaensz. deurwaarder van den Hove van Holland verklaart op het stadhuis van Den Haag bij klokslag afgekondigd te hebben het octrooi van 1545 augustus 31. (Zie Reg. no. 230).²⁷⁴
Zie regest 230.
- 30-4-1546 [Regest 233] Baljuw, schout, schepenen en regeerders, met consent van de vroedschap van Den Haag, en met advies van Mr. Cornelis Suys, raadordinarijs in den Hove van Holland en Mr. Jacob de Jonge, meester van de rekenkamer, als commissarissen op de zaken van Den Haag, verklaren overeengekomen te zijn met Dirick Corstensz, van Alkemade, dat hij in Den Haag zal mogen komen en blijven wonen en als andere edelen en vrije suppoosten, vrijdom van accijns, schot etc., genieten, en bij zijn eventuele vertrek vrijdom van exue, mits betalende ten behoeve van het nieuwe voorslag van Den Haag 50 Car. Guld. Met op de rugzijde quitantie d.d. 1547 februari 9 van de bovengenoemde F 50,- en acte van non-prejuditie van baljuw, schout en schepenen bij aanvaarding van het weesmeesterschap door Dirick Corstensz. van Alkemade d.d. 1557 mei 21. Met bevestiging van zijn voorrechten door de Prins van Oranje, stadhouder-generaal, bij aanvaarding van het burgemeesterschap van Den Haag door Dirick Corstensz. van Alkemade, d.d. 1560 april 10.²⁷⁵
- 8-6-1546 [Regest 234] Burgemeesters, schepenen en raad van de stad Dordrecht en schout en schepenen van 's-Gravenhage verklaren overeengekomen te zijn wederzijds burgers en burens vrij te stellen van de betaling van het recht van exue, 'bij besterffenisse, huwelijcke, testamente, ofte anders'.²⁷⁶
- 21-7-1546 [Regest 235] Burgemeesters, schepenen en raden der stad Middelburch, en baljuw, schout en gerecht van 's-Gravenhage verklaren overeengekomen te zijn wederzijds burgers en inwoners van Middelburg, Arnemuyden en 's-Gravenhage vrij te stellen van het recht van exue.²⁷⁷
- 18-3-1547 [Regest 236] Willem Jacobsz, bondtwercker in den Haige verklaart ter griffie van den Hove van Holland volgens de ordonnantie van den Hove van 1536 augustus 9 (zie Reg. no. 188) zich als borg te stellen voor Mr. Jan Claeszoen, pater van het St. Lijsbetteconvent in den Hage, voor de betaling van 2 Car. guld. per leerling per jaar aan de rector van Den Haag, zolang als hij particuliere school houdt.²⁷⁸
- 14-6-1548 [Regest 237] Schout, schepenen en regeerders van Den Haag verklaren, dat zij, gezien hebbende de kaart, gemaakt door Koenraet Oelezoon, gezworen landmeter, en zekere acte van de rekenkamer geëxpedieert op verzoek van Mr.

Heyman van de Ketel, rekenmeester, teneinde in de sloot om de boomgaard en landen van zijn huis aan het westeinde van het bos, tocht en water te krijgen uit de oostgracht om de voetboogdoelen, op zekere voorwaarden toestaan een sluisje te mogen leggen in de Potenweg.²⁷⁹
TMD1236 Oostzijde Voorhout.²⁸⁰

- 28-11-1548 [Regest 238] Keizer Karel oorkondt, dat hij, op verzoek van Vincent van Lebestein, baljuw en schout van Den Haag, verhalende hoe in 1538 (zie Reg. no. 199) tegen invasiën van herdopers en andere oproerigen in Den Haag een broederschap van 80 busschutters is opgericht, die tot 1544 hun ordonnantie hebben gehoorzaamd, maar toen onwillig geweest zijn hun ordonnantie en ontvangen bevelen op te volgen, waarom de baljuw hen voor het gerecht gedaagd had en zelfs voor de Grote Raad in Mechelen, welk proces nog niet beslist is, om nu een nieuwe ordonnantie te willen vaststellen teneinde verdere processen te vermijden, thans een nieuwe ordonnantie geeft, inhoudende:
- 1.) de busschutters moeten elk een goede handbus hebben met hun gereedschap met een half pond kruit, op de verbeurte van 6 stuivers;
 - 2.) de hoofdmannen zullen iedere drie maanden inspectie houden;
 - 3.) niemand van de schutters zal zijn bus en toebehoren mogen verkopen of belenen;
 - 4.) wanneer een schutter sterft, behoren alle schutters op de begrafenis te komen en Sint Sebastiaan hun patroon zal zijn bus ontvangen met toebehoren voor zijn altaar of 20 stuivers;
 - 5.) de schutters moeten maandelijks hun schietoefeningen houden, zogenaamde maandschutten, op de boete van 3 stuivers;
 - 6.) de hoofdmannen mogen altijd de schutters ontbieden ter beraadslaging, waarop zij moeten verschijnen op een boete van 2 stuivers. Evenzo wanneer de magistraat hen ontbeidt. Op een boete van 4 stuivers;
 - 7.) wanneer zij opgeroepen worden bij klokgeslag moeten zij met hun baljuw uittrekken, tezamen met de voetboogschutters, op een boete van 10 Car.Gld. Bij verwonding in dienst genieten zij vrije geneeskundige behandeling;
 - 8.) moeten zij alle bevelen van baljuw, schout en gerecht opvolgen en in het bijzonder zullen zij in de processie moeten medetrekken;
 - 9.) de hoofdmannen moeten ieder jaar binen 14 dagen na St.Sebastiaansdag (20 januari) rekening en bewijs doen van hun beheer voor baljuw en gerecht, op welke datum de schutters ook nieuwe hoofdmannen zullen aanwijzen;
 - 10.) alle schutters moeten jaarlijks betalen voor gildegeld en reparatie van het altaar 3 stuivers;
 - 11.) dit alles geldt onverminderd de oude ordonnantie van 1538.²⁸¹
- Zie regest 199.

- 22-2-1539 [Regest 239] De secrete raad des Keizers geeft een sententie provisioneel aangaande het diepen en schoonhouden van de vaart tussen Delft en Leytsendam. De vaart van de Leprosen van Delft tot de plaats 'de Vriese' zal onderhouden worden op gemene kosten, waarvan Delft voor ½, de Vrouwe van Aremberch, als eigenaresse van de Leytschendam voor ¼ en die van Rijswijker- en Haagambacht met de inwoners van Den Haag ¼ deel zullen betalen. Van 'de Vriese' tot de Leytschendam zal de vaart worden schoongemaakt en op de oude diepte gebracht op gemene kosten van die van Voorburch en Tedingerbrouck; en niemand zal tot nader order de weg langs de

- vaart mogen gebruiken om de schuiten met paarden voort te trekken. Het verlaat aan de Leytsendam mag ten verzoeken van Delft niet geopend worden, dan in geval van noodzaak en na voorafgaand onderzoek of iemand der ingelanden daar overlast van zal ondervinden.²⁸²
- 9-7-1549 [Regest 240] N. d'Assendelft, D. v. Crijlingen, Spl. van Hargen, P. de Rotterdamis, A. Coebel, D. Bronckhorst, B.J. Jacobi, Johannes Cornelisz., ten noorden Nicolay, A. Moschel, A. Goes, L. Snellenberch, G. Doedez, Jacob Joestz., J. Jacobsz., Steven Cornelisz., Jacob Mersche, Willem Dircksz., D. de Groot, G. Gramaye, A. van Loo, leden van de confrerie van de handboog, welke door de oorlog met de Geldersen verlopen is en vervangen door een schutterij- van cloveniers, welke ook hun doelen ingenomen hebben, verzoeken, nu de handboogschutterij weer opgeleefd is, twee doelen te mogen stellen naast de doelen der cloveniers. Met apostille van baljuw, schout en gerecht van Den Haag, waarbij hun verzoek wordt toegestaan. Met hetzelfde request aan de rekenkamer van dezelfde en appointment van de rekenkamer, waarbij het verzoek wordt toegestaan d.d. 1549 juli 5.²⁸³
- 14-11-1549 [Regest 241] Cornelis van Aicken en Anthonis Nycasiusz. van Flory schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Pieter van Nes, procureur postulant voor den Hove van Holland overeengekomen is met schout en gerecht van Den Haag, dat hij de beide zijdelwangen van de steiger of watertrappen, staande in het Noordeinde over het Sacramentsgasthuis, responderende op de beek komende van het Noorden, zal mogen metselen en betimmeren, op voorwaarde, dat hij, zijn erfgenamen en nakomelingen als eigenaars van het huis boven de steiger, gehouden zullen zijn deze zijdelwangen of muren en het gewelf over die steiger te onderhouden.²⁸⁴
TMD125 Huis De Gulden Valk, Oostzijde Noordeinde.²⁸⁵
- 19-12-1549 [Regest 242] Het Hof van Holland doet uitspraak in het proces tussen Jan Clickert, waard in de Cogge alhier, en Matheus Willemsz. gevoegde, enerzijds en Vincent van Lebesteyn, baljuw met schout en gerecht van Den Haag gerequireerde anderzijds, en verklaart, dat de requiranten wagens of karren die hun in eigendom toebehoren en geen andere zullen mogen zetten op hun eigen plaatsen zonder daardoor de straten te versperren of te vernauwen, blijvende de verdere ordonnanties en keuren van gerequireerden op het neerzetten van wagens etc. volledig van kracht.²⁸⁶
Zie regest 217.
TMD222 Huis De Kogge, Westzijde Noordeinde. ²⁸⁷
- 10-6-1550 [Regest 243] Het Hof van Holland bepaalt, dat van de kosten van het onderhoud van de vaart tussen Delft en Leytsendam, waarvan ¼ komt voor rekening van Rijswijk en Rijswijkerambacht, Haagambacht en Den Haag, ten bedrage van 650 pond Vl. elk van de drie partijen zal betalen 1/3 ten bedrage van 216 pond 13 sch. 4 gr.²⁸⁸
- 30-6-1550 [Regest 244] Het Hof van Holland committeert Willem van Berendrecht, secretaris van dijkgraaf en hoogheemraden om de penningen voor het schieten van de vaart tussen de Leprosen van Delft en 'de Vriese' en voorts naar Leytsendam bij ordonnantie van dijkgraaf en heemraden te innen en daar uit betaling te doen, mits doende rekening en verantwoording.²⁸⁹
- 30-6-1550 [Regest 245] Het Hof van Holland ordonneert dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland om ingevolge de ordonnantie prosivioneel van 1549 februari 22 (zie Reg. no. 239), een begin te maken met het schieten van de vaart tussen Delft en Leytsendam.²⁹⁰

- Zie regest 239.
- 12-7-1550 [Regest 246] Jan Soet Huybrechtszoen, snijder, komt overeen met baljuw, schout en gerecht van Den Haag, dat hij een 'laphuysken' zal mogen laten maken op de Z.O. hoek van de brug van Onze Lieve Vrouwe kapel op het Spui tegen een recognitie van 10 schell. 's jaars te betalen aan de tesorier en met verplichting van onderhoud der platinge en vaart achter het huisje.²⁹¹
TMD Geen. Naast TMD814 Viskapel.²⁹²
- 12-7-1550 [Regest 247] Allert Cornelisz. alias schipper Allert, komt overeen met baljuw, schout en gerecht van Den Haag, dat hij het 'laphuysken' staande op de kant van de platinge van de vaart aan de westzijde van het Spui noord van de houten brug, staande bij de tweede stenen brug daar men op de Voldersgracht gaat, dat hij daar heeft doen maken, zal behouden en bezitten tegen een recognitie van 10 schell. Holl. 's jaars te betalen aan de tesorier en met verplichting tot onderhoud van de platinge en vaart achter het huisje.²⁹³
TMD1047 Westzijde Spui.²⁹⁴ De houten brug is de Lepelbrug over het Spui.
- 26-11-1550 [Regest 248] Het Hof van Holland bepaalt, dat bij absentie van de stadhouder-generaal de tegenwoordige schepenen en regeerders van Den Haag gecontinueerd zullen worden totdat anders door de Keizer zal worden beschikt.²⁹⁵
- 14-8-1551 [Regest 249] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn met Mr. Heynrick van der Nat, deken van het kapittel van den Hove van Holland, als possesseur van een huis en erf, gekomen van wijlen Pieter Pietersz Pens, vleeshouwer, staande op de Geest, betreffende een goot responderende op een vuilnis- of brandput, lopende door het genoemde erf, dat zij hem zullen betalen ½ pond Vl. 's jaars uit de tresorie op voorwaarde, dat men genoemde brandput of goot te allen tijde zal mogen schoonmaken.
Marge z.d. 'Beroerende die servituyt van de stinck ofte brantputte in de Toorenstraet, responderende deur 't erve van Pieter Pens tot in de boomgaert van de susteren van Sinte Agnyeten, daer van den hage jairlijks moet betalen een ½ pont Hollants'.²⁹⁶
TMD353 Zuidzijde Geest.²⁹⁷ Dit gebaseerd op een vergelijking van het gestelde bij Ter Meer Derval met de TP1553.²⁹⁸
- 26-11-1551 [Regest 250] Het Hof van Holland bepaalt, dat aangezien alsnog van 's Keizers wege niet is gedisponeerd op de vernieuwing van de wette in den Hage, bij absentie van de stadhouder-generaal, de heer van Beveren, de tegenwoordige schepenen in hun ambt gecontinueerd zullen worden tot anders vanwege Zijne Majesteit zal zijn geordonneerd.²⁹⁹
- 9-11-1552 [Regest 251] Het Hof van Holland verklaart, op de klacht van de baljuw van Den Haag Vincent van Lebesteyn, dat door de gijzeling van de schepenen van Den Haag op verzoek van de ontvanger-generaal Gramaije terzake van het opbrengen van de Haagse quote in de bede de justitie stil staat, dat mits een der schepenen in gijzeling blijft de ontvanger 3 of 4 van de vroedschap zal mogen gijzelen in plaats van de andere schepenen, tot tijd en wijle zij het verschuldigde opgebracht zullen hebben.³⁰⁰
- 23-11-1552 [Regest 251a] Frans Jacobsz Cuyper 'ghoudtsmidt' verklaart op verzoek van die van Den Haag, dat zijn vader, Jacob Cornelisz Cuyper, eigenaar is geweest van een huis en erf op de Geest, west aan de poort van den Haghe,

- responderende op de stinck- of brandput aldaar, en dat de poort Den Haag toebehoorde.³⁰¹
- Tussen TMD352 en TMD353 Zuidzijde Geest.³⁰² Dit gebaseerd op een vergelijking van het gestelde bij Ter Meer Derval met de TP1553, waar staat dat het huis van Jacob de kuiper toen [=1553] was afgebroken.³⁰³
- 28-11-1552 [Regest 252] Adriaen Mathijszoon (Benninck) secretaris van Den Haag requestreert aan het Hof van Holland dat door de weigering der schepenen hun ambt te aanvaarden de mogelijkheid van het passeren van rentebrieven, koopacten etc. etc., geheel stilstaat en verzoekt daarin te voorzien door het committeren van de 2 oudste schepenen van het vorig jaar of op andere wijze. Met appointement in margine van het Hof, waarbij Jacob Symonsz, Cornelis van Aicken en Anthonis Aertsz. schepenen in het afgelopen jaar, worden aangewezen om het ambt waar te nemen gedurende de tijd, dat de nieuw benoemde schepenen en vroedschappen nog geen eed gedaan hebben. Daaronder aantekening, dat het Hof in plaats van Jacob Symonsz. surrogeert Symon van der Does en dat de schepenen geautoriseerd worden schouwing te verrichten.³⁰⁴
- 10-12-1552 [Regest 253] Cornelis van Aicken en Anthonis Aerntszoon, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Aernt Touwersz. wonende in de 'Vleerboom' in de Vleersteeg als eigenaar van twee nieuwe huisjes en erven staande aan de noordzijde van de huizinge, genaamd 'de Vleerboom', verklaarde, dat de poort, welke nu betimmerd en begrepen is door Huych Jansz, zijn voorganger, van wie hij deze huizen met het kennipland daarachter gekocht heeft, toebehoort aan Den Haag, en dat derhalve de goot, die het water afvoert van de heerstraat naar de sloot tussen het kennipland en de tuin van Willem Pietersz van der Cryep (eertijds gekomen van Mr. Huych van Assendelft, kanunnik op het Hof) door Den Haag gebruikt wordt en het corpus van Den Haag hem hiervoor jaarlijks betaalt op 1 mei ½ pond Holl.³⁰⁵
- 14-12-1552 [Regest 254] Cornelis van Aicken en Anthonis Aerntsz. schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Arent Touwesz. wonende in 'de Vleerboom' in de Vleersteeg verklaarde verkocht te hebben aan Adriaen Korsz. landman een kenniptuin en erf gelegen aan de westzijde van de Vleersteeg met het servituut van een eeuwige doorgang door de poort van Den Haag responderende van de Vleersteeg af tot op de 'stinckputte' of sloot liggende tussen het kennipland en de tuin van Willem Pietersz. van Criep, belast met 2 pond Holl., belend ten westen de heer van Assendelft, ten zuiden de stinckput of sloot, ten oosten de loods en poort met 2 nieuwe huisjes, ten noorden de erven van de St. Anthoniskapel en het pestilentiehuis.³⁰⁷
- 2812-1552 [Regest 255] Het Hof van Holland committeert en autoriseert Cornelis van Aicken en Anthonis Aertszoen om de rekening van de rector van de school van Den Haag te horen en te sluiten en te leveren in handen van de tesorier, aangezien er in de aanstelling van de schepenen van dit jaar nog niet naar behoren is voorzien.³⁰⁹
- 30-12-1552 [Regest 256] Het Hof van Holland verklaart, dat het, gezien het feit dat de nieuw geëligeerde en genomineerde schepenen en vroedschappen voor 1552 bezwaar maken de eed af te leggen en hun ambt te aanvaarden, zodat Den Haag zonder regering zou blijven, autoriseert dat 2 of 3 nieuwe schepenen

- niettegenstaande zij nog geen eed hebben afgelegd zullen mogen afhoren en sluiten de rekeningen van de impost, het diepen van de vaart tussen Den Haag en Delft, de rekening particulier van de omslag der schoorsteengelden van Den Haag en Haagambacht, van de capitale impositie en van de leningen, dat zij zullen mogen verpachten de kraan- en wagensdienst, en ook de besteding van het voeren van hout en turf naar het Hof, verbonden aan de dienst van de zweep, en zullen mogen passeren cedullen van noodzakelijke werken voor de plaats.³¹⁰
- 18-1-1553 [Regest 257] Het Hof van Holland ordonneert de tegenwoordige tresoriers van Den Haag de brieven van advies, onlangs geëxpedieerd door het Hof en de Rekenkamer op zeker request, aan de Coninginne overgegeven door baljuw, schepenen en regeerders van Den Haag, te lichten uit de griffie van het Hof en ten spoedigste aan H.M. over te leveren op straffe dat verder verloop op hun verhaald zal worden.³¹¹
- 23-1-1553 [Regest 258] Cornelis Willemsz, als man en voogd van zijn huisvrouw Anna de Milde Adriaensdr, oorkondt, dat hij overgedragen heeft aan Zybrandt van der Schelling de renten, in de kopieën der rente brieven d.d. 1510 oktober 15, en 1497 augustus 29 vermeld, staande ten laste van het corpus van Den Haag.³¹²
Zie regesten 78 en 119.
- 5-5-1553 [Regest 259] Het Hof van Holland committeert en autoriseert, teneinde tegemoet te komen aan de vele klachten betreffende het stilstaan der justitie in Den Haag, Vincent van Lebesteyn om als baljuw en schout van Den Haag bij zich te ontbieden de personen, die 25 november 1552 door de Heer van Beveren van der Veere etc. stadhouder-generaal, tot schepenen genomineerd zijn en hen de eed af te nemen en met hen recht te spreken, zonder dat zij echter gijzelbaar zullen zijn voor de schulden en achterstallen van Den Haag.³¹³
- 20-5-1553 [Regest 260] Keizer Karel geeft, naar aanleiding van het bericht van de eerste en andere raden in Holland, dat de 7 nieuwe schepenen en 12 vroedschappen, die op 25 november 1552 door de Heer van Beveren, admiraal en stadhouder van Holland en Utrecht waren gecommiteerd, geweigerd hebben de eed af te leggen en slechts willig zijn geweest eed te doen betreffende de administratie der justitie, maar niet in financiële zaken vanwege de enorme achterstand en omdat zij reeds gegijzeld zijn geweest tot voldoening van de termijn van de extra-ordinaris bede, op advies van de Koningin-douarière van Hongarije octrooi tot verhoging van de accijns op wijnen en bieren voor de tijd van 6 jaar. Op de opbrengst van deze verhoging mogen zij bovendien uitgeven los- en lijfrenten tot een bedrag van 200 pond 's jaars.³¹⁴
- 29-5-1553 [Regest 261] Floris van Dam schout, en schepenen van Den Haag, committeren Anthonis Aertsz. en Engebrecht Jorysz schepenen, en Adriaen Mathijsz. secretaris, om de sloten van de rekening en van de tresoriers, die gefungeerd hebben na te zien en te doen vereffenen. Met aantekening in margine, dat Engelbrecht Jorysz. wegens ziekte vervangen wordt door Simon van der Does. 20 Oct. 1553.³¹⁵
- 17-8-1553 [Regest 262] Keizer Karel geeft aan de eerste deurwaarder of sergeant van wapenen last tot publicatie van het verleende octrooi d.d. 1553 mei 20 (Reg. no. 260) aan baljuw, schout en schepenen en regeerders van het vlek en vrijheid van den Hage.³¹⁶
Zie regest 260.

- 2-10-1553 [Regest 263] Frans Gherrytsz. Goel en Willem Aelbrechtsz., schepenen in Leiden, oorkonden, dat Cornelis Willemsz in den gouden Hoorn verklaarde overgedragen te hebben aan Zybrandt van der Schelling, zijn zwager, een jaarlijkse losrente van 12 Car. guld., betalingstermijn St. Jansdag decollatio, ten laste van Den Haag.³¹⁷
Zie regesten 267, 275 en 278.
TMD??? Huis De Gouden Hoorn Onbekend, waarschijnlijk in Leiden.
- 21-11-1553 [Regest 264] Marie, Koningin van Hongarije etc. geeft consent op het verzoek van baljuw, schout en regeerders van de vleckte en vrijheijt van den Haige om op de opbrengst van de verhoogde accijns op wijnen en bieren los- en lijfrenten te mogen verkopen tot zwaarder interest dan bepaald bij het octrooi van 1553 mei 20 (Reg. no. 260), omdat de Staten van Holland ook renten tegen zwaarder interest verkopen.³¹⁸
Zie regest 260.
- 28-12-1553 [Regest 265] Het Hof van Holland verklaart, dat, aangezien de nieuw geëligeerde en genomineerde schepenen en vroedschappen bezwaar maken tegen het afleggen van de eed, zij authoriseren Cornelis van Aicken, Symon van der Does, Jacop van der Mye Willemsz. en Jacop Symonsz wonende tot Scheveninge om te passeren schepenvrieven, certificatiën, tolbrieven etc. recht te doen, toezicht te houden op de inkomsten, rekeningen af te horen etc. zonder nochtans gijzelbaar of executabel te zijn voor de schulden van Den Haag.³¹⁹
- Ca.1553 [Regest 266] Martijn Deym Jorisz en de weduwe van Kors Pietersz van der Beeck, gewezen tesoriers van Den Haag, anno 1551, verzoeken het gerecht van Den Haag enige leden uit hun midden te committeren tot het liquideren der sloten van rekening van de voorgaande tesoriers.³²⁰
- 12-2-1554 [Regest 267] Gherryt Aelbrechtsz en Willem Aelbrechtsz, schepenen in Leyden, oorkonden, dat Zybrandt van der Schelling verklaarde overgedragen te hebben aan Ysnoudt Jansz brouwer een jaarlijkse losrente van 12 Car. guld. ten laste van Den Haag.³²¹
Zie regesten 263, 275 en 278.
- 13-2-1554 [Regest 268] Schout en gerecht van Den Haag committeren Willem van der Cryep, Symon van der Does en Boudewijn Willemsz, schepenen en Adriaen Mathijszoon, secretaris van Den Haag, om voor zich te ontbieden allen die tesoriers van Den Haag geweest zijn tussen 1528 en 1553, ten einde de sloten hunner rekeningen te liquideren.³²²
- 2-3-1554 [Regest 269] Schout, burgemeesters en schepenen van Geervliet verklaren ter instantie van Joost Claesz., poorter, dat het binnen Geervliet geen gebruik is exue te heffen, zoals ook gebleken is bij het overlijden van Claes de Lapide, kanunnik te Geervliet, wiens bloedverwanten, woonachtig in Den Haag, de erfenis vrij hebben uitgevoerd zonder daarvan exue te betalen.³²³
- 27-4-1554 [Regest 270] Schout en schepenen van Den Haag committeren Willem Pietersz van Cryep, Symon van der Does, schepenen, en Adriaen Benninck, secretaris van Den Haag, allen die tesorier van Den Haag geweest zijn tussen 1535 en 1552 voor zich te ontbieden en hun bescheiden na te zien en over te nemen.³²⁴
- 15-6-1554 [Regest 271] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Pieter Michielsz, oud 60 jaar, onder ede verklaard heeft ten verzoeke van schout en regeerders, dat ongeveer 20 jaar geleden Jacob Stalpert als schout questie had met de pater van het St. Elysbethen susterhuys over het schieten en schoonmaken van de sloot tussen het klooster en de laan van Phie Daniëls aan het einde van de Schoolstraat en dat genoemde Stalpert ten huize van Nicasius Anthonisz deze

sloot in het openbaar gerechtelijk heeft opgeveild in presentie van schepenen om te doen schoonmaken, en dat op kosten van het convent, en dat het werk door de pater zelf werd aangenomen.³²⁵

Zie regesten 272, 273 en 274.

Ik denk dat de laan van Phie Daniëls identiek is aan de M.Meijerslaan oftewel de Raamstraat. Zie mijn artikel in wording *Op zoek naar de Machteld Meijerslaan*.

23/29-6-1554 [Regest 272] Pater, mater en conventualen van St. Elizabeth in Den Haag requestreren aan het Hof van Holland betreffende het door de regenten van Den Haag te hunnen laste geordonneerde schoonmaken van de sloot ten oosten van het convent, responderende in het noorden aan de Schoolstraat. Met appointment van het Hof, waarbij Mr. Cornelis van Weldam, raad-ordinaris, wordt gecommiteerd partijen te horen en zo mogelijk te verzoenen en anders rapport uit te brengen d.d. 1554 juni 23, met oproep voor partijen om voor de commissaris te compareren, d.d. 1554 juni 29.³²⁶

Zie regesten 271, 272 en 274.

26-6-1554 [Regest 273] Floris van Dam, schout, Cornelis van Aicken, Willem Cryep, Jacob Vermey en Pieter van Zoutelande, schepenen van Den Haag besteden aan het schoonmaken van de sloot tussen het St. Elysbethen susterhuys en de laan van Beatris Daniëls, op kosten van het genoemde convent.³²⁷

Zie regesten 271, 272 en 274.

Ik denk dat de laan van Beatris Daniëls identiek is aan de M.Meijerslaan oftewel de Raamstraat. Zie mijn artikel in wording *Op zoek naar de Machteld Meijerslaan*.

TMD697 Zuidzijde Vlamingstraat was het perceel waarvoor 1562 Beatris Danelsdr, weduwe van Gerrit Jansz, hofhuur diende te betalen.³²⁸

30-6-1554 [Regest 274] Schepenen in Den Haag oorkonden, dat Nanninck Ghijsbrechtsz., oud ongeveer 60 jaar ten verzoeke van schout en schepenen verklaarde, dat 18 of 20 jaar geleden Jacop Stalpert als schout van Den Haag de sloot van het susterhuys van St. Elysbethen, liggende tussen genoemd klooster en de laan van Fye Daniëls aan het einde van de Schoolstraat openbaar heeft aanbesteed om schoon te maken; dat hij zelf daaraan met twee susterknechts heeft gewerkt, van wie de een heette Cornelis Aerntsz., en met andere gezellen, die reeds overleden zijn, en dat zij betaald werden door de pater van het convent.³²⁹

Zie regesten 271 en 273.

Ik denk dat de laan van Phie Daniëls identiek is aan de M.Meijerslaan oftewel de Raamstraat. Zie mijn artikel in wording *Op zoek naar de Machteld Meijerslaan*.

6-7-1554 [Regest 275] Quirijn Allertszoon en Jan Huych Andriesz., schepenen in Leiden, oorkonden, dat Cornelis Willemsz. in den gouden Hoorn verklaarde borg te willen blijven, indien de twee losrenten ten laste van die van Den Haag, die hij zijn zwager Zybrandt van der Schelling op 12 februari 1554 heeft overgedragen en door deze weer op Ysnout Jansz. 'niet goet noch soeffisant genouch en zijn'.³³⁰

Zie regesten 263, 267 en 278.

12-7-1554 [Regest 276] De regeerders van Den Haag requestreren aan de stadhouder en capiteyn-generael van Holland de Heer van Beveren van der Vere, etc. om hen te willen accorderen de gift van de oude vervallen huizinge, genaamd de Diefsteen staande beneden den Hove, en een gevangenisch placht te wezen, waar

de baljuw van Den Haag vroeger zijn gevangenen placht te leggen, dat nu al 14 of 15 jaar vervallen staat, op zich nemende de persoon, die van de stadhouder eertijds de bewoning gekregen heeft volkomen genoegdoening te geven. Met toestemmend appointment van de stadhouder Maximiliaan van Bourgondië, Heer van Beveren van der Vere.³³¹

TMD Zonder nummer Huis De Diefsteen, Zuidzijde Buitenhof.³³²

14-7-1554 [Regest 277] Cornelis van Aicken en Symon van der Does, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Margritte Willemsdochter, wed. van Joris Craenbout, in leven deurwaarder van den Hove van Holland, met Adriaen Benninck haar gekoren voogd, verklaarde te hebben verkocht ten behoeve van het corpus van Den Haag, krachtens goedkeuring van de stadhouder, de huizinge en bewoning van 'de Diefsteen' in zulker voege als haar die vroeger door de stadhouders van Holland gegund en gegeven is.³³³

TMD Zonder nummer Huis de Diefsteen, Zuidzijde Buitenhof.³³⁴

17-1-1555 [Regest 278] Dirck van der Does en Jan Reijersz. schepenen in Leiden oorkonden, dat Ysnout Jansz. brouwer verklaarde overgedragen te hebben aan Adriaen Jansz. eertijds brouwer, zijn schoonvader, een losrente van 12 Car. guld. 's jaars ten laste van het corpus van Den Haag.³³⁵

11-4-1555 [Regest 279] Burgemeesters, schepenen en raden van Amstelredamme, en schout, schepenen en regeerders van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn wederzijds burgers en buren vrij te stellen van betaling van het recht van exue of enige andere ongelden, gedurende 20 jaar.³³⁶

26-6-1555 [Regest 280] Keizer Karel geeft op supplicatie van burgemeesters, schepenen en raad van de vrijheid van den Hage remissie in de bede van 100000 ponden voor de tijd van zes jaar, waarin zij betalen 1583 ponden 6 schell. 6 penn., en scheldt kwijt de som van 527 pond 15 schell. 6 penn. voor 6 jaar.³³⁷

27-11-1555 [Regest 281] Jacob Jansz. van Alcmair komt overeen met schout en gerecht van Den Haag op welke voorwaarden hij gedurende acht jaren het ambt van klokstelder zal waarnemen.³³⁸

18-7-1556 [Regest 282] Filips, Koning van Castilië etc. geeft op supplicatie van de regeerders van het dorp van den Hage octrooi tot verlenging van de surcheance verleend door zijn vader Keizer Karel, kwijtschelding van 2/3 deel in de ordinarijs bede en verlenging van de verhoogde accijns op wijnen en bieren gedurende 6 jaar daar er een noodtoestand ontstaan is, zowel door de menigvuldige oorlogen van de landsheren, als door de inval van de Geldersen in 1528, de hulp aan Scheveningen wegens overstroming van 1529-1540 etc.³³⁹

29-7-1556 [Regest 283] Filips, Koning van Castilië etc. geeft bevel aan de eerste deurwaarder van camere van de raide in Holland de bevolking van Den Haag, die woont tussen het sluisje waar het water van het Spui doorloopt tot aan het 'Paradijs' in het Achterom Oostwaarts, aan te zeggen de beek niet langer te verontreinigen en gebouwtjes daarop staande binnen drie dagen af te breken op verbeurte van 10 pond, en tevens dat ieder voor zijn woning de plating zal herstellen en geen ambachten en neringen in de beek zal uitoefenen zoals leerlooien en kleren vollen, op verbeurte van drie ponden. Tevens moeten degenen, die wonen tussen het Paradijs en het Slac-huys de beek tussen heden en St. Gilles doen schoonmaken, daar de voorzaten van de koning deze beek hebben doen graven tot hun 'vordernisse' en dat daarom het water van die beek behoort zijn vrije loop te hebben.³⁴⁰

Zie regest 81.

TMD721 huis Het Paradijs, Oostzijde Achterom.³⁴¹

- Met het 'Slac-huys' zal zijn bedoeld de Vleeshal, zijnde TMD32 Huis De Pelikaan, Oostzijde Hoogstraat.³⁴²
- 23-8-1556 [Regest 284] Eeuwout Jorysz. gezworen exploitier van den Hove van Holland oorkondt, dat hij het bovenstaande placcaat heeft bekendgemaakt bij klokkeslag op het raadhuis en ten huize van de bovengenoemde personen (zie Reg. no. 283).³⁴³
Zie regest 283.
- 9-9-1556 [Regest 285] Het Hof van Holland geeft rapport van een inspectie van de beek en van de moderatie van het placcaat van 1556 juli 29, waarbij alle uitstekende bouwsels van de beek teruggetrokken zullen worden, maar wie een privaat stellen wil binnen de platinge zal dat mogen doen. De beek moet tot op de oude bodem uitgediept worden op kosten van ieder huis daaraan gebouwd. De looiputten zullen tot provisie mogen blijven staan.³⁴⁴
- 10-11-1556 [Regest 286] Filips, Koning van Castilië etc., staat aan baljuw, schout en regeerders van de vrijheid van den Haige, naar aanleiding van onderlinge onenigheden tussen de tesoriers, toe voortaan in plaats van twee één tesorier te mogen stellen, die echter goede borgtocht moet stellen en eed doen naar behoren, waardoor het octrooi d.d. 1524 juli 31 (Reg. no. 156) buiten werking is gesteld.³⁴⁵
Zie regest 156.
- 21-11-1556 [Regest 287] Jhr. Johan van Brimeu, wonende tot Herenthals, verklaart voor de griffie van den Hove van Holland, dat hij als man en voogd van Jkvr. Elyzabeth van Levendael machtigt Mr. Carel van der Nytzen, raad-ordinaris van het Hof van Holland, om uit zijn naam over te dragen aan het corpus van Den Haag twee rentebrieven, de eerste van een rente van 15 schellingen Vl. 's jaars ten laste van het corpus van Den Haag d.d. 1490 juli 28, en de tweede van een rente van 40 schellingen Holl. 's jaars verzekerd op een huis en erf op het Spui thans bewoond door de weduwe van Pieter Engelsz d.d. 1447 maart 20.³⁴⁶
Zie regesten 21, 72 en 289.
TMD1107 Oostzijde Spui.³⁴⁷
- 22-11-1556 [Regest 288] Filips, Koning van Castilië etc., schenkt aan de regeerders van de vrijheid van den Haighe een oude en vervallen huizinge, staande op het benedenhof, genaamd 'de Diefsteen' om daar een gevangenis te doen maken teneinde daar de 'buyrluyden kinderen van den Haige', krankzinnigen, opstandigen, ende die van quaden ende zoberen regimente zijn gevangen te kunnen zetten.³⁴⁸
TMD Zonder nummer Huis De Diefsteen, Zuidzijde Buitenhof.³⁴⁹
- 11-12-1556 [Regest 289] Cornelis van Aicken en Symon van der Does, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Mr. Carel van der Nytzen, als gemachtigde van Jhr. Johan van Brimeu tot Herenthals, man en voogd van Jkvr. Elyzabeth van Levendaele, blijkens acte van procuratie d.d. 1556 november 21 (zie Reg. no. 287) verklaarde te hebben overgedragen aan 't corpus van Den Haag twee rentebrieven d.d. 1490 juli 28 en 1447 maart 20, waarvoor hij uit handen van de tesorier van Den Haag Adriaen Huygezoon van de Velde de som van 102 Car. guldens over transport, afkoop en hoofdsom der voorschreven rente heeft ontvangen.³⁵⁰
- 13-5-1557 [Regest 290] Willem Pietersz. van Cryep en Joost Jacobsz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Cornelis Claesz van Aecken, goudsmid, poorter van Leyden, man en voogd van Maritgen de Milde Adriaensdr, verklaarde overeengekomen te zijn met schout en schepenen van Den Haag dat de twee

rentebrieven op het corpus van Den Haag zullen worden afgelost n.l. de eerste van 1 pond Vl. 's jaars ten name van Wijnen van Montphoert, zijner huisvrouwen moeie, te betalen op St. Pieter en Pauwelsdach (29 juni), en de ander van 10 schell, Vl. 's jaars, ten namen van Willem Jacobsz. zijner vrouwen grootvader, te betalen op St. Nicolaasdach (6 december), waarvoor hij de somma van 147 pond en 2 schell. voor hoofdsom en rente ontvangen heeft uit handen van de tresorier van Den Haag Adriaen Huygesz van de Velde. Daar de brieven verloren zijn tijdens het proces tussen Adriaen de Milde, schoonvader van Cornelis Claesz van Aecken voorschreven., en Agustijn Turck, koopman tot Antwerpen, worden hier slechts copia copiae ingeleverd, doch hij belooft bij eventueel tevoorschijn komen van de originele brieven die te zullen inleveren bij de tresorier.³⁵¹

- 24-6-1557 [Regest 291] Symon van der Does en Joost Jacobsz., schepenen in Den Haag oorkonden, dat Grietken Maertijnsdochter, weduwe van Kersten Pietersz. van der Beeck, en Jacob Kerstiaensz. voor zich en zijn andere broeders en zusters, verklaren dat zij door gijzeling door de bode van Den Haag gecompelleerd waren te voldoen de helft van 60 pond 9 schell. welke wijlen Kors Pietersz. van der Beeck bij slote van rekeninge schuldig was gebleven als medetresorier van Den Haag voor het jaar eindigende op 30 april 1552, mits zij daartegenover ontvangen de helft van 38 pond 4 schell. 3 penn. door de voorgaande tresoriers verschuldigd, en 3 Car. guld. 10 st. dat Baertgen Dirck Maertijnsz. weduwe van het maken van de rekening van haar man met Maertijn Deym Jorisz. heeft moeten betalen, met nog de helft van 1 pond Vl. betaald aan Floris van Dam, schout van Den Haag, betaald van een jaar rente verschenen anno 1551. Zij verzoeken protestatie door de gezworen bode bij Maertijn Deym Jorisz. als het genoemde tresorierschap gevoerd hebbende.³⁵²
- 27-8-1557 [Regest 292] Schout en schepenen van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn met Margriette Vredericsdochter, dat zij zal vervullen het ambt van gezworen vroedvrouw in Den Haag en Haagambacht voor de tijd van zes jaar.³⁵³
- 30-8-1557 [Regest 293] Schout en gerecht van Den Haag oorkonden, dat zij volgens advies van heiligegeestmeesters en huiszittenmeesters een nieuw accord aangaan met Jan Gerritsz. huisbewaarder van het Dol- en Pesthuis, en diens echtgenote. Getekend door Jan Dircksz Cuyper en Heynrich Harmansz, bewaarders van het Pesthuis.³⁵⁴
- 7-9-1557 [Regest 294] Schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij tot gezworen meester-chirurgijn en barbier van Den Haag en Haagambacht op zekere voorwaarden voor de tijd van een jaar benoemen Mr. Adriaan Huygesz.³⁵⁵
Zie regest 296.
- 16-10-1557 [Regest 295] Willem van Cryep en Joost Jacobsz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Martyna en Anna Symonsd., gezusters, met Cornelis Symonsz hun broeder en voogd, verklaarden verkocht te hebben aan Symon van der Does Franckensz een jaarlijkse erfrente van zes pond ten laste van Den Haag blijkende uit de brief van 3 september 1484, daar deze brief door gestoken is, onder verband van hun huis en erf in de Papestraat belend ten noorden Dirck Joestinsz, ten oosten de wed. van Quirijn Evertsz, ten zuiden de heerstraat en ten westen Heynrick Cornelisz pastebacker.³⁵⁶
Zie regesten 59 en 129.
TMD83 Noordzijde Papestraat.³⁵⁷

- 10-11-1557 [Regest 296] Schout en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij tot gezworen pestmeester en chirurgijn van Den Haag op zekere voorwaarden benoemd hebben Mr. Willem Jacobsz. van Spierincxhouck, chirurgijn.³⁵⁸
- 23-3-1558 [Regest 297] Willem van Cryep en Symon van der Does, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Mr.Cornelis Barthout Jansz, griffier van de lenen in Holland en Margriette Jansdr, weduwe van Willem Jansz in 't Padtmoes, met Jan Wolff, haar gekoren voogd, een accoord sluiten betreffende de erfhuur van 18 schellingen Holl. die Mr.Cornelis sprekende heeft op zeker huis en erf in het Padtmoes, belend oostwaarts van Mr.Cornelis erf en westwaarts aan Jacob Herweijers huis, zuidwaarts aan Adam van Westerbeeks land, en noordwaarts de heerstraat, aangezien de voorschreven Willem Jansz hem die erfhuur drie jaar schuldig was gebleven, waardoor het huis aan Mr.Cornelis vervallen was. Over deze schuld is Mr.Cornelis met de weduwe geaccordeerd, mits dat zij in de St.Jacobsstraat maakt een St.Jacobshuisje, waar er voorheen een placht te staan en daar in zet een beeld van St.Jacob en van allerheiligen tot lichtmis iedere avond een brandende kaars daarvoor plaatst, en mits zij voldoet de achterstallige erfhuur sedert 1551, waarom Mr.Cornelis het verval van het huis haar kwijtscheldt.³⁵⁹
TMD999 Zuidzijde Padmoes.³⁶⁰
- 16-4-1558 [Regest 298] Burgemeesters, schepenen en raden der stad Schoonhoven, en schout, schepenen en regeerders van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn wederzijds burgers en inwoners vrij te stellen van het recht van exue voor de tijd van 20 jaar.³⁶¹
- 2-5-1559 [Regest 299] Cornelis van Aicken en Symon van der Does, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jhr. Pieter van Halmale en Heynrick Harmansz in den Blaesbalk, zich borg stellen voor Jan Jansz Wolf, gecommitteerd tot het tresorierschap van Den Haag.³⁶²
TMD228 Huis De Blaasbalg, Westzijde Noordeinde.³⁶³
- 3-10-1559 [Regest 300] Gerryt Noelen en Mr. Cornelis Barthout Jansz sluiten een overeenkomst, waarbij eerstgenoemde van de laatste huurt 2 morgen lands gelegen bezuiden de Hagehout voor de tijd van 7 jaar, belend ten oosten de wed. van Mr. Vranck Boot, ten zuiden Mr. Vincent Dammas erfgenamen, ten westen 't land, dat Jan Clickert en Pieter Zegersz gebruiken en ten noorden de weg.³⁶⁴
- 16-11-1559 [Regest 301] Filips, Koning van Castilië etc., staat aan baljuw, schepenen en regeerders van de vleckte van den Hage toe, ter verlichting van de werkzaamheden van schepenen, en ter verbetering van de verachterde toestand van Den Haag, dat door degenen, die 'de Wet' aldaar vernieuwen, voortaan ook zullen worden aangesteld twee burgemeesters, tot sulcken eeren, rechten ende preëminentien als de burgemeesters van andere grote of kleine steden van Holland gebruiken en genieten.³⁶⁵
- 6-7-1560 [Regest 302] Guillaume, Prins van Oranje, Graaf van Nassau etc. stadhouder-generaal geeft een provisionele instructie voor de burgemeesters van Den Haag, waarbij vastgesteld wordt, dat: 1e : de baljuw, schout, burgemeesters en schepenen zullen nomineren de tresorier, fabryck en exumeesters van Haag, bedienden van de accijnzen en andere inkomsten, de waerdijns, om daaruit geëligeerd te worden door de stadhouder; 2e: baljuw, schout, burgemeesters en schepenen zullen ook de kerkmeesters, heiligegeestmeesters, weesmeesters, getijdemeesters, huiszittenmeesters en leproosmeesters nomineren om daaruit te doen eligeren door de stadhouder; 3e: schout, burgemeesters en schepenen

zullen eligeren alle dekens, en hoofdlieden van gilden, cappelmeesters, pesthuismeesters, vinders, broodwegers, waeckers, brandmeesters, emmermakers, boden als bosdragers, keurmeesters, tonsters, yk- en juystmeesters, zakdragers, kruiers en alle andere dienaars van het corpus van Den Haag; 4e: al deze zullen zij rekening, bewijs en reliqua mogen afvorderen van hun administratie; 5e: in presentie van burgemeesters en schepenen zal de officier van de plaats allen die 't aangaat de behoorlijke eed moeten afnemen; 6e: de baljuw, schout, burgemeesters en schepenen zullen met advies van de vroedschap alle keuren en ordonnantiën de politie en het welvaren van Den Haag aangaande, mogen vaststellen; 7e: en 8e: de burgemeesters moeten de processen bijwonen voortvloeiende uit overtredingen van de keuren; 9e: de burgemeesters moeten toezicht houden op inkomsten en uitgaven, op reparatie en andere stadswerken en op de politie en de bedrijven; 10e: zullen de burgemeesters geen bemoeiing hebben met de justitie, met nog enige bepalingen over hun vergaderkamer en hun salaris.³⁶⁶

13-11-1560 [Regest 303] Cornelis Jansz Wittebol, oud ongeveer 76 jaar, gezworene van de volderie, Mr. Aerent Huygesz, oud ongeveer 62 jaar vroedschap en Lijsbeth Cornelisdr, weduwe van Michiel Loufsz, oud ongeveer 56 jaar, Aeltgen Cornelis van Montfoerts weduwe, oud omtrent 70 jaar, Fransgen Jan Splinters weduwe, oud 66 jaar en Harpaer Claesz, eertijds volder, oud 90 jaar, leggen op verzoek van burgemeesters een verklaring af, dat er vroeger een kade placht te lopen tussen de tuin van Rennoy en de Verwersslot, van die tuin door een greppel gescheiden, en dat de gemeente van Den Haag die kade placht te gebruiken om met cordewagens daarover haar vellen tot de z.g. vellewassersput achteraan te brengen terwijl de kade nog doorliep tot de Volresgraft toe.³⁶⁷

De tuin van Rennoy zal behoren bij TMD830 Zuidzijde Spui en TMD932 Westzijde Voldersgracht (v/h Volderslaan).³⁶⁸

11-1-1561 [Regest 304] Dirrick van Alckemade en Jacob Vermij, burgemeesters, oorkonden uit naam van het corpus van Den Haag, genaast te hebben alle kopen van ramen, actiën, recht en toezegginge, die Mr. Huych van Nyeveen, doctor in de medicijnen, gekocht en verkregen heeft van verschillende ingeërfdn in de ramen van Den Haag, waarvan de rechtdag dienen zal op de eerste rechtdag na de gras- en aardroering van dien.³⁶⁹

18-1-1561 [Regest 305] Jacob van Dorp en Joost Jacobs, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jkvr. Johanna van Sombeecke, weduwe van Pieter Moons Willems, in leven ontvanger-generaal van de Keizerlijke Majesteits beden in Holland, met Willem Moons, rentmeester van het kapittel in Den Haag, haar zoon en gekoren voogd, verklaarden verkocht te hebben aan burgemeesters van Den Haag, ten behoeve van het gemene corpus en tot vordernis van de neringe van de draperie twee rentebrieven, één van 4 pond 10 schell. Holl. 's jaars d.d. 1450 december 6 (zie Reg. no. 24) en één van 3 pond Holl. 's jaars d.d. 1454 mei 24 (zie Reg. no. 28).³⁷⁰

Zie regesten 24 en 28.

15-2-1561 [Regest 306] Symon van der Does en Joost Jacobsz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jkvr. Marie Willemsdr, wed. Mr. Vranck Boot, met Adriaen Benninck, haar gekoren voogd, verklaarde verkocht te hebben aan burgemeesters van Den Haag ten behoeve van het corpus en tot bevordering der draperie twee rentebrieven, een d.d. 1412 november 10 (zie Reg. no. 12) en één d.d. 1431 juli 13 (Reg. no. 17).³⁷¹

- Zie regesten 12 en 17,
- 29-3-1561 [Regest 307] Filips, Koning van Castilië etc. geeft de confrerie van de handbusschutters in Den Haag onder de naam van St. Sebastiaen octrooi tot het houden van een zilverloterij ter voorziening in de kosten van reparatie van de huizinge van de St. Sebastiaensschutterij en herstel en versiering van hun altaar in de parochiekerk, dat sedert de vermaarde brand dier kerk in 1539 desolaat is blijven staan.³⁷²
- 2-5-1561 [Regest 308] Filips, Koning van Castilië, etc. geeft een octrooi tot wederoprichting van een nieuwe schutterij van cloveniers van 120 personen, nadat de vorige, die in 1538 was opgericht om te verhoeden de toen dreigende gevaren van overlopen en invasie van herdopers en andere seditieuze mensen, in 1544 was te niet gegaan door geschillen gerezen tussen de baljuw en de schutterij. De schutterij krijgt het gebruik van de cloveniersdoelen, vrijdom van accijns voor wijn en bier op hun schuttersfeest en het recht een loterij te houden van zilver ter voorziening in de kosten van een altaar, gestoelte en ander sieraad ten behoeve van de schutterij.³⁷³
- 6-7-1561 [Regest 309] Jacob van Dorp en Adriaen van der Aer, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Claes Doeszoon, kaarsmaker, verklaarde verkocht te hebben aan Mr. Cornelis Barthouts, griffier van de leenkamer in Holland, twee huizen en erven aan de noordzijde van het Padtmoes, belast met een rente van 26 st. 's jaars, belend, ten oosten Jacob Vrelicxsz, schoenmaker, ten zuiden 't Padmoes, ten westen 't slop dat men na de Voldersgraft gaet, en ten noorden de erfgenamen van Floris Claesz. timmerman.³⁷⁴
TMD1008 Noordzijde Padmoes.³⁷⁵
- 30-7-1561 [Regest 310] Jacob van Dorp en Adriaen van der Aer, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jacob Vredericxsz, schoenmaker, verklaarde verkocht te hebben aan Mr. Cornelis Barthoutsz, griffier van de leenkamer in Holland een huis en erf, staande in het Padtmoes van Den Haag, belast met 1 pond Holl. 's jaars te lossen met de penning zestien, belend ten westen Claes Doesz, kaarsenmaker, ten oosten Jan Mathijsz, ten noorden de erfgenamen van Floris Claesz, timmerman, ten zuiden de heerstraat, onder verband van zijn huis in de Hoochstraat, genaamd 'den bonten mantel' belend ten zuiden Gryetgen Gerritsdochter, weduwe wijlen Gijsbrecht Diricxsz cammaecker, ten westen Jan Willemsz snijder met zijn erf, ten noorden Jacob Jansz snijder, en ten oosten de heerstraat.³⁷⁶
TMD1008 Noordzijde Padmoes.³⁷⁷
TM25D Huis De Bonte Mantel, Westzijde Hoogstraat.³⁷⁸
- 7-11-1561 [Regest 311] Filips, Koning van Castilië, etc. verleent aan Floris van Dam opnieuw commissie voor 6 jaren als schout van Den Haag.³⁷⁹
- 20-1-1562 [Regest 312] Filips, Koning van Castilië, etc. geeft op verzoek van burgemeesters en regeerders van de plaats en heerlijkheid van den Haige betreffende de nadelige gevolgen welke het appelleren van allerhande vonnissen van de schepenbank op het Hof van Holland, waardoor allerlei processen zolang slepende worden gehouden, dat de schepenbank tot onredelijke compositie moet overgaan, en dat de goede neringdoenden hun vorderingen niet kunnen innen, op het beloop der justitie heeft, octrooi, dat alle vonnissen beneden de 60 pond Vl. door de schepenen gewezen, executabel zullen zijn, niettegenstaande appèl of reformatie, en evenzo bij overtredingen tegen de keuren en ordonnantiën van de voorsz. plaats.³⁸⁰

Regesten Oud-Archief Den Haag

- 20-1-1562 [Regest 313] Filips, Koning van Castilië etc., geeft aan baljuw, schout, burgemeesters, schepenen en regeerders van Den Haag octrooi tot het bestraten van het Noordeinde en tot verhaal der kosten voor de tijd van zes jaar een tol te heffen op alle wagens en karren, die deze weg zullen gebruiken.³⁸¹
- 3-10-1562 [Regest 314] Het Hof van Holland geeft een dictum in het geschil gerezen tussen Aernt Jansz. waard in de Paeu alhier in Den Haag impetrant in reformatie ter eenre, en Margriete Zijmonsdr. gedaagde en de burgemeesters van Den Haag als gevoegden voor hun interest in de conservatie van hun privileges ter ander zijde, en probeert de inlegging waar de kwestie om gaat, de impetrant veroordelende in de kosten van het proces.³⁸²
TMD121 Huis De Pauw, Noordzijde Plaats/Oostzijde Noordeinde.³⁸³
- 18-12-1562 [Regest 315] Het Hof van Holland, uitspraak doende in het proces tussen Johanna, weduwe wijlen Mr. Heijman van de Ketel, impetrant en Adriaen Mathijsz en Adriaen Maertsz als pachters van den excijs van Den Haag met de schepenen van Den Haag als gedaagden, ontzegt de impetrante haar eis om wijn en bier op te slaan zonder accijns te betalen.³⁸⁴
- 18-5-1563 [Regest 316] Filips, Koning van Castilië etc. geeft aan de confrerie van de ridder St. Joris in het vlek van den Haeghe, daar de principale privilegiën en octrooien van de confrerie door het lange verloop van tijd, maar vooral door de plundering van Den Haag door Maarten van Rossum verloren zijn gegaan, een bevestiging van hun oude privilegiën en octrooien.³⁸⁵
- 19-6-1563 [Regest 317] Schout, burgemeesters en schepenen van Den Haag staan toe aan Joost Adriaensz. bode van den Hove van Holland, wonende naast 't Houfysen' te mogen doen maken een heining of staketsel om het erf van een bornput en die met een hek en een slot te mogen afsluiten, zodat de wagenaars en kinderen er geen vuil in kunnen brengen noch stenen en slik in de beek kunnen werpen.³⁸⁶
TMD217 Huis Het Hoefijzer, Westzijde Noordeinde.³⁸⁷ Ik betwijfel of dit het hier bedoelde huis het Hoefijzer is, in 1562 betaalde Joost Adriaensz, bode, hofhuur voor TMD747 Huis De Gulden Roskam, Noordzijde Achterom.³⁸⁸ Dit huis stond wel aan de beek.
- 29-7-1563 [Regest 318] Baljuw, schout, burgemeesters en wethouders van Den Haag requesteren aan de koning dat de heren van de rekenkamer bij het uitgeven van consenten tot het maken van luifels, stoepen etc. en uitgifte van grond in erfpacht, cijns of hofpenning eerst het advies zullen horen van baljuw, schout, burgemeesters en wethouders, waarop de koning beslist, dat alvorens voortaan uitgifte in erfpacht etc. zal worden gedaan eerst de rentmeester van Noordholland met twee van de 'Weth' van Den Haag zullen geven advies aan de rekenkamer.³⁸⁹
- 5-9-1563 [Regest 319] Symon van der Does en Adriaen van de Velde, schepenen in Den Haag oorkonden, dat Florys van Dam, schout van Den Haag verklaarde na te laten aan zijn broeders- en zusterskinderen alle zijne goederen, waarbij hij nadere bepalingen maakt betreffende de fundatie van twaalf 'cameren' volgens het mutueel testament door hem en Martgen van Dorp zijn overleden huisvrouw 1555 augustus 26 gepasseerd voor de notaris Jan Govertszoon en Vincent Huygezoon Muylock, pastoor van Den Haag en Dirck Joostenzoon als getuigen, waarover hij thans in proces is met de erfgenamen van zijn vrouw.³⁹⁰
- 6-9-1563 [Regest 320] Symon van der Does en Adriaen van de Velde, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Florys van Dam een ampliatio toevoegt aan zijn testament van 1563 september 5 (Reg. no. 319), waarbij hij de kinderen van

- Willem van Dam, zijn broeder, uitsluit, doch diens kindskinderen tot erfgenamen benoemt.³⁹¹
Zie regest 319.
- 20-9-1563 [Regest 320a] Cornelis Barthout Jansz. verklaart, dat hij, gesticht hebbende een oratoer ter eeren der Heylige Drievoudigheyt' in het Padtmos of St. Jacobstraat, zijn huizen en erven aldaar bestemt tot een stichting voor oude arme lieden en tot onderhoud daarvan geeft zijn land aan het bezuydenhout en erfpachten van 3 pond, van 4 stuivers en van 18 schellingen, met bepalingen betreffende de toelating en het onderhoud van huisjes en kapel en met verzoek of de pastoor en 2 burgemeesters met de baljuw het beheer willen voeren. Met codicil van 1565 februari 2, waarbij Cornelis Barthout Jansz. verklaart, dat Pieter Cornelisz, zijn clerck, zijn leven lang administrateur der stichting zal zijn, doch rekening en verantwoording moet afleggen aan schout, burgemeesters, gerecht en pastoor.³⁹²
Zie regest 332.
- 20-10-1563 [Regest 321 Heynrick Floryszoon van Wassenaer en Claes Janszoon de Goede, schepenen in Leyden, oorkonden, dat Cornelis van Aecken Claesz. goutsmit als man en voogd van Marytgen de Milde verklaarde over gedragen te hebben aan Henrick Harmansz. in Den Haag 'in de Blaesbalch' een jaarlijkse losrente van 6 Car. guld. ten laste van 't corpus van Den Haag, onder verband van zijn huis en erf in de Bredestraat, genaamd 'de Wissel'.³⁹⁴
TMD228 Westzijde Noordeinde.³⁹⁵
- 27-11-1563 [Regest 322] Jacob Jansz van Alkmaer komt opnieuw overeen met schout, burgemeesters en gerecht van Den Haag op welke voorwaarden hij gedurende negen jaar het ambt van klokstelder zal waarnemen.³⁹⁶
- 10-1-1564 [Regest 323] Symon van der Does en Adriaen van de Velde, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Mr.Huych Ysnel van Nyeveen, doctor in de medicijnen, overeengekomen is met Dirck van Alckemade en Joost Jacobs., burgemeesters, met consent van baljuw, schout, gerecht en vroedschap van Den Haag door tussenkomst van Dirrick van der Molen, dat Mr.Huych 23 ramen en raamplaatsen aan het corpus van Den Haag zal overdragen, gelegen in de gemene raam van Den Haag voor de som van 317 pond 5 schell. op enkele voorwaarden.³⁹⁷
- 24-1-1564 [Regest 324] Cornelis van Aecken en Jacob van Dorp, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Cornelis Huygesz. santvoerder verklaarde verkocht te hebben aan burgemeesters van Den Haag ten behoeve van het corpus van Den Haag 2 kamers en erven ten westen van het 'pestilentiehuijs' op het 'slickeijnde van de Geest' ter annexatie bij het Pesthuis.³⁹⁸
Zie regest 137.
TMD376 en TMD377 Zuidzijde Slijkeinde.³⁹⁹
- 21-2-1564 [Regest 325] Jacob van Dorp en Adriaen Grebber Jacobsz., schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Lenert Ysbrantz. en Steven Cornelis Scoemaicker verklaarden verkocht te hebben aan burgemeesters van Den Haag hun ramen en raamplaatsen in de gemene ramen van Den Haag, belend ten oosten de raamsloot mette toepad, ten zuiden Joost Jacobsz burgemeester, en Barend Janszs ramen, ten westen het waakhuisje van de ramen met bijbehorend erf en ten noorden de ramen door Den Haag gekocht van Mr.Huych doctor.⁴⁰⁰
Geen TMD-nummer, ligt in De Ramen.

- 1-3-1564 [Regest 326] Het Hof van Holland beslist, op klachte van de burgemeesters van Den Haag dat door de bakkers grote ongeregeldheden gepleegd worden in het bakken en verkopen van witbrood hangende het proces over de keur op het bakken van tarwe- en wittebrood tussen burgemeesters en regeerders enerzijds en de gemene bakkers anderzijds, dat burgemeesters en regeerders voortaan alzulke keuren en ordonnantiën op het bakken en slijten van witte- rogge- en tarwebrood mogen maken als redelijk en nodig geoordeeld zullen worden.⁴⁰¹
- 10-3-1564 [Regest 327] Symon van der Does en Adriaen Grebber Jacobsz, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Adriaen Corsz, landman, verklaarde verkocht te hebben aan de burgemeesters van Den Haag ten behoeve van Den Haag een kenniptuin en erf gelegen aan de Vleersteeg aan de westzijde, achter 't Pesthuis, belast met een rente van 2 pond Holl. voor de memorieheren van Den Haag en belend volgens de koopbrief d.d. 1552 dec. 14.⁴⁰²
TMD375a Pesthuis, Zuidzijde Slijkeinde.⁴⁰³
- 23-6-1564 [Regest 328] Cornelis van Aecken en Jacob van Dorp, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Jan van Dorp Willemsz, schout van Monster, inwoner van Den Haag, verklaarde te constitueren ten behoeve van de weduwe van Dominico Cassiopijn een jaarlijkse rente van 22 ponden van 60 gr. VI. 't pond, verbindende daarvoor zijn huis en erf, daar hij nu in woont, staande naast het stadhuis van Den Haag, belend ten zuiden de Korenmarkt, ten westen 't stadhuis, ten noorden Reijnier Pauwelsz en Gert de paep en ten oosten de weduwe van Anthonis Aerntsz.⁴⁰⁴
TMD119 Noordzijde Korenmarkt.⁴⁰⁵
- 15-7-1564 [Regest 329] Het Hof van Holland doet uitspraak in het geschil tussen Mr. Adriaen Heythoven, advocaat voor den Hove van Holland, en de procureur-generaal met hem gevoegd enerzijds, en schout, burgemeesters en Loys Rattaller, commissaris van de rekenkamer, gedaagden, en de pater van het convent van Galileën, Adriaen Benninck, secretaris van den Hage, Mr. Jan van Ouwen voor zich en de andere ambachtsbewaarders van den Hage, Cornelis van Aecken, Joris Ottezoon, eerste deurwaarder, voor zich en uit naam van zijn zoon Eeuwout Jorisz, Jan Stalpert uit naam van Adriaen Jans. als man van Agnyete Diricxdr, Evert Pietersz uit naam van Cornelis en Meynert Pieterszoenen en de burgemeesters van Den Haag intervenierende voor de andere gemene burenen van de impetrant, anderzijds, betreffende het openen van zijn poort op de beek in de Poten, wanneer men die schouwen zal, waarbij Mr. Heythoven vergund wordt op voorwaarden die poort af te bouwen.⁴⁰⁶
- 20-11-1564 [Regest 330] Het Hof van Holland geeft zijn goedkeuring op de ordonnantie van een armen weeshuis, gefundeerd door Crispijn van Boschuyzen, in Zijn leven rentmeester-generaal van Zuidholland en Agniete Pietersdochter zijn huisvrouw, waartoe de executeurs hebben gekocht en eensdeels vertimmerd uit de goederen van Crispijn van Boschuyzen en zijn echtgenote een huis en erf in 't uiterste einde van de Nobelstraat, welke ordonnantie de volgende bepalingen inhoudt: Het huis zal steeds genaamd worden het arme weeshuis; de kinderen zullen verzorgd worden door een binnenvader en moeder en zullen worden onderwezen, zoals gebruikelijk; schout en burgemeesters zullen weeshuismeesters aanstellen, welke 6 notabele personen als mede-regenten zullen aanwijzen; slechts wettige kinderen mogen worden opgenomen, waarvan de ouders 4 jaar inwoners geweest zijn van Den Haag; kinderen onder de drie jaren worden niet opgenomen, noch boven de tien, noch die vallende of

- besmettelijke ziekte hebben. Met nog enige andere bepalingen betreffende de administratie van het weeshuis en het gedrag en onderricht der kinderen.⁴⁰⁷
TMD341 Zuidzijde Nobelstraat.⁴⁰⁸
- 31-3-1565 [Regest 331] Schout, burgemeesters en schepenen van Den Haag oorkonden, dat Hans Moer, als eigenaar van de huizinge en tuin van wijlen Willem van Cryep, staande in het Westeinde, eertijds toebehoord hebbende aan Mr. Huych van Assendelft, kanunnik op het Hof alhier, strekkende achter met de tuin tot zeker kennipland eertijds toebehoord hebbende aan Huych Jansz in de Vleerboom en nu die van Den Haag ten behoeve van het Pesthuis, verklaarde, dat schout, burgemeesters en schepenen hem vergund hebben een houten heining te timmeren aan de zuidzijde van het kennipland voornoemd, welke hem ten eeuwigen dage in eigendom zal toebehooren waartegenover hij belooft na zijn dood te doen geven 1 pond Vl. ten behoeve van het Pesthuis, of meer, maar niet minder.⁴⁰⁹
TMD375a Pesthuis, Zuidzijde Slijkeinde.⁴¹⁰
TMD477 Westzijde Vleersteeg en TMD479/TMD480 Noordzijde Westeinde zijn de percelen waarvoor de weduwe van Willem van Cryep in 1562 hofhuurplichtig was.⁴¹¹
TMD476 Huis In de Vleerboom, Westzijde Vleersteeg.⁴¹²
- 12-10-1565 [Regest 332] Schout, burgemeesters en schepenen in Den Haag oorkonden, dat Jehan Hanneman, rentmeester-generaal van Noordholland, Mr. Rutgert van Ylem, advocaat van den Hove van Holland, en Pieter Cornelisz. Verhouffve als executeurs testamentair van Mr. Cornelis Barthouts, griffier van den leenhove van Holland, in presentie van de pastoor van Den Haag Vincent Mulock overleveren de donatie van een oratoir ter ere van de Heilige Drievuldigheid aan het Padmoes of de St. Jacobsstraat en een aantal cameran voor oude lieden met de benodigde fondsen tot onderhoud van de goederen.⁴¹³
TMD1006/TMD1007/TMD1008/TMD1009 Noordzijde Padmoes.⁴¹⁴
- 26-10-1565 [Regest 333] De Prins van Oranje, Graaf van Catzenellenbogen, Vianden, Dietz, heer van Breda en Diest, stadhouder-generaal en president en raden van Holland etc. gelasten de eerste gezworen exploitier van het Hof van Holland het octrooi des konings van 1562 januari 20 (zie Reg. no. 313) betreffende de tol in het Noordeinde te publiceren.⁴¹⁵
Zie regest 313.
- 30-10-1565 [Regest 334] De Prins van Oranje etc. stadhouder-generaal en de president en raden des konings over Holland verlenen aan baljuw, schout, burgemeesters en schepenen in Den Haag sauvegarde ten behoeve van de collecteur van het straatgeld, dat zij volgens koninklijk octrooi gerechtigd zijn te heffen in het Noordeinde.⁴¹⁶
- 11/12-11-1565 [Regest 335] Jacob Andriesz. deurwaarder van den Hove van Holland verklaart de brieven van sauvegarde ten behoeve van de collecteur van de tol in het Noordeinde op Zondag 11 november 1565 na de hoogmis bij klokgeslag van het stadhuis te hebben gepubliceerd en den 12en november eveneens in de kerk van Scheveningen.⁴¹⁷
- ...-1566 [Regest 336] Schout, burgemeesters en gerecht van den Hage en Pieter Cornelissoen, administrateur van de goederen door wijlen Mr. Cornelis Barthout Jansz. gedoteerd aan het oratoir van de Heilige Drievuldigheid in het Padmoes genaamd St. Jacobsstraat, verhuren zekere twee morgen lands liggende 'besuydenhoudt' voor 9 jaar, ingaande Petri ad Cathedram 1567

- (februari 22) aan Jeroen de Waert in den Ouwevaer, waarvoor borg blijft Dirck Lodewijcxszoen vleysouder.⁴¹⁸
- 20-4-1566 [Regest 337] De Magistraat van Den Haag oorkondt, dat Maerten Corssen, oud 102 jaar, ten verzoeke van Vincent Maertensz attestatie geeft over de oude heerweg van Leiden naar Den Haag, dit in verband met een kwestie over een slagboom, die Mr. Nicolaas Hanneman daarop had doen plaatsen.
Marge z.d. 'Nopende de heerwech benoorden 's-Gravenhage'.⁴¹⁹
- Dit betreft een slagboom in de Rijnweg.
- 23-4-1566 [Regest 338] Burgemeesters en schepenen van Den Haag doen als scheidsrechters uitspraak in het geschil tussen Guillaume Grandt, baljuw, en Symon van der Does, schout van Den Haag, over de boeten behorende tot hun respectieve officiën, die kunnen vallen op het dorp van Scheveningen en het strand aldaar. Met goedkeuring van de rekenkamer 1566 mei 20.⁴²⁰
- 16-8-1566 [Regest 339] Schout, burgemeesters, schepenen en regeerders der stad Leiden en schout, burgemeesters, schepenen en regeerders van den Hage verklaren overeengekomen te zijn wederzijds poorters en burgers vrij te stellen van het betalen van het recht van exue.⁴²¹
- 8-10-1566 [Regest 340] Schout, burgemeesters en gerecht van den Hage staan aan Jacob Jansz klokstelder, die door veranderingen in de dienst van de St. Jacobskerk door het vervallen van de muziek bij de misse etc. geheel van zijn inkomsten als zanger en beiaardier verstoken is, een verhoging van zijn salaris als kloksteller toe, tenzij het gebruik der muziek hersteld zal worden.⁴²²
- 29-1-1567 [Regest 341] Het Hof van Holland verklaart het appointment penael van Jacob Claesz. wonende in de Colveniersdoelen als impetrant in proces tegen Guilliame Grandt, baljuw van Den Haag als gedaagde en burgemeesters van den Hage als gevoegden, subreptiis en obreptiis, ontzegt hem zijn eis en veroordeelt hem in de kosten van het geding.⁴²³
- 17-3-1567 [Regest 342] Filips, Koning van Castilië etc. verlengt het octrooi voor burgemeesters en regeerders van den Haghe tot het heffen van een tol aan het Noordeinde voor de tijd van vier jaar. Met relaas van de deurwaarder van de camere van den rade in Hollandt, Cornelis Wielandt, 1567 april 8.⁴²⁴
- 1-4-1567 [Regest 343] De Prins van Oraingnen, graaf van Nassou etc. stadhouder-generaal, en de president en andere raden des konings over Holland etc. geven ten verzoeke van burgemeesters en regeerders van den Haighe last tot publicatie van het octrooi van 1567 maart 17 (Reg. no. 342).⁴²⁵
Zie regest 342.
- 12-5-1567 [Regest 344] Burgemeesters, schepenen en raad der stad Haarlem en burgemeesters, schepenen en raad van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn wederzijds de burgers vrij te stellen van het betalen van het recht van exue.⁴²⁶
- 17-11-1567 [Regest 345] Het Hof van Holland verleent op advies van baljuw, schout, burgemeesters en gerecht van Den Haag toestemming aan de vaders en toezinders van het armenweeshuis om 2 à 3 eerlijke lieden te stellen die te Scheveningen langs de huizen van het dorp en in de kerk aalmoezen ten behoeve van het weeshuis zullen mogen collecteren.⁴²⁷
- 31-12-1567 [Regest 346] Schout, burgemeesters en gerecht van Den Haag staan toe aan Floris Mercelisz. van de Zegerscapelle om op de lege plaats van de Z.O. vleugel van de O.L. Vrouwe kapel op het Spui een huisje te timmeren en

- met selen om daarin te zitten schrijven tegen een recognitie van 10 st. 's jaars.⁴²⁸
- 11-2-1568 TMD Geen, Westelijk van TMD814 Spuikapel.⁴²⁹
 [Regest 347] Mr. Cornelis Zuys, president, heer van Rijswijk, en Adriaen Numan eerste meester van de rekeninge in Hollandt als commissarissen van den Haige vanwege der Kon. Maj. geordonneerd, gehoord en gesloten hebbende de rekeninge van Dirrick van Alckemade en Joost Jacobsz, eertijds burgemeesters van Den Haag als administrateurs van de bouw van het nieuwe stadhuis, en overwegende de grote moeiten, die zij zich daarvoor getroost hebben tussen 1564 en 1566, hebben in overleg met gerecht en vroedschap hun toegestaan levenslange accijnsvrijdom voor hen en hun vrouwen, waarbij van Alckemade de penningen die hij voor die vrijdom reeds betaald had (zie acte d.d. 1546 april 30/1560 april 10, Reg. no. 233), zullen worden gerestitueerd en elk een overdekte zilveren schaal zal worden vereerd ter waarde van 40 pond.⁴³⁰
 Zie regest 233.
- 11-2-1568 [Regest 348] Baljuw, schout, burgemeesters, schepenen en vroedschappen van Den Haag oorkonden, dat met goedvinden van de heer van Boussu, stadhouder van Holland en zijn raad, de kerkmeesters de kelder onder het stadhuis, waarvan zij de huur ontvangen, aan het corpus van Den Haag in erfhuur zullen mogen geven voor 6 in plaats van voor 5½ Car. guld. en bekennen genoemde baljuw etc. schuldig te zijn aan de kerk van St. Jacob in Den Haag 6 Car. guld. jaarlijkse erfhuur, te betalen met 1 mei, verzekerd op genoemde kelder en op het gehele stadhuis, belend ten oosten het huis van Jan Willemsz. van Dorp zal ten zuiden de heerstraat, ten westen het kerkhof van de St. Jacobskerk en ten noorden het huis van Heynrick Symonsz, kleermaker, en Jan van Dorp voornoemd.⁴³¹
 TMD120 Stadhuis, Noordzijde Korenmarkt.⁴³²
- 21-4-1568 [Regest 349] Deken en kapittel van Onze Lieve Vrouwe Capelle op 't Hof in den Haige verklaren aan baljuw, schout, gerecht en vroedschap van Den Haag voor de tijd van 25 jaren te gunnen en te geven de scholasterie van Den Haag.⁴³³
- 17-5-1568 [Regest 350] Het Hof van Holland bepaalt, dat in verband met de administratieve moeilijkheden de buiten-weesvaders en moeders niet meer op lichtmis vervangen zullen worden door andere maar op de 1e augustus.⁴³⁴
- 16-7-1568 [Regest 351] Filips, Koning van Castilië etc. verleent, op verzoek van burgemeesters en regeerders van de vrijheid van den Hage in verband met de stilstand van de draperie, de ververij, de weverij en de volderij, de hoge lasten, de noodzaak tot het bouwen van een nieuw pesthuis en schuttersdoelen, alsmede in verband met de grote sommen nodig tot aankoop van koorn tot onderhoud der schamele gemeente in de jaren 1557 en 1565 zowel te Den Haag als Scheveningen, aan de Magistraat octrooi tot uitgifte van lijfrenten tot een bedrag van 2000 ponden.⁴³⁵
- 24-7-1568 [Regest 352] Baljuw, schout, burgemeesters en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij een overeenkomst hebben gesloten met Mr. Wouter van Wijck Woutersz, rector in de grote gemene schole van Den Haag betreffende de bediening van het rectorambt.⁴³⁶
- 25-9-1568 [Regest 353] Het Hof van Holland bepaalt, dat de officiën van getijdemeesters en kerkmeesters, welke sedert de brand van de St. Jacobskerk in 1539 waren samengevoegd, weer gescheiden zullen worden, en heeft tot getijdemeesters

- aangesteld tot Lichtmis 1570 Mr. Jacob van der Mersche, raad, Mr. Jan van der Goude, advocaat, Jan Hobijn, procureur, en Andries van Steynen.⁴³⁷
- 15-10-1568 [Regest 354] Baljuw, schout en schepenen van Den Haag consenteren Jan van Ryel, eigenaar van de huizinge 'in de Swan', staande in de Hoogstraat, om de zes daarop staande renten ten behoeve van de Heilige geest volgens de costumen van Den Haag te mogen lossen tegen 5 stuivers een schelling Holl. 's jaars, hetgeen de heiligegeest meesters niet willen toestaan zonder consent van de Magistraat.⁴³⁸
TMD37 Huis De Zwaan, Westzijde Hoogstraat.⁴³⁹
- 18-12-1568 [Regest 355] Burgemeesters, schepenen en raden der stad Brielle en baljuw, schepenen en regeerders van Den Haag verklaren overeengekomen te zijn, dat zij wederzijds hun poorters en inwoners vrijstellen van het betalen van het recht van exue, terwijl de kloosters binnen de beide plaatsen hiervan zullen zijn uitgezonderd.⁴⁴⁰
- 1/14-12-1570 [Regest 356] Mr. Cornelis de Jonge, heer van Baertwijck, hoogheemraad van Delfland, Guillaume le Grandt, baljuw, en Adriaen van de Velde, burgemeester van Den Haag, in tegenwoordigheid van Adriaen Jansz schepen, Jacob Allertsz, schout, Jonge Neel Cornelisz. en Adriaen Coenen wonende te Scheveningen, inspectie genomen hebbende van de afgespoelde zanddijk en werf voor Scheveningen door de grote overstroming op Allerheiligen lestleden, geven bepalingen omtrent het herstel van de dijk. Met relaas van inspectie d.d. 1570 december 14.⁴⁴¹
- 7-12-1570 [Regest 357] Het Hof van Holland, gehoord het rapport van baljuw, schout en gerecht van Den Haag en van gecommiteerden uit de hoogheemraden van Delfland betreffende de zanddijk voor het dorp van Scheveningen, om dat voor verdere inundatie te behoeden, bepaalt, dat deze dijk volgens de keur daarop gemaakt verder voltooid zal worden op kosten van die van Den Haag en dat de tesorier van Den Haag daarover rekening en verantwoording zal doen.⁴⁴²
- 9-12-1570 [Regest 358] Pieter de Vryes en Adriaen Willemsz Cryep, schepenen in Den Haag, oorkonden, dat Aelewijn van Leeuwen, als man en voogd van Maria Ysnoutsdr mede erfgenaam van haar grootvader Adriaen Jansz, verklaarde verkocht te hebben aan Dirck Adriaensz, achtergelaten weeskind van Mr. Adriaen Dircxsz, in zijn leven pensionaris van Delft, een jaarlijkse losrente van 12 gulden ten laste van 't corpus van Den Haag, te betalen St. Jansdag decollatio.⁴⁴³
- 24-4-1571 [Regest 359] Filips, Koning van Castilië etc. verlengt het octrooi voor burgemeesters en regeerders van den Haghe tot het heffen van tol aan het Noordeinde nogmaals voor de tijd van 6 jaar.⁴⁴⁴
- 26-4-1571 [Regest 360] Het Hof van Holland geeft aan Dirck Paeu, schepen van Den Haag commissie tot het waarnemen van het baljuwschap van Den Haag wegens de afwezigheid tengevolge van arrestatie van Guillaume le Grandt, baljuw, en omdat Claes van Dam, schepen van Den Haag, die bij provisie met de waarneming was belast door den Hove van Holland te zeer bezet is door andere besognes zoals die van dijkgraaf, heemraad en waersman.⁴⁴⁵
- 9-7-1571 [Regest 361] De Graaf van Boussu, stadhouder, met president en raden en die van de rekenkamer, geordonneerd hebbende om dag en nacht de wacht te houden langs het zeestrand tegen de geuzen en rebellen, machtigen de regeerders van Den Haag een capitale omslag te doen van 93 Car. guld. per maand over de huisluiden van Eyckenduynen, Halfloosduinen en Haagambacht om daaruit de kosten te betalen.⁴⁴⁶

- 1-12-1571 [Regest 362] Mr. Cornelis de Jonge, Heer van Baertwijck, Ottho van Egmond, heer van Kenenburg, Johan de Heuyter, Pieter van Bronckhorst en Abraham van Almonde, hoogheemraden van Delfland, oorkonden, dat zij uitspraak doen in het geschil tussen Jan Symonsz, ambachtsbewaarder, en de gemene ingelanden van Wateringen enerzijds en Aernt Buys, ambachtsbewaarder van Haagambacht en Claes Pietersz Lubbe ambachtsbewaarder van Segbroek, gedaagden anderzijds, betreffende het bijdragen van Haagambacht en Segbroek in de kosten van dijkwerken in Delfland, ressorterende onder Monster, Wateringen etc.⁴⁴⁷
- 1-1-1572 [Regest 363] Baljuw, schout, burgemeesters en schepenen van Den Haag oorkonden, dat zij een overeenkomst hebben gesloten met Mr. Cornelis Sconeus van der Goude, schoolmeester binnen de stad Haarlem, om na het overlijden van Mr. Wouter van Wijck, in leven rector van de grote gemene schole in Den Haag, het rectorsambt op zich te nemen en het te bedienen op zekere voorwaarden.⁴⁴⁸
- 6-2-1572 [Regest 364] Rombout Willemsz. (Busschart), priester, tweede schoolmeester, vraagt aan schout, burgemeesters en schepenen van Den Haag verbetering van zijn wedde, omdat zijn voorganger Thomas Ghijssenburch, priester, meer genoot en omdat hij thans de school en kerkdienst waarneemt voor de overleden rector Mr. Wouter. Met appointement in margine, waarbij burgemeesters zijn wedde verhogen tot 10 pond VI. 's jaars.⁴⁴⁹
- 16-10-1572 [Regest 365] De Staten van Holland vergunnen, op verzoek van burgemeesters en regeerders van Den Haag betreffende de grote lasten en kosten, welke het vlek en 't corpus van Den Haag te dragen hebben gehad van de Spaanse soldaten, zowel als van de garnizoenen van de Graaf van der Marcke, gouverneur van Hollandt, welke niet kunnen worden opgebracht door afwezigheid van vele aanzienlijke inwoners, de heffing van een buitengewone accijns op bier en wijn, te innen zowel van de suppoosten van den Hove als van de ingezetenen.⁴⁵⁰
- 20-1-1573 [Regest 366] De Prins van Oranje, Graaf van Nassau, ordonneert, ter verschoning van de ingezetenen van 's Gravenhage, dat voortaan geen krijgslieden te voet of te paard, met of zonder vendelen, rotsgewijs of anderzins, zich daar mogen logeren zonder zijn uitdrukkelijk bevel en schriftelijke last.⁴⁵¹
- 8-10-1573 [Regest 367] Filips, Koning van Castilië, etc., geeft naar aanleiding van de resignatie door Cornelis Oem van Wyngaerden van diens functies in handen van de stadhouder en kapitein-generaal, de prins van Oranje, graaf van Nassau etc., ten behoeve van Cornelis van Mierop aan genoemde van Mierop commissie als baljuw en schout van Den Haag. Met relaas van de eedsaflegging door van Mierop 1573 oktober 16.⁴⁵²
- 9-10-1573 [Regest 368] Dijkgraaf en hoogheemraden oorkonden, dat er een accord gesloten is tussen Willem Moenssen, burgemeester, Jacob van Dorp en Vrenick Vericxs, schepenen van Den Haag, vervangende het gehele college van de magistraat enerzijds en Joris Huygensz, ambachtsbewaarder van Westescamp, Ghijs Pietersz, Aris Cornelisz, Gerrit Janssen en Jan Aemssen, ingelanden aldaar, Cornelis Pancraesz, ambachtsbewaarder van Oestescamp, Joost Janssen, Louris Pietersz, Jan Claesz, Heynrick Adriaenssen van Rijn, Pouwels Jacobsz en jonge Pieter Pietersz, ingelanden aldaar, vervangende tezamen de ambachtsbewaarders en burenen van Zegbrouck anderzijds, over de

- salarisregeling van schout, burgemeesters, schepenen, secretaris en bode, aanwezig ten schouwdage, en over de vergoeding van andere kosten.⁴⁵³
- 23-12-1573 [Regest 369] Het Hof van Holland stelt op advies van de rekenkamer bij provisie aan als baljuw van den Hage Willem van der Werve.⁴⁵⁴
- 31-12-1573 [Regest 370] J. Lezaen, Willem van Cryep en Jacob Snouckaert, commissarissen tot de zaken van politie in Noortholland verklaren, dat door de heer van Noirtcarnes gecommiteerd is bij provisie te wezen baljuw van Den Haag Jhr. Willem van der Werve, en dat deze als zodanig de eed in handen van Jacob Snouckaert heeft afgelegd.⁴⁵⁵
- 23-3-1574 [Regest 371] Die van den rade nevens zijne Excellentie stellen tot ontvangers van de accijnzen en imposten binnen den Hage aan Adriaen Willemsz van der Cryep en Roelof Heymansz, bode van Den Haag. Voor de ontvangst heeft zich borg gesteld Joost Jacobsz, burgemeester van Den Haag.⁴⁵⁶
- 20-5-1574 [Regest 372] Burgemeesters en schepenen in den Hage oorkonden, dat voor hen Jacob Allertsz, oud ongeveer 50 jaar, en Lenert Symonsz, oud ongeveer 45 jaar, kerkmeesters van de kerk van Scheveningen, ten verzoeken van de gemene stuurlieden en vissers, onder ede verklaard hebben, dat Adriaen Koenes als schrijver van de vis verschillende 'goedsgelden of kerckgelden', door hem ontvangen gedurende ten minste twee jaar, niet aan de kerk heeft afgedragen, maar in eigen zak gestoken heeft.⁴⁵⁷
- 20-5-1574 [Regest 373] Burgemeesters en schepenen in den Hage oorkonden, dat voor hen Ysbrant Broersz, oud ongeveer 70 jaar, Adriaen Jorisz, oud ongeveer 45 jaar, Adriaen Gerritsz Cocx, oud ongeveer 61 jaar, Jan Thijsz oud ongeveer 70 jaar, Lenaert Symonsz, oud ongeveer 45 jaar en Jacob Allerts., oud ongeveer 50 jaar, ten verzoeken van de gemene stuurlieden en vissers van Scheveningen, onder ede verklaard hebben, dat de afslag van vis bij mensenheugenis nooit aan één persoon is geweest, maar dat iedere stuurman naar goeddunken tot afslager kon nemen, die hij wilde gedurende een jaar tot Pinksteren toe. Voorts, dat in der tijd door Ghijsbrecht van Wijngaerden geprobeerd is in te voeren, wat Adriaen Koenes nu gaarne op zijn onwaarachtig voorgeven zou zien toegepast, maar dat hij toen ter tijd als schrijver van verschillende stuurlieden tegen Ghijsbrecht van Wijngaerden verklaard had, dat het schrijverschap geen ambacht is, en de maatregel om een schrijver aan te stellen toen achterwege gebleven is.⁴⁵⁸
- 21-8-1574 [Regest 374] Baljuw, schout, burgemeesters en gerecht van Den Haag staan toe aan de Leprooshuysmeesters buiten den Hage, om ter voorziening in de armoede van het huis tengevolge van de 'scarpes benauden tijdt van oorloge', en omdat hun rentmeester absent blijft, de somma van 100 Car. guld. op renten de penning zestien te mogen opnemen en daarvoor de bezittingen van het huis te verbinden.⁴⁵⁹
- 11-9-1574 [Regest 375] De luyden van de reeckeninghe des Conincxs in den Hage, nu residerende 't Utrecht stellen op advies van de rentmeester-generaal van Noordholland, Engelbert van den Sande, provisioneel tot bode van den Hage aan Cornelis Cornelisz in de plaats van diens overleden vader Cornelis Pietersz.⁴⁶⁰
- 16-12-1574 [Regest 376] Die van de finantie neffens zijne Excellentie staan burgemeesters en regeerders van den Hage toe, dat zij hun accijnzen zullen mogen ontvangen en collecteren naar ouder gewoonte en om daartoe te stellen hun gecommiteerde.⁴⁶¹

Noten

<i>Bourgoensche Charters</i>	P.A.S. van Limburg Brouwer, <i>Boergoensche charters 1428-1482</i> (Amsterdam-Den Haag 1869)
<i>Inventaris</i>	G. 't Hart, <i>Inventaris van het Oud-Archief der gemeente 's-Gravenhage</i> 2 delen (Den Haag 1957)
GADH	Gemeentearchief Den Haag
De Riemer	J. de Riemer, <i>Beschrijving van 's-Gravenhage</i> 4 banden (heruitgave Den Haag 1973)
Van Mieris	F. van Mieris, <i>Groot charterboek der graaven van Holland, van Zeeland en heeren van Vriesland (t/m Jacoba)</i> 4 delen (Leiden 1753-56)

¹ Ik heb de regesten in mei 2016 gedownload. Nu, 3 april 2020, kan ik ze niet meer terug vinden op de site van het Gemeentearchief Den Haag.

² GADH, Oud-Archief inv.nr.694, inv.nr.753 f.1 en inv.nr.754 f.1. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 538 regist 1.

³ GADH, Oud-Archief inv.nr.695, inv.nr.753 f.1 en inv.nr.754 f.1. Gepubliceerd in De Riemer I 71 en II 295; en in Van Mieris III 255. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 538 regist 2.

⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.696, inv.nr.753 f.86 en inv.nr.754 f.89. Gepubliceerd in De Riemer II 296 en Van Mieris III 278. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 538 regist 3.

⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.2 en inv.nr.754 f.2. Gepubliceerd in De Riemer II 297 en Van Mieris III 304. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 539 regist 4.

⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.697, inv.nr.753 f.106v en inv.nr.754 f.113v. Gepubliceerd in De Riemer II 301 en Van Mieris III 331. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 538 regist 5.

⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.698, inv.nr.753 f.2v en inv.nr.754 f.3. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 539-540 regist 6.

⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.146v en inv.nr.754 f.168. Gepubliceerd Van Mieris III 466. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 540 regist 7.

⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.699, inv.nr.753 f.3, inv.nr.754 f.3v en inv.nr.2808 f.1. Gepubliceerd in De Riemer II 304 en Van Mieris III 725. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 540 regist 8.

¹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.700, inv.nr.753 f.4v en inv.nr.754 f.5. Gepubliceerd in De Riemer II 306 en Van Mieris IV 89. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 540-5412 regist 9.

¹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.86v en inv.nr.754 f.89v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 541 regist 10.

¹² GADH, Oud-Archief inv.nr.701, inv.nr.753 f.6v en inv.nr.754 f.7v-f.8. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 541-542 regist 11.

¹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.49 en inv.nr.181 f.88v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 542 regist 12.

¹⁴ Ook niet m.b.v. Kersing 35-36.

¹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.17, inv.nr.181 f.34v en inv.nr.4116. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 542 regist 13.

¹⁶ Ter Meer Derval 31 en 71.

¹⁷ Pabon 123.

¹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.7 en inv.nr.754 f.8. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 542-543 regist 14.

¹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.48v en inv.nr.181 f.88. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 543 regist 15.

²⁰ Ook niet m.b.v. Kersing 35-36.

²¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.66 en inv.nr.181 f.114v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 543 regist 16.

²² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.49 en inv.nr.181 f.89. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 544 regist 17.

²³ Ook niet m.b.v. Kersing 35-36.

²⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.173ev en inv.nr.754 f.217vev. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 544 regist 18. Gepubliceerd in S.Muller Fzn met index door M.I. van Soest, *Regesten van het archief van de bisschoppen van Utrecht (722-1528)* 4 delen (Utrecht 1917-1923) II 189 nr.2820 en in Van Mieris IV 1029. Ook regist in *Boergoensche charters* 21.

²⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.5490. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 544-545 regist 19.

²⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.702, inv.nr.753 f.9 en inv.nr.754 f.9v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 545 regist 20.

²⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.39, inv.nr.181 f.72 en inv.nr.2636. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 545 regist 21.

²⁸ Ter Meer Derval 113.

²⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.9v en inv.nr.754 f.11. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 545-546 regist 22.

- ³⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.703, inv.nr.753 f.199 en inv.nr.754 f.130. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 543 regest 23.
- ³¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.49v en inv.nr.181 f.90. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 546 regest 24.
- ³² Ook niet m.b.v. Kersing 35-36.
- ³³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.120 en inv.nr.754 f.131v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 547 regest 25. Regest in *Boergoensche charters* 99.
- ³⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.704, inv.nr.753 f.10v, inv.nr.754 f.12 en inv.nr.759 f.3.. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 547 regest 26. Gepubliceerd in De Riemer III 317. Regest in *Boergoensche charters* 103.
- ³⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.18 en inv.nr.181 f.35v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 547-548 regest 27.
- ³⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.50 en inv.nr.181 f.90v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 548 regest 28.
- ³⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.120v, inv.nr.754 f.132 en inv.nr.4958. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 548 regest 29.
- ³⁸ GADH Oud-Archief inv.nr.4664. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 549 regest 30.
- ³⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.12, inv.nr.754 f.14 en inv.nr.4959. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 549 regest 31. Regest in *Boergoensche charters* 121.
- ⁴⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.705, inv.nr.753 f.62 en inv.nr.754 f.67. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 549 regest 32. Regest in *Boergoensche charters* 125.
- ⁴¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.4v en inv.nr.181 f.10v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 549-550 regest 33.
- ⁴² GADH, Oud-Archief inv.nr.706, inv.nr.753 f.117-f.118 en inv.nr.754 f.127v-f.129. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 550 regest 34. Regest in *Boergoensche charters* 129.
- ⁴³ GADH, Oud-Archief inv.nr.5491. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 550 regest 35.
- ⁴⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.194 en inv.nr.754 f.257. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 550 regest 36.
- ⁴⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.161v en inv.nr.754 f.196v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 551 regest 37.
- ⁴⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.4170. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 551 regest 38.
- ⁴⁷ Ter Meer Derval 95.
- ⁴⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.707, inv.nr.753 f.14v, inv.nr.754 f.17v-f.20 en inv.nr.2808 f.28. Gepubliceerd in De Riemer II 328. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 551 regest 39. Regest in *Boergoensche charters* 142.
- ⁴⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4970. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 552 regest 40.
- ⁵⁰ Ter Meer Derval 71.
- ⁵¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.708, inv.nr.753 f.47v, inv.nr.754 f.58-f.62. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 552 regest 41. Regest in *Boergoensche charters* 146.
- ⁵² GADH, Oud-Archief inv.nr.709. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 552 regest 42.
- ⁵³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.64v, inv.nr.181 f.112v en inv.nr.2156. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 552-553 regest 43.
- ⁵⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.193v en inv.nr.181 f.256v-f.257. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 553 regest 44.
- ⁵⁵ Pabon 47-48.
- ⁵⁶ Ter Meer Derval 121.
- ⁵⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.21, inv.nr.181 f.41 en inv.nr.4960. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 553 regest 45.
- ⁵⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.4202. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 553-554 regest 46. Regest in *Boergoensche charters* 159.
- ⁵⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4202. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 554 regest 47. Regest in *Boergoensche charters* 161.
- ⁶⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.194 en inv.nr.754 f.258. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 554 regest 48.
- ⁶¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.2838, inv.nr.753 f.31v, inv.nr.754 f.37v en inv.nr.2808 f.30. Gepubliceerd in De Riemer II 330. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 554 regest 49. Regest in *Boergoensche charters* 164.
- ⁶² GADH, Oud-Archief inv.nr.2839, inv.nr.753 f.121v, inv.nr.754 f.133v en inv.nr.2808 f.33. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 555 regest 50.
- ⁶³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.6 en inv.nr.754 f.14v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 555 regest 51.
- ⁶⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.194v en inv.nr.754 f.259. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 556 regest 52.
- ⁶⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.194v en inv.nr.754 f.258v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 556 regest 53.
- ⁶⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.710, inv.nr.753 f.116v en inv.nr.754 f.127. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 556 regest 54.
- ⁶⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.150v en inv.nr.754 f.173v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 556-557 regest 55.
- ⁶⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.711, inv.nr.753 f.113v en inv.nr.754 f.123. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 557 regest 56.
- ⁶⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.711, inv.nr.753 f.115 en inv.nr.754 f.124v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 557 regest 57.

- ⁷⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.712, inv.nr.753 f.17v, inv.nr.754 f.22 en inv.nr.2808 f.1. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 557-558 regest 58. Gepubliceerd in De Riemer II 336.
- ⁷¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.2176. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 558 regest 59.
- ⁷² GADH, Oud-Archief inv.nr.2157. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 558 regest 60.
- ⁷³ GADH, Oud-Archief inv.nr.713, inv.nr.753 f.115v en inv.nr.754 f.126. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 558 regest 61.
- ⁷⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2840. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 558-559 regest 62.
- ⁷⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.714, inv.nr.753 f.20, inv.nr.754 f.24v en inv.nr.2808 f.4. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 559 regest 63. Gepubliceerd bij De Riemer II 338.
- ⁷⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.2840. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 559 regest 64.
- ⁷⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.2121, inv.nr.753 f.86v en inv.nr.754 f.90. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 559 regest 65.
- ⁷⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.760, inv.nr.753 f.22 en inv.nr.754 f.27. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 560 regest 66.
- ⁷⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.2177. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 560 regest 67.
- ⁸⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.715, inv.nr.753 f.23 en inv.nr.754 f.28. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 560-561 regest 68.
- ⁸¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4204. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 561 regest 69.
- ⁸² GADH, Oud-Archief inv.nr.716, inv.nr.753 f.24v, inv.nr.754 f.30 en inv.nr.2808 f.7. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 561 regest 70.
- ⁸³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.125 en inv.nr.181 f.13. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 561-562 regest 71.
- ⁸⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2158. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 562 regest 72.
- ⁸⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2159. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 562 regest 73.
- ⁸⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.4206. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 562 regest 74.
- ⁸⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.8v en inv.nr.181 f.18. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 563 regest 75.
- ⁸⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.717, inv.nr.753 f.27v, inv.nr.754 f.33 en inv.nr.2808 f.10. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 563 regest 76.
- ⁸⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.33v en inv.nr.754 f.40v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 563 regest 77.
- ⁹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.2108. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 563 regest 78.
- ⁹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4665. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 564 regest 79.
- ⁹² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.8 en inv.nr.181 f.16. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 564 regest 80.
- ⁹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.44v en inv.nr.181 f.81. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 564 regest 81.
- ⁹⁴ Ter Meer Derval 83.
- ⁹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2160, inv.nr.180 f.30v en inv.nr.181 f.57. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 564-565 regest 82.
- ⁹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.2161. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 565 regest 83.
- ⁹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.718, inv.nr.753 f.63, inv.nr.754 f.68 en inv.nr.759 f.4. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 565 regest 84.
- ⁹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.2162. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 565 regest 85.
- ⁹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.5v en inv.nr.181 f.12v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 566 regest 86.
- ¹⁰⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.1v en inv.nr.181 f.2v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 566 regest 87.
- ¹⁰¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.719, inv.nr.753 f.147 en inv.nr.754 f.168v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 566 regest 88.
- ¹⁰² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.166v en inv.nr.181 f.272. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 566-567 regest 89.
- ¹⁰³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.148 en inv.nr.754 f.170v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 567 regest 90.
- ¹⁰⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2122, inv.nr.753 f.34 en inv.nr.754 f.41. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 567 regest 91.
- ¹⁰⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2123, inv.nr.753 f.35v en inv.nr.754 f.42v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 568 regest 92.
- ¹⁰⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.2163. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 568 regest 93.
- ¹⁰⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.2164. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 568 regest 94.
- ¹⁰⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.2124, inv.nr.753 f.40v en inv.nr.754 f.49. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 568-569 regest 95.
- ¹⁰⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.42v en inv.nr.754 f.51v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 569 regest 96.
- ¹¹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.45v en inv.nr.754 f.56v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 569 regest 97.
- ¹¹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.2125, inv.nr.753 f.41 en inv.nr.754 f.49v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 570 regest 98.
- ¹¹² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.45v en inv.nr.754 f.57. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 570 regest 99.
- ¹¹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.4205. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 570 regest 100.

- ¹¹⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.46 en inv.nr.754 f.57v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 571 regest 101.
- ¹¹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 571 regest 102.
- ¹¹⁶ Identificatie naar Ter Meer Derval 37-38.
- ¹¹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 571 regest 103.
- ¹¹⁸ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹¹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 572 regest 104.
- ¹²⁰ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹²¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 572 regest 105.
- ¹²² Ter Meer Derval 37-38.
- ¹²³ Ter Meer Derval 69.
- ¹²⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 572-573 regest 106.
- ¹²⁵ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹²⁶ Ter Meer Derval 76.
- ¹²⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 573 regest 107.
- ¹²⁸ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹²⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 573 regest 108.
- ¹³⁰ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹³¹ Ter Meer Derval 29.
- ¹³² GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 574 regest 109.
- ¹³³ Ter Meer Derval 37-38.
- ¹³⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2165. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 574 regest 110.
- ¹³⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2168. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 574 regest 111.
- ¹³⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.2 en inv.nr.181 f.3. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 574 regest 112.
- ¹³⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.2 en inv.nr.181 f.3v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 575 regest 113.
- ¹³⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.2167. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 575 regest 114.
- ¹³⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.12v en inv.nr.181 f.26. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 575 regest 115.
- ¹⁴⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.892. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 575 regest 116.
- ¹⁴¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.6206. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 576 regest 117.
- ¹⁴² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.5 en inv.nr.181 f.12. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 576 regest 118.
- ¹⁴³ GADH, Oud-Archief inv.nr.2168. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 576 regest 119.
- ¹⁴⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2637. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 576 regest 120.
- ¹⁴⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2169. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 576-577 regest 121.
- ¹⁴⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.2170. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 577 regest 122.
- ¹⁴⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.69, inv.nr.754 f.70 en inv.nr.2126. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 577 regest 123.
- ¹⁴⁸ GADH, Oud-Archief Inv.nr.720, inv.nr.753 f.72 en inv.nr.754 f.73. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 577 regest 124.
- ¹⁴⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.721, inv.nr.753 f.27 en inv.nr.754 f.76. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 578-579 regest 125.
- ¹⁵⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.722 en inv.nr.182 f.342v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 579-580 regest 126.
- ¹⁵¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.344v en inv.nr.892. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 580 regest 127.
- ¹⁵² GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.345 en inv.nr.892. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 580 regest 128.
- ¹⁵³ GADH, Oud-Archief inv.nr.2176. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 580 regest 129.
- ¹⁵⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.56v, inv.nr.181 f.101 en inv.nr.6154. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 581 regest 130.
- ¹⁵⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.63, inv.nr.181 f.109v en inv.nr.4071. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 581 regest 131.
- ¹⁵⁶ Ter Meer Derval 57.
- ¹⁵⁷ Pabon 350.
- ¹⁵⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.81, inv.nr.754 f.81 en inv.nr.2127. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 581 regest 132.
- ¹⁵⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.723, inv.nr.753 f.105 en inv.nr.754 f.111. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 582 regest 133.
- ¹⁶⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.8v, inv.nr.754 f.83, inv.nr.2808 f.14v en inv.nr.2841. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 582 regest 134.
- ¹⁶¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.84v, inv.nr.754 f.87v, inv.nr.2808 f.84v en inv.nr.2842. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 582-583 regest 135.
- ¹⁶² GADH, Oud-Archief inv.nr.4971. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 583 regest 136.
- ¹⁶³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.63v, inv.nr.181 f.110 en inv.nr.4072. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 583 regest 137.

- ¹⁶⁴ Ter Meer Derval 57.
- ¹⁶⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.5675. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 583 regist 138.
- ¹⁶⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.2v en inv.nr.181 f.4. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 584 regist 139.
- ¹⁶⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.761. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 584 regist 140.
- ¹⁶⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.761. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 584 regist 141.
- ¹⁶⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.3v en inv.nr.181 f.6. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 584-585 regist 142.
- ¹⁷⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.101, inv.nr.754 f.97v en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 584 regist 143.
- ¹⁷¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.102v, inv.nr.754 f.99v, inv.nr.2808 f.24v en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 585 regist 144.
- ¹⁷² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.102v, inv.nr.754 f.100, inv.nr.2808 f.24v en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 586 regist 145.
- ¹⁷³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.103, inv.nr.754 f.100v, inv.nr.2808 f.25 en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 586 regist 146.
- ¹⁷⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.5322. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 586 regist 146a.
- ¹⁷⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.103, inv.nr.754 f.100v, inv.nr.2808 f.25v en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 586-587 regist 147.
- ¹⁷⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.345v en inv.nr.724. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 587 regist 148.
- ¹⁷⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.2171. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 587 regist 149.
- ¹⁷⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.1 en inv.nr.181 f.1. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 587-588 regist 150.
- ¹⁷⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.98, inv.nr.754 f.93v en inv.nr.2808 f.20. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 588 regist 151.
- ¹⁸⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.6207. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 588 regist 152.
- ¹⁸¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.6208. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 588 regist 153.
- ¹⁸² GADH, Oud-Archief inv.nr.893. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 588-589 regist 154.
- ¹⁸³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.4 en inv.nr.181 f.7. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 589 regist 155.
- ¹⁸⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.133v, inv.nr.754 f.149 en inv.nr.6209. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 589 regist 156.
- ¹⁸⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.129v en inv.nr.754 f.143v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 590 regist 157.
- ¹⁸⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.127 en inv.nr.754 f.140v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 590 regist 158.
- Gepubliceerd in De Riemer 345.
- ¹⁸⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.9v en inv.nr.181 f.19v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 590 regist 159.
- ¹⁸⁸ GADH inv.nr.182 f.355 en inv.nr.725. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 590 regist 160.
- ¹⁸⁹ GADH inv.nr.182 f.360 en inv.nr.726. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 591 regist 161.
- ¹⁹⁰ GADH inv.nr.182 f.352v en inv.nr.727. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 591 regist 162.
- ¹⁹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.728, inv.nr.753 f.87v en inv.nr.754 f.91v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 591-592 regist 163.
- ¹⁹² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.125, inv.nr.754 f.138v en inv.nr.807. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 592 regist 164.
- ¹⁹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.24 en inv.nr.181 f.45v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 592-593 regist 165.
- ¹⁹⁴ Ter Meer Derval 83.
- ¹⁹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.23v en inv.nr.181 f.45. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 593 regist 166.
- ¹⁹⁶ Ter Meer Derval 83.
- ¹⁹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.199v, inv.nr.754 f.1267 en inv.nr.762. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 593 regist 167.
- ¹⁹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.10v en inv.nr.181 f.21. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 593-594 regist 168.
- ¹⁹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.361 en inv.nr.729. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 594 regist 169.
- ²⁰⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.363 en inv.nr.729. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 594 regist 170.
- ²⁰¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.61v, inv.nr.181 f.107 en inv.nr.4077. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 594 regist 171.
- ²⁰² Ter Meer Derval 37.
- ²⁰³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.61v en inv.nr.181 f.107v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 594-595 regist 172.
- ²⁰⁴ Ter Meer Derval 37.
- ²⁰⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.13v en f.43, inv.nr.181 f.27v en f.78, en inv.nr.5457. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 595 regist 173.
- ²⁰⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.9v en inv.nr.181 f.19. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 595-596 regist 174.
- ²⁰⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.9 en inv.nr.181 f.18v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 596 regist 175.

- ²⁰⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.24v, inv.nr.181 f.46 en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 596 regist 176.
- ²⁰⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.129v en inv.nr.181 f.218v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 597 regist 177.
- ²¹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.4666. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 597 regist 178.
- ²¹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4667. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 597 regist 179.
- ²¹² GADH, Oud-Archief inv.nr.2172. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 598 regist 180.
- ²¹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.11v, inv.nr.181 f.23v en inv.nr.5331. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 598 regist 181.
- ²¹⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.13 en inv.nr.181 f.26v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 598 regist 182.
- ²¹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.13v en inv.nr.181 f.27. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 598-599 regist 183.
- ²¹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.26v en inv.nr.181 f.49v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 599 regist 184.
- ²¹⁷ Ter Meer Derval 117.
- ²¹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.4972. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 599 regist 185.
- ²¹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.3900. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 599-600 regist 185a.
- ²²⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.33 en inv.nr.181 f.61. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 600 regist 186.
- ²²¹ Ter Meer Derval 55.
- ²²² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.59, inv.nr.181 f.104v en inv.nr.6155. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 600 regist 187.
- ²²³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.57, inv.nr.181 f.102 en inv.nr.6156. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 601 regist 188.
- ²²⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.58 en inv.nr.181 f.103. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 601 regist 189.
- ²²⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.58v en inv.nr.181 f.103v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 601 regist 190.
- ²²⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.104, inv.nr.754 f.101v, inv.nr.2808 f.26v en inv.nr.2845. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 602 regist 191.
- ²²⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.103v, inv.nr.754 f.101, inv.nr.2808 f.26 en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 602 regist 192.
- ²²⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.10 en inv.nr.181 f.20v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 602 regist 193.
- ²²⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 602-603 regist 194.
- ²³⁰ Ter Meer Derval 38.
- ²³¹ Ter Meer Derval 111.
- ²³² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.62 en inv.nr.181 f.108. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 603 regist 195.
- ²³³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.11 en inv.nr.181 f.22. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 603 regist 196.
- ²³⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.28, inv.nr.181 f.22v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 603 regist 197.
- ²³⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.25, inv.nr.181 f.47 en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 604 regist 198.
- ²³⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.143v en inv.nr.754 f.161. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 604 regist 199.
- ²³⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.109v, inv.nr.754 f.117v en inv.nr.5492. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 604 regist 200.
- ²³⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.16v, inv.nr.181 f.33 en inv.nr.4116. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 606 regist 201.
- ²³⁹ Ter Meer Derval 31.
- ²⁴⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.12, inv.nr.181 f.24v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 605 regist 202.
- ²⁴¹ Ter Meer Derval 121.
- ²⁴² GADH, Oud-Archief inv.nr.2170. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 605 regist 203.
- ²⁴³ GADH, Oud-Archief inv.nr.2173. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 605-606 regist 204.
- ²⁴⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.730, inv.nr.753 f.90 en inv.nr.754 f.103v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 606 regist 205.
- ²⁴⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.731 inv.nr.753 f.92 en inv.nr.754 f.103. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 606 regist 206.
- ²⁴⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.732, inv.nr.753 f.94 en f.245, en inv.nr.754 f.105v en 342v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 606-607 regist 207.
- ²⁴⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.95, inv.nr.754 f.107v en inv.nr.6156. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 607 regist 208.
- ²⁴⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.97v, inv.nr.754 f.110v en inv.nr.5156. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 607 regist 209.
- ²⁴⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.14, inv.nr.181 f.28v, inv.nr.733, inv.nr.753 f.157v en inv.nr.754 f.188v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 606-607 regist 210.
- ²⁵⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.33v en inv.nr.181 f.62v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 608 regist 211.
- ²⁵¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.34 en inv.nr.181 f.63. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 608 regist 212.

- ²⁵² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.14v, inv.nr.181 f.30 en inv.nr.6312. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 608 regest 213.
- ²⁵³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.113, inv.nr.754 f.122 en inv.nr.763. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 609 regest 214.
- ²⁵⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.10 en inv.nr.181 f.20v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 609 regest 215.
- ²⁵⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.103v, inv.nr.754 f.101v, inv.nr.2808 f.26 en inv.nr.2844. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 609 regest 216.
- ²⁵⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.25 en inv.nr.181 f.12v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 609-610 regest 217.
- ²⁵⁷ Ter Meer Derval 45.
- ²⁵⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.364 en inv.nr.734. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 610 regest 218.
- ²⁵⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.6210. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 610-611 regest 219.
- ²⁶⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.107v, inv.nr.754 f.115 en inv.nr.5493. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 611 regest 220.
- ²⁶¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.11v en inv.nr.181 f.23. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 611 regest 221.
- ²⁶² GADH, Oud-Archief inv.nr.6211. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 611-612 regest 222.
- ²⁶³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.110, inv.nr.754 f.118 en inv.nr.5494. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 611 regest 223.
- ²⁶⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.16v, inv.nr.181 f.33v en inv.nr.4116. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 612 regest 224.
- ²⁶⁵ Ter Meer Derval 31.
- ²⁶⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.17, inv.nr.181 f.35 en inv.nr.4116. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 612-613 regest 225.
- ²⁶⁷ Ter Meer Derval 31.
- ²⁶⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.156v en inv.nr.754 f.187v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 613 regest 226.
- ²⁶⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.62v, inv.nr.181 f.108v en inv.nr.2174. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 612-613 regest 227.
- ²⁷⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.145, inv.nr.754 f.165 en inv.nr.2128. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 614 regest 228.
- ²⁷¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.65, inv.nr.181 f.112v en inv.nr.2156. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 614 regest 229.
- ²⁷² GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.368 en inv.nr.735. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 614 regest 230.
- ²⁷³ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.372 en inv.nr.735. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 614-615 regest 231.
- ²⁷⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.372v en inv.nr.735. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 615 regest 232.
- ²⁷⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f60 en inv.nr.181 f.105v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 615 regest 233.
- ²⁷⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.25v, inv.nr.181 f.47v en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 615-616 regest 234.
- ²⁷⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.26, inv.nr.181 f.48v en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 616 regest 235.
- ²⁷⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.59 en inv.nr.181 f.104. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 616 regest 236.
- ²⁷⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.30, inv.nr.181 f.56v en inv.nr.5409. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 616 regest 237.
- ²⁸⁰ Ter Meer Derval 124.
- ²⁸¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.373 en inv.nr.5495. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 617 regest 238.
- ²⁸² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.152, inv.nr.181 f.250 en inv.nr.5354. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 618 regest 239.
- ²⁸³ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.378v-f.380 en inv.nr.5497. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 618 regest 240.
- ²⁸⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.26v, inv.nr.181 f.49 en inv.nr.4135. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 619 regest 241.
- ²⁸⁵ Ter Meer Derval 38.
- ²⁸⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.28v en inv.nr.181 f.53. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 619 regest 242.
- ²⁸⁷ Ter Meer Derval 45.
- ²⁸⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.154 en inv.nr.181 f.253. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 619 regest 243.
- ²⁸⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.153v en inv.nr.181 f.252v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 620 regest 244.
- ²⁹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.153 en inv.nr.181 f.251v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 620 regest 245.
- ²⁹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.37v en inv.nr.181 f.69. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 620 regest 246.
- ²⁹² Ter Meer Derval 90.
- ²⁹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.37v en inv.nr.181 f.69v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 620 regest 247.
- ²⁹⁴ Ter Meer Derval 107.

- ²⁹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.32 en inv.nr.181 f.59v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 621 regest 248.
- ²⁹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.28v, inv.nr.181 f.54 en inv.nr.5458. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 621 regest 249.
- ²⁹⁷ Ter Meer Derval 55-56.
- ²⁹⁸ Nationaal Archief, Archief Staten van Holland inv.nr.622 Tiende Penning 1553 Eerste kohier f.17.
- ²⁹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.32 en inv.nr.181 f.60. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 621 regest 250.
- ³⁰⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.29v en inv.nr.181 f.54v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 621-622 regest 251.
- ³⁰¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.5327. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 622 regest 251a.
- ³⁰² Ter Meer Derval 55.
- ³⁰³ Nationaal Archief, Archief Staten van Holland inv.nr.622 Tiende Penning 1553 Eerste kohier f.17.
- ³⁰⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.29v en inv.nr.181 f.55. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 622 regest 252.
- ³⁰⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.32v en inv.nr.181 f.60. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 622-623 regest 253.
- ³⁰⁶ Ter Meer Derval 65.
- ³⁰⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.64, inv.nr.181 f.110v en inv.nr.4074 Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 623 regest 254.
- ³⁰⁸ Ter Meer Derval 65.
- ³⁰⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.31 en inv.nr.181 f.57v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 623 regest 255.
- ³¹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.31 en inv.nr.181 f.58. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 624 regest 256.
- ³¹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.32v en inv.nr.181 f.61. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 624 regest 257.
- ³¹² GADH, Oud-Archief inv.nr.2168. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 624 regest 258.
- ³¹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.31v en inv.nr.181 f.59. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 625 regest 259.
- ³¹⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.736, inv.nr.753 f.153 en inv.nr.754 f.179v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 625 regest 260.
- ³¹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.981. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 625 regest 261.
- ³¹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.737, inv.nr.753 f.154v en inv.nr.754 f.183v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 626 regest 262.
- ³¹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.2175. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 626 regest 263.
- ³¹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.737, inv.nr.753 f.156, inv.nr.754 f.186 en inv.nr.2129. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 626 regest 264.
- ³¹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.33 en inv.nr.181 f.61v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 626-627 regest 265.
- ³²⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.981. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 627 regest 266.
- ³²¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.2175. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 627 regest 267.
- ³²² GADH, Oud-Archief inv.nr.981. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 627 regest 268.
- ³²³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.36v en inv.nr.181 f.67v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 627-628 regest 269.
- ³²⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.981. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 628 regest 270.
- ³²⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.34v en inv.nr.181 f.63v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 628 regest 271.
- ³²⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.35v en inv.nr.181 f.66v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 628-629 regest 272.
- ³²⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.35 en inv.nr.181 f.65. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 629 regest 273.
- ³²⁸ Ter Meer Derval 81.
- ³²⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.34v en inv.nr.181 f.64v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 629 regest 274.
- ³³⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.2175. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 629 regest 275.
- ³³¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.38v en inv.nr.181 f.70v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 630 regest 276.
- ³³² Ter Meer Derval 116-117.
- ³³³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.38 en inv.nr.181 f.70. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 630 regest 277.
- ³³⁴ Ter Meer Derval 116-117.
- ³³⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2175. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 630 regest 278.
- ³³⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.36v, inv.nr.181 f.68 en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 631 regest 279.
- ³³⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.381 en inv.nr.738. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 631 regest 280.
- ³³⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.1016. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 631 regest 281.
- ³³⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.383 en inv.nr.2810. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 631 regest 282.
- ³⁴⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.45v en inv.nr.181 f.83. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 632 regest 283.
- ³⁴¹ Ter Meer Derval 83.
- ³⁴² Ter Meer Derval 32.
- ³⁴³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.47 en inv.nr.181 f.85. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 632 regest 284.

- ³⁴⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.47v en inv.nr.181 f.85v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 632 regest 285.
- ³⁴⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.739, inv.nr.753 f.159 en inv.nr.754 f.192. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 633 regest 286.
- ³⁴⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.39, inv.nr.181 f.71v en inv.nr.2636. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 633 regest 287.
- ³⁴⁷ Ter Meer Derval 113.
- ³⁴⁸ GADH inv.nr.753 f.159, inv.nr.754 f.194v en inv.nr.4060. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 633 regest 288.
- ³⁴⁹ Ter Meer Derval 116-117.
- ³⁵⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.39v, inv.nr.181 f.72v en inv.nr.2636. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 634 regest 289.
- ³⁵¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.40 en inv.nr.181 f.73. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 634 regest 290.
- ³⁵² GADH, Oud-Archief inv.nr.981. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 635 regest 291.
- ³⁵³ GADH, Oud-Archief inv.nr.5811. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 635 regest 292.
- ³⁵⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.5926. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 635 regest 293.
- ³⁵⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.5927. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 635-636 regest 294.
- ³⁵⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.2176. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 636 regest 295.
- ³⁵⁷ Ter Meer Derval 35.
- ³⁵⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.5927. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 636 regest 296.
- ³⁵⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.204v en inv.nr.754 f.277 Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 636-637 regest 297.
- ³⁶⁰ Ter Meer Derval 104.
- ³⁶¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.41, inv.nr.181 f.74v en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 637 regest 298.
- ³⁶² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.66v en inv.nr.181 f.115. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 637 regest 299.
- ³⁶³ Ter Meer Derval 45.
- ³⁶⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.205v, inv.nr.754 f.278v en inv.nr.6114. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 637 regest 300.
- ³⁶⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.158, inv.nr.754 f.190 en inv.nr.740. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 637 regest 301.
- ³⁶⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.42, inv.nr.181 f.76, inv.nr.753 f.163 en inv.nr.754 f.199. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 638-639 regest 302. Volledige tekst in G.'t Hart en H.F.W.D.Fischer, *Costumen van 's-Gravenhage 1451-1609* (Utrecht 1963) 90-93 nr.74 op basis van GADH Oud Archief inv.nr.608 f.189-f.191v.
- ³⁶⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.65 en inv.nr.181 f.113. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 639 regest 303.
- ³⁶⁸ Ter Meer Derval 91 en 99.
- ³⁶⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.50v en inv.nr.181 f.91v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 639 regest 304.
- ³⁷⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.50v en inv.nr.181 f.91. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 640 regest 305.
- ³⁷¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.49v en inv.nr.181 f.89. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 640 regest 306.
- ³⁷² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.171v, inv.nr.754 f.214v en inv.nr.5498. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 640 regest 307.
- ³⁷³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.168v, inv.nr.754 f.209 en inv.nr.5499. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 641 regest 308.
- ³⁷⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.205v en inv.nr.754 f.279. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 641 regest 309.
- ³⁷⁵ Ter Meer Derval 104.
- ³⁷⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.206 en f.951, en inv.nr.754 f.259v en f.280. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 641-642 regest 310.
- ³⁷⁷ Ter Meer Derval 104.
- ³⁷⁸ Ter Meer Derval 31.
- ³⁷⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.894. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 642 regest 311.
- ³⁸⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.741, inv.nr.753 f.164v en inv.nr.754 f.201v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 642 regest 312.
- ³⁸¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.166v, inv.nr.754 f.205v en inv.nr.2877. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 642 regest 313.
- ³⁸² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.172v en inv.nr.754 f.217. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 642 regest 314.
- ³⁸³ Ter Meer Derval 38.
- ³⁸⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.387v en inv.nr.2808 f.44v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 643 regest 315.
- ³⁸⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.187v en inv.nr.754 f.243. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 643 regest 316.
- ³⁸⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.43v en inv.nr.181 f.79. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 643 regest 317.
- ³⁸⁷ Ter Meer Derval 45.
- ³⁸⁸ Ter Meer Derval 85.

- ³⁸⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.44, inv.nr.181 f.79v en inv.nr.5129. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 644 regist 318.
- ³⁹⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.184 en inv.nr.754 f.237v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 644 regist 319.
- ³⁹¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.186 en inv.nr.754 f.241. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 644 regist 320.
- ³⁹² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.191 en inv.nr.754 f.250v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 644-645 regist 321.
- ³⁹³ Ter Meer Derval 104.
- ³⁹⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.2177. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 645 regist 321.
- ³⁹⁵ Ter Meer Derval 45.
- ³⁹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.1016. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 645 regist 322.
- ³⁹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.51, inv.nr.181 f.92 en inv.nr.4668. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 646 regist 323.
- ³⁹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.4073. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 646 regist 324.
- ³⁹⁹ Ter Meer Derval 57.
- ⁴⁰⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.52, inv.nr.181 f.93v en inv.nr.4669. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 646 regist 325.
- ⁴⁰¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.175v en inv.nr.754 f.222. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 646-647 regist 326.
- ⁴⁰² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.64, inv.nr.181 f.111v en inv.nr.4074. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 647 regist 327.
- ⁴⁰³ Ter Meer Derval 57.
- ⁴⁰⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.4076. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 647 regist 328.
- ⁴⁰⁵ Ter Meer Derval 38.
- ⁴⁰⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.71v en inv.nr.181 f.123v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 647-648 regist 329.
- ⁴⁰⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.176 en inv.nr.754 f.223. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 648 regist 330.
- ⁴⁰⁸ Ter Meer Derval 45-55.
- ⁴⁰⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.68 en inv.nr.181 f.117v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 648-649 regist 331.
- ⁴¹⁰ Ter Meer Derval 57.
- ⁴¹¹ Ter Meer Derval 65.
- ⁴¹² Ter Meer Derval 65.
- ⁴¹³ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.191 en inv.nr.754 f.250v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 649 regist 332.
- ⁴¹⁴ Ter Meer Derval 104-105.
- ⁴¹⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.2878. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 649 regist 333.
- ⁴¹⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.198, inv.nr.754 f.264v en inv.nr.2879. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 650 regist 334.
- ⁴¹⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.199, inv.nr.754 f.266 en inv.nr.2879. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 650 regist 335.
- ⁴¹⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.192v en inv.nr.754 f.255. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 650 regist 336.
- ⁴¹⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.5239. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 650 regist 337.
- ⁴²⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.388 en inv.nr.895. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 650-651 regist 338.
- ⁴²¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.48, inv.nr.181 f.86v en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 651 regist 339.
- ⁴²² GADH, Oud-Archief inv.nr.1016. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 651 regist 340.
- ⁴²³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.66v en inv.nr.181 f.115v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 651 regist 341.
- ⁴²⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.195v, inv.nr.754 f.260 en inv.nr.2880. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 652 regist 342.
- ⁴²⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.197, inv.nr.754 f.263 en inv.nr.2880. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 652 regist 343.
- ⁴²⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.48, inv.nr.181 f.87 en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 652 regist 344.
- ⁴²⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.197v en inv.nr.754 f.264. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 652 regist 345.
- ⁴²⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.59v, inv.nr.181 f.105 en inv.nr.4153. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 653 regist 346.
- ⁴²⁹ Ter Meer Derval 90.
- ⁴³⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.67 en inv.nr.181 f.116. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 653 regist 347.
- ⁴³¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.69 en inv.nr.181 f.119v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 653-654 regist 347.
- ⁴³² Ter Meer Derval 38.

- ⁴³³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.67v, inv.nr.181 f.117 en inv.nr.6157. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 654 regest 349.
- ⁴³⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.204 en inv.nr.754 f.276. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 654 regest 350.
- ⁴³⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.203, inv.nr.754 f.273v en inv.nr.2130. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 654 regest 351.
- ⁴³⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.69v, inv.nr.181 f.220v en inv.nr.6158. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 654-655 regest 352.
- ⁴³⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.202 en inv.nr.754 f.271v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 655 regest 353.
- ⁴³⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.68v en inv.nr.181 f.118v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 655 regest 354.
- ⁴³⁹ Ter Meer Derval 32.
- ⁴⁴⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.68v, inv.nr.181 f.119 en inv.nr.852. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 655 regest 355.
- ⁴⁴¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.206v en inv.nr.754 f.281. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 655-656 regest 356.
- ⁴⁴² GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.206, inv.nr.754 f.280v en inv.nr.6315. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 656 regest 357.
- ⁴⁴³ GADH, Oud-Archief inv.nr.2178. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 656 regest 358.
- ⁴⁴⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.206v, inv.nr.754 f.281v en inv.nr.2881. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 656 regest 359.
- ⁴⁴⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.70v en inv.nr.181 f.122v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657 regest 360.
- ⁴⁴⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.71 en inv.nr.181 f.123v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657 regest 361.
- ⁴⁴⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.6241. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657 regest 362.
- ⁴⁴⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.72, inv.nr.181 f.124v en inv.nr.6158. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657-658 regest 363.
- ⁴⁴⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.73 en inv.nr.181 f.126v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 658 regest 364.
- ⁴⁵⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.208, inv.nr.754 f.284v en inv.nr.752. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 658 regest 365.
- ⁴⁵¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.182 f.389, inv.nr.610 f.84 en inv.nr.5646. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657-658 regest 366.
- ⁴⁵² GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.74 en inv.nr.181 f.128. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 659 regest 367.
- ⁴⁵³ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.75, inv.nr.181 f.130 en inv.nr.6214. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 657-659 regest 368.
- ⁴⁵⁴ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.74v en inv.nr.181 f.129v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 659 regest 369.
- ⁴⁵⁵ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.74v en inv.nr.181 f.129v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 659-660 regest 370.
- ⁴⁵⁶ GADH, Oud-Archief inv.nr.753 f.208v en inv.nr.754 f.285v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 660 regest 371.
- ⁴⁵⁷ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.103 en inv.nr.181 f.183v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 660 regest 372.
- ⁴⁵⁸ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.103v en inv.nr.181 f.184. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 660-661 regest 373.
- ⁴⁵⁹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.76 en inv.nr.181 f.132. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 661 regest 374.
- ⁴⁶⁰ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.76v en inv.nr.181 f.13v. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 661 regest 375.
- ⁴⁶¹ GADH, Oud-Archief inv.nr.180 f.76v en inv.nr.181 f.133. Geciteerd naar 't Hart *Inventaris* 661 regest 376.